



Proleter

Devrim ve Sosyalizm için

DEVRİMÇİ DURUŞ

Kurtuluş Devriminde, Sosyalizmde

Aylık siyasal dergi

Eylül 2008 Sayı: 69

Fiyatı: 1,5 YTL (KDV dahil)

Ortadoğu'dan sonra Kafkaslar da yangın yeri

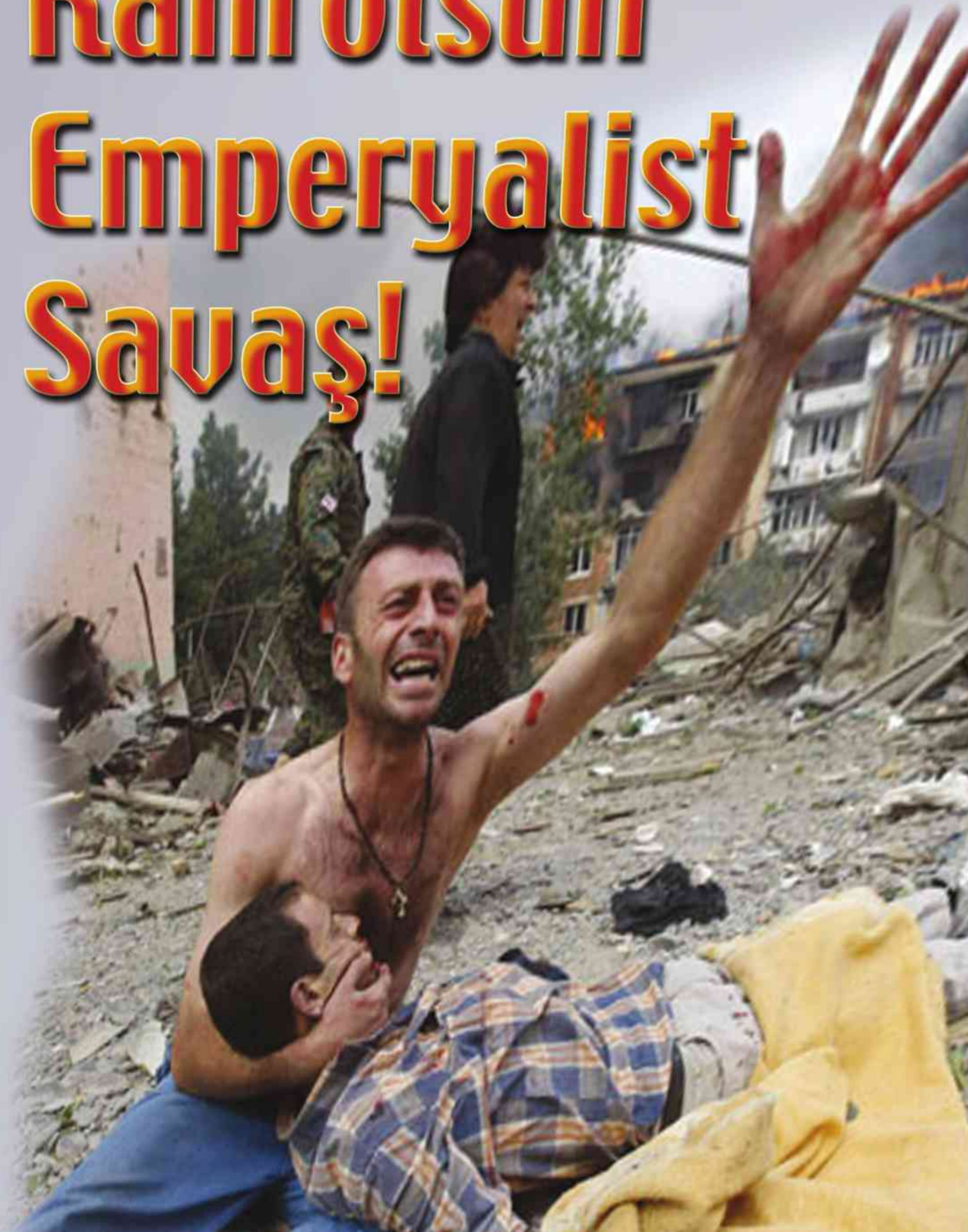
Gürcistan'ın 6 Ağustos'ta Güney Osetya'ya saldırısı ile başlayıp, Rusya'nın tanklarını başkent Tiflis'e kadar sürerek tırmandırdığı savaş, Kafkasya'yı yangın yerine çevirdi. Ruslar, geri çekilmiş olmakla birlikte belli başlı mevzileri tutuyor ve Kafkaslar'daki tırmanış devam ediyor.

Gürcistan'ın arkasında ABD'nin olduğu ve bu saldırıyı onun kıskırttığı kimse için sır değil. Son NATO toplantısında Gürcistan'ın NATO'ya üye olma talebine "sınır sorunlarını çöz de gel" diyen NATO, Gürcistan'ı Güney Osetya ve Abhazya'nın üzerine yollamış oldu. Gürcistan da kendinden istenileni yaptı. Fakat Rusya'nın tepkisi, tahmin edilenin çok üzerindedir. ABD, Gürcistan eliyle Rusya'yı yoklamış ve adeta arı kovanına çomağı sokmuştu. Rusya'nın karşı atağı ile de macun tüpten çıktı ve artık geri dönülemez bir noktaya geldi.

Rusya, bu hamlesiyle sadece Gürcistan'a gözdağı vermekle kalmamış, rakip emperyalistlere Kafkasya'da hayat hakkı vermeyeceğini de ilan etmiş oldu. ABD ise Rusya'nın bu atağına füze kalkanı ile yanıt verdi. Polonya ile anlaşma imzalandı ve Rusya'yı doğrudan hedefleyen füzeleri buraya yerleştirdi. Buna karşılık Rusya, Güney Osetya ve Abhazya'nın bağımsızlığını tanıdığını açıkladı, sonra da uzun menzilli füzelerle tatbikat başlattı. Aynı günlerde ABD, Gürcistan'a "insani yardım" kisvesi altında Karadeniz'e savaş gemilerini soktu. Gürcistan'ın limanlarını bombalayan Rus savaş gemileri ise, halen orada beklemekteydi. En küçük bir kıvılcım, iki ülkeyi karşı karşıya getirebilirdi. Bu, tehlike halen varlığını koruyor.

Sayfa 2'de sürüyor

Kahrolsun Emperyalist Savaş!



Ortadoğu'dan sonra Kafkaslar da yangın yeri KAHROLSUN EMPERYALİST SAVAŞ!

Bu durum, Türkiye'yi de doğrudan işin içine katıyor. Çünkü ABD savaş gemilerine Karadeniz'e geçiş iznini Türkiye verdi. Montrö anlaşmasına göre bu gemilerin 21 gün içinde Karadeniz'i terk etmesi gerekiyor. Rusya, herhangi bir olumsuzluktan Türkiye'nin sorumlu olacağını açıkladı. I. Emperyalist paylaşım savaşında da Alman savaş gemilerinin Karadeniz'e girmesiyle Osmanlı'nın savaşa dahil olduğunu hatırlattı.

Türkiye, Kafkaslar'daki savaşın başlamasından birkaç gün sonra atağa kalkmış, Başbakan Erdoğan, Gürcistan ve Rusya'ya gitmişti. "Kafkas Platformu" önerisini götürerek, görüşmelere evsahipliği yapmaya hazır olduğunu açıklamıştı. Fakat Rusya ve Gürcistan, aynı masaya oturmayacaklarını söyleyerek öneriyi boşa düşürdüler. Her iki ülkenin de dışişleri bakanları Türkiye'ye ayrı ayrı gelmeyi tercih etti.

Türkiye, hala "Gürcistan'ın toprak bütünlüğü"nden dem vuruyor ama Rusya'ya da karşısına almaktan çekiniyor. Çünkü doğalgazın yaklaşık yüzde 70'ini Rusya'dan karşılıyor. Keza dış ticarette de Rusya, en önemli partneri durumda. Buna karşılık Rusya da bir yandan Türkiye'yi Karadeniz konusunda uyarıyor, yer yer tehditler savuruyor, Türk tırlarını sınırda bekleterek örtük ambargo uyguluyor; diğer yandan tamamen ABD güdümüne itmemek için ilişkileri koparmamaya çalışıyor. Hatta "Türkiye, G. Osetya ve Abhazya'yı tanırsa, biz de KKTC'yi tanıyabiliriz" mesajları yolluyor.

Rusya'nın Gürcistan'ın başkentine kadar girmesi ve ABD'nin hamlelerine daha ileriden yanıt vermesi, "soğuk savaş yeniden mi başlıyor" tartışmalarını beraberinde getirdi. SSCB ve ABD arasında ikinci emperyalist savaş sonrası yaşanan gerginlik "soğuk savaş" olarak nitelenmiş ve o dönem iki süper gücün alabildiğine silahlandığı, farklı ülkelerdeki savaşlarla birbirlerini yokladıkları bir dönem olmuştu. '60'larda iyice tırmanan bu süreç, SSCB'nin dağılmasıyla son bulmuştu.

'90'lı yıllar ise ABD'nin imparatorluğunu ilan ettiği "tek kutuplu dünya"ydı. Ancak bu durum fazla sürmedi. 2000'li yıllarda birlikte ABD'ye rakip emperyalistler toparlanmaya ve onun pazarlarını tehdit etmeye başladılar. ABD "önleyici savaş doktrini" ile savaşı başlatarak hakimiyetini kaybetmeden kendini sağlama almaya girişti. 11 Eylül'de yaşanan saldırıyı da bahane ederek, önce Afganistan'ı, sonra Irak'ı işgal etti. Sonraki hedefinin İran ve Suriye'nin olduğunu açıkladı. Fakat Irak ve Afganistan'daki direnişler planlarını bozdu. İran'a dönük savaş hazırlığı ve tehditler bugüne dek uzadı. Diğer yandan "renkli devrimler"le Kafkasya'yı karıştırdı. Latin Amerika'da, Afrika'da iç savaş ve kaos yaratarak hakimiyet kurmaya çalıştı.

Özcesi, "soğuk savaş" döneminin üzerinden

çok sular aktı. Şimdi ne dönem, ne koşullar birbirine benziyor. Bırakalım "soğuk savaş"ı, Ortadoğu'da yıllardır sıcak savaş yaşanıyor zaten. Şimdi buna Kafkaslar da eklendi. Hem de Rusya ve ABD'yi karşı karşıya getirecek boyutta...

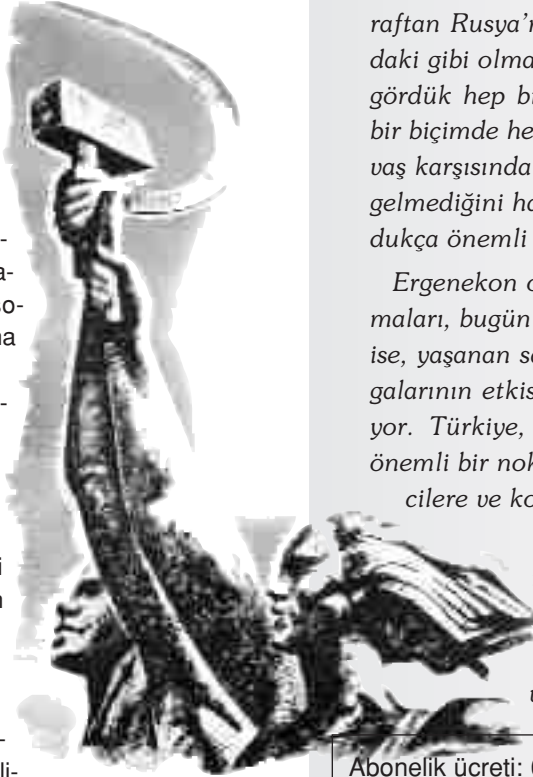
Bugün yaşanan; ne "soğuk", ne de bölgesel yerel bir savaştır. 2001 yılında Ortadoğu'da başlatılan ve giderek yayılan emperyalist bir paylaşım savaşı yaşanmaktadır. Başını ABD'nin çektiği yeni emperyalist savaş, Rusya'nın Kafkaslar'daki atağı ile yeni bir aşamaya gelmiştir. Kosovalı'nın Rusya'nın itirazına rağmen ABD ve AB tarafından tanınması, ipleri yeterince germişti. Putin, geçen yıl artık "tek kutuplu dünya"nın olmadığını, "çok kutuplu dünya"ya geçildiğini söylemişti. Gürcistan'ın Güney Osetya'ya saldırısı ise, "bardağı taşıran damla" oldu.

Rusya'nın bu olaydan sonra "Şangay İşbirliği Örgütü"nü toplaması ve oradan da destek alması, yeni emperyalist kampaşmanın ABD-AB ittifakına karşılık, Çin-Rusya bloku şekline büründüğünü bir kez daha ortaya koydu.

Bir Eylül ayına daha "dünya barış günü" etkinlikleriyle giriliyor. Ortadoğu'dan sonra Kafkaslar'da savaş tüm vahşetiyle sürerken, yine "barış" üzerine nutuklar atılacak. Kapitalist-emperyalist sistemde barışın, "savaşlara verilen mola"dan ibaret olduğu gerçeği unutturulmak istenecek. Şoven-milliyetçiliği kısırtarak her yerde halkları birbirine kırdıranların bizzat kendileri olduğu gizlenmeye çalışılacak...

Savaşın ortasında kalan yaşlı bir Gürcü; "Rus, Oset, Abhaz, önce hepimiz dosttuk, şimdi bizi birbirimize düşman ettiler" diye isyan ediyordu. Farkında olarak ya da olmayarak, sosyalist sistemle, kapitalist-emperyalist sistemin arasındaki farkı, çok net biçimde ifade ediyordu.

Barış, ancak emperyalist savaşa karşı, halkların birleşik mücadelesiyle sağlanabilir. Barış, ancak sömürü ve zulüm düzenini yerle bir ederek kazanılabilir. Barış, sadece ve sadece sosyalizmde, sınıfsız sömürsüz bir toplumda kalıcı hale gelebilir. Gerçek barışı savunanlar, böyle bir toplumun kavgasını verenlerdir. Diğer türlü, göz boyamadır, demagojidir, kitleleri aldatmaktır.



Okurlara...

Merhaba,

Ağustos ayı yeni emperyalist paylaşım savaşının yeni bir aşamasına, emperyalist dengelerde taşların yerinden oynamasına tanıklık etti. Küçük ülke Gürcistan, küçük lokma olarak gördüğü Güney Osetya'ya saldırırken bu kadar büyük değişiklikler yaşanacağını beklemiyordu elbette. Ancak savaşın sonunda bir taraftan ABD'nin kendisine güvenerek hareket edenleri nasıl ortada bıraktığını, diğer taraftan Rusya'nın eski süper güç olduğu zamanlardaki gibi olmasa da güçlü biçimde geri döndüğünü gördük hep birlikte. Çin ise, gürültüsüz ve sabırlı bir biçimde hegemonya alanlarını genişletirken, savaş karşısında aldığı tutumla kendi sırasının henüz gelmediğini hatırlatıyordu. Önümüzdeki dönem oldukça önemli gelişmelere tanıklık edeceğiz.

Ergenekon operasyonu ile keskinleşen klik çatışmaları, bugün biraz durulmuş görünüyor. Gerçekte ise, yaşanan savaşın ve emperyalistlerin pazar kavgalarının etkisi ülkemize de paralel biçimde yansıyor. Türkiye, stratejik öneminden dolayı savaşın önemli bir noktasında duruyor. Bu durum, devrimciler ve komünistlere büyük görevler yüklüyor.

Gündemdeki konulara ilişkin yazılarımızı dergimiz sayfalarında bulabilirsiniz.

Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere...

Abonelik ücreti: 6 aylık 20 YTL
Hesap numarası: Yediveren Kökleri Yayınevi- Garanti Bankası Şişli Şubesi- 152 / 6298889
Posta Çeki Hesabı: İst. Avr/Beyoğlu/Merkez 5697488
Abonelik ücretine posta masrafı dahildir. Okurlarımız 6 aylık ücret karşılığı dekontu merkez büromuza faksladıklarında, dergimizi adreslerine göndereceğiz.

69. sayıda

3	Burjuvazinin çatışması alt perdeden sürüyor
4	DHKP-C önderi Dursun Karataş uğurlandı
5	Potansiyel suçlu görülen mevsimlik işçiler
6	12 Eylül ve işçi sınıfı
7	KEY rezaleti üzerine
8	İşçi sağlığı ve işçi güvenliği tarihsel gelişimi
9	Tersanelerde ölümler durmuyor
10	Bebekleri öldüren sağlığın paralı hale getirilmesidir
12	12 Eylül sürüyor
13	8. Munzur doğa ve kültür festivali
14	Savaş ve barış
16	Krizden çıkış yolunun vardığı yer
17	Pakistan'da Müşerref döneminin sonu
18	Olimpiyatların arka yüzü
19	Filistin'in devrimci şairi Mahmut Derviş
20	Geleceğimizin köprüsü tarihimiz
21	6-7 Eylül olayları ırkçı saldırganlıktır
22	Kafkaslarda savaş
27	Yayınlarımız

Ergenekon ve AKP'ye kapatma davalarıyla iyice keskinleşen burjuva klikler arasındaki çelişki ve çatışmalar, Anayasa mahkemesinin kararıyla biraz yatışmış, en azından dondurulmuş görünüyor.

Anayasa mahkemesi, 10'a 1 gibi ezici bir çoğunlukla AKP'yi "laiklik karşıtı hareketin odağı" olarak mahkum ederken; AKP'yi kapatmayarak, sadece hazine yardımını -o da yarısını- kesmekle yetinerek, tansiyonu bir ölçüde düşürmeyi başardı. Böylece giderek artan "uzlaşma" çağrılarını uygun bir formülü sunmuş oldu.

Kendini artık daha açık biçimde hissettiren ekonomik krize, bir de siyasi krizin eklenmesinden kaygı duyan TÜSİAD patronlarının, orta yolun bulunması yönündeki çağrıları artıyordu. Hatta Koç ve Doğan gruplarından AKP hükümetine eleştirilerin dozajı yükselmişti. Ne var ki, AKP'nin kapatılmasıyla birlikte meydana gelecek çok

emekli orgenerallerin gözaltına alınmasında önce, Başbakan Erdoğan ile İlker Başbuğ arasındaki görüşmede bir pazarlık yapıldığı belli olmuştu. Ordunun bu gözaltılarına sessiz kalmasına karşılık AKP hükümetinin İlker Başbuğ'un genelkurmay başkanlığına onaylayacağı son YAŞ kararlarıyla teskil edilmiş oldu.

YAŞ kararlarının en çok tartışılan kısmı ise, ilk kez ordudan "irticayi faaliyetler"den dolayı ihraçların yapılmamasıydı. Belli ki bu da "uzlaşma" kapsamı içinde ele alınmıştı. Fakat devir teslim törenlerinde gerek İlker Başbuğ'un, gerekse de yeni Jandarma Komutanı Işık Koşaner'in konuşmaları, bir kez daha "laiklik ve üniter devlet" üzerine vurgulara bezenmişti. 30 Ağustos resepsiyonuna yine türbanlı eşler alınmadı. Böylece yeni kuvvet komutanları, türban ve laiklik konusundaki çizgilerine aynen devam edeceklerini; AKP ile aralarındaki mesafeyi koruyacaklarını, dolayısıyla varolan çe-

dıkları Marks ve Lenin'e başvuracak, onlardan alıntılar yapacak kadar işi büyüttüler. "Tereciye tere satmaya" kalkan bu kaşarlanmış dönemler, hiç sıkılmadan kendilerini darbe karşıtı, ya da anti-emperyalist gibi sunarken, "sol"cuları orducu, Kemalist veya AB'ci göstererek gözden düşürmeye kalktılar.

Tabii "sol" diye asıl hedefe çıktıkları ve karalamaya çalıştıkları komünist ve devrimcilerdi. Sol" gibi geniş bir yelpazede, sosyal-demokratından reformistine, devrimcisinden komünistine kadar çok farklı kesimlerin bulunduğu, buna bağlı olarak farklı bakışaçılarına ve tutumlara sahip olduklarını onlar da çok iyi biliyordu. Ama kah o kesime, kah bu kesime yamayarak ve savunmadıkları şeyleri savunuyormuş gibi göstererek komünist ve devrimcilere saldırıya geçmekte bir mahsur görmediler. Çünkü biliyorlardı ki, kitleleri burjuva kliklere yedeklenmemeye, kendi davaları için dövüşmeye çağıran komünist ve devrimciler, önlerindeki en büyük engeldi. Çünkü sadece onlar, nemalandıkları bu oyunu bozuyor, saflaşmayı gerçek bir zemine çekmeye çalışıyorlardı.

Öte yandan her fırsatta "marjinal" diye küçümsedikleri militan kitleyi her iki taraf da arkalarına almak istiyordu. Komünist ve devrimcilerin hem prestijinden, hem de kitlelerinden yararlanmak için var güçleriyle yüklendiler. Ama tüm çabaları boşunaydı. Bizim kesimde onlara ekmek yoktu.

Burjuva kliklerin soluklanma dönemi

ÇATIŞMA ALT PERDEDEN DEVAM EDİYOR!

Herkes kendi bayrağı altına!

Burjuva klikler arasındaki çatışma, eskiye göre alt perdeden de olsa devam ediyor. Uzlaşma havası görünürde ve geçicidir. İşbirlikçi burjuvazinin iç çelişkilerinin kaynağı olan emperyalist rekabet ve çatışmalar, tüm şiddetiyle sürmektedir çünkü. Son olarak Kafkaslarda yaşanan savaş, bu çatışmanın boyutunu ve Türkiye'nin rolünü bir kere daha ortaya koydu.

Burjuva klikler ve onların sözcüleri, efendilerine hizmet için ellerinden geleni yapıyorlar, yapacaklar. Bize düşen; devrimci duruşumuzu güçlendirmek, kitlelerle bağlarımızı geliştirmektir. "Sol"a dair bu kadar yazılıp çizilmesi, burjuva kliklerin topyekün saldırıya geçmesi; komünist ve devrimcilerin nicelik zayıflıklarına rağmen halen ne denli etkili olduklarını göstermektedir. Aynı zamanda tuttukları yolun ne kadar doğru olduğunun kanıtıdır. Burjuvazinin düşmanca saldırısı, bizleri sadece onurlandırır.

12 Eylül'ün yıldönümündeyiz. Bugünün darbe karşıtları, o günlerde faşist cuntaya yaltaklanır, ya da kaçacak delik ararken, bir avuç komünist ve tutarlı devrimci, direniş destanları yazdı. Sadece onlar, devrimin ve halkın yüz akı oldular. Emperyalizme ve faşizme karşı en tutarlı mücadele yürütenler, her dönem onlar olmuştur. O yüzden de darbe ve emperyalizm karşıtlığı konusunda hiç kimsenin komünist ve devrimcilere söz söyleme hakkı yoktur.

Biz devrimin ve sosyalizmin neferleriyiz. Şu ya da bu kliğin değil! Herkes kendi bayrağı altına!

daha tehlikeli ve kaotik ortam, işi kontrol-den çıkarabilirdi. Diğer yandan geniş kitleleri arkasından sürükleyebilecek farklı bir seçenek de yoktu. Kulağı çekilmiş bir AKP ile yola devam etmek dışında başka bir çıkış görünmüyordu. Anayasa mahkemesine düşen de "iki tarafı da memnun edecek" bir kararı verebilmektir.

Gerçekte bu karar, "iki tarafı da memnun" etmedi. Başbakan Erdoğan karardan sonra yaptığı konuşmada hiçbir zaman "laiklik karşıtı" bir faaliyet içinde olmadıklarını söyledi. Sözde laik ve ulusalcı kesim ise, "laiklik karşıtı odak" olarak mahkum edilen bir partinin kapatılmamış olmasını büyük bir çelişki olarak gördüler ve karşı çıktılar. Sonuçta iki tarafı da memnun etmeyen ama başka bir çareleri olmadığı için sineye çekilen bir durum oluştu. Bir yerde iki tarafın da birbirlerine güçlerini henüz yetiremedikleri pat durumu sözkonusuydu. Tabii bu geçici bir durumdu. Çatışmanın sadece bir dönemi, bir raundu bitmişti. Biraz soluklanıp güç topladıktan sonra ve rakiplerinin zayıf noktasını yakaladıkları anda, yeniden ve daha güçlü saldırıya geçecekleri kesindi.

Orduda yeni dönem

Anayasa mahkemesi kararının ardından, büyük bir merakla beklenen Yüksek Askeri Şura (YAŞ) toplantısı da gerçekleşti. Yeni genelkurmay başkanı dahil olmak üzere kuvvet komutanlarının belirleneceği bu kritik toplantı "prosedüre uygun" şekilde tamamlandı. Geçtiğimiz ay, tam da

lişkilerin sürdüğünü göstermiş oldular.

Tam da bu günlerde İlker Başbuğ ile gizli görüştüğü iddiasıyla gündeme gelen Anayasa Mahkemesi başkan yardımcısı Osman Paksüt'ün eşinin Ergenekon savcısı tarafından ifade için çağırılması; klikler arasındaki çatışmanın devam ettiğini gösteren bir başka kanıt oldu. Ferda Paksüt'ün, eski AKP milletvekili Turan Çömez'le ilişkisinden dolayı ifadeye çağırıldığı söylense de, bir yandan AKP'nin kapatılması için Anayasa mahkemesinde en yoğun faaliyeti yürüten Osman Paksüt'e, diğer yandan onlarla görüşmeler yapan İlker Başbuğ'a bir gözdağı niteliği taşıyordu bu sorgulama.

Burjuva klik sözcülerinin

"sol"cu düşmanlığı

Görünürde bir tarafını AKP'nin, diğer tarafını ordunun çektiği, gerçekte ise farklı emperyalist güçlerin işbirlikçileri arasında geçen bu çatışmada, ideolojik argümanlar da hiç eksik edilmedi. Bir taraf kitlelerdeki anti-emperyalist duygulara seslenip sömürürken; diğer taraf, darbe karşıtı, demokrasi havarisi kesildi. Bu iki kesimin sözcüleri de bu demagogileri allayıp pullayarak kitlelere zerketti. Böylece arkalarındaki kitle dayanağını, dolayısıyla ellerini güçlendirmek istediler.

İşin ilginç tarafı, her iki kesimin de "sol" ile uğraşması, "sol"a akıl vermesi, bu konuda akıl almaz teoriler üretmesiydi. Bugüne dek sadece karalamak için adını an-

Burjuva klikler ve onların sözcüleri, efendilerine hizmet için ellerinden geleni yapıyorlar, yapacaklar. Bize düşen; devrimci duruşumuzu güçlendirmek, kitlelerle bağlarımızı geliştirmektir. "Sol"a dair bu kadar yazılıp çizilmesi, burjuva kliklerin topyekün saldırıya geçmesi; komünist ve devrimcilerin nicelik zayıflıklarına rağmen halen ne denli etkili olduklarını göstermektedir. Aynı zamanda tuttukları yolun ne kadar doğru olduğunun kanıtıdır. Burjuvazinin düşmanca saldırısı, bizleri sadece onurlandırır.

DHKP-C önderi Dursun Karataş Kızıl Bayraklarla Uğurlandı

10 yıldır mücadele ettiği kanser hastalığı sonucu 11 Ağustos'ta şehit düşen DHKP-C önderi ve Genel Sekreteri Dursun Karataş'ın cenazesi, 15 Ağustos'ta Gazi Mahallesi'nde kitlesel ve coşkulu bir şekilde toprağa verildi.

13 Ağustos'ta Hollanda'da yapılan cenaze töreninin ardından Türkiye'ye getirilen Dursun Karataş'ın naaşı, havaalanında TAYAD'lı aileler ve avukatları tarafından teslim alındı.

14 Ağustos akşamı 19.30 sularında Gazi Mahallesi'ne ulaşan cenaze, mahalle girişinde kızıl bayraklarla, sloganlarla karşılandı ve yürünerek cemevine kadar getirildi. Cenazenin cemevine gelmesiyle birlikte cemevine açılan tüm sokaklar devrimciler tarafından trafiğe kapatıldı, cemevinin karşısındaki mobese kamerası örtülerek etkisiz hale getirildi.

Dursun Karataş'ın cenazesi yoldaşları tarafından tören için hazırlanırken, gece boyunca Dursun Karataş'ın hayatının anlatıldığı sinevizyon gösterisi yapıldı, marşlar ve türküler söylendi, so-



Cenaze için sabahın erken saatlerinde kitle, cemevi önünde toplanmaya ve sloganlar atmaya başladı. Daha sonra DHKP-C bayrağına sarılan Dursun Karataş'ın naaşı halka açıldı, içeriye sırayla girilerek saygı duruşunda bulunuldu.

Saat 12'ye doğru cemevinin önünden kızıl bayraklarla kortejler oluşturuldu ve eski karakola doğru yürüyüşe geçildi. En önde Dursun Karataş'ın fotoğrafının yer aldığı kortej, TAYAD imzalı "Kahramanlar Ölmez Halk Yenilmez", Halk Cephesi imzalı "Dursun Karataş Ölümsüzdür" ve "Bize Ölüm Yok" yazılı pankartlar taşıdı. Aralarında PDD okurlarının da bulunduğu diğer devrimci kurumlar kortejin arkasından yerlerini aldılar. Yürüyüş boyunca "Yaşasın Devrimci Dayanışma", "Dursun Karataş Ölümsüzdür", "Devrim Şehitleri Ölümsüzdür", "Yaşasın Devrim ve Sosyalizm" sloganları haykırıldı.

Cenazenin kitlenin beklediği noktaya gelmesinin ardından başlayan törende, ilk olarak devrim şehitleri için saygı duruşu yapıldı. Ardından Halk Cephesi temsilcisi bir konuşma yaptı. "Türkiye Devrimci Hareketi bir önderini yitirdi... Ağlamayacağız... Bize ağlamak yakışmaz bu günde... Onu sloganlarımızla, Gazi barikatlarında şehit düşenlerin yanına gömmenin rahatlığını duyuyoruz yüreğimizde. Onun bıraktığı yerden savaşmaya devam edeceğiz" dedi.

Konuşmanın ardından yaklaşık 15 bin kişi, marşlar ve sloganlarla coşkulu bir şekilde yürüyüşe geçti. Mezarlığa kadar omuzlarda götürülen Dursun Karataş'ın tabutu toprağa verildikten sonra saygı duruşu yapıldı. Atılan sloganlarının ardından TAYAD'lı aileler adına bir konuşma yapıldı. Konuşmada "Mahirleri, İboları, Denizleri öldürebildiniz mi? Dursun Karataş'ı da öldüremeyeceksiniz. O, tüm devrimciler gibi halkın bağrında yaşamaya devam edecektir. Şimdi yoldaşlarının, Sabo'nun, Zehra'nın ve Canan'ın yanına gidiyor ve bize oradan bakacak" denildi. Grup Yorum'un Reber ve Bize Ölüm Yok marşlarının hep bir ağızdan söylenmesiyle tören son buldu.

Dursun Karataş'ın cenaze töreninde TİKB(B) militanları da TİKB(B) imzalı "Dursun Karataş Ölümsüzdür", "Devrim Şehitleri Ölümsüzdür" yazılılamaları yaptılar. DHKP-C önderi Dursun Karataş, son yolculuğuna binlerce omuz üzerinde coşkulu sloganlarla uğurlandı.

kaklarda ateşler yakılarak nöbet tutuldu.

Dursun Karataş

25 Mart 1952'de Elazığ'da emekçi bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. 1970'li yıllarda devrimci düşüncelere sempati duyan Karataş, o dönemde daha sonraları Devrimci Sol'u oluşturacak kadrolarla bir grup olarak hareket ediyordu. 1970 yılında İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi'ni kazandı. Bu yıllarda THKP-C sempatisini olan Karataş, Mahir'lerin Kızılder'e'de şehit düşmesinin ardından Dev-Genç içinde İstanbul ve Elazığ'da örgütlenmelerde en ön saflarda yer aldı.

1974'te Kıbrıs işgalini protesto ettiği sırada gözaltına alındı ilk kez. İYÖKD'nin (İstanbul Yüksek Öğrenim Kültür Derneği) kuruluşuna önderlik etti ve önderlik vasıflarıyla öne çıkmaya başladı. "Dayı" lakabı bu süreçte takıldı kendisine.

Kurtuluş Grubu'nu kurduktan sonra Devrimci Yol içinde faaliyete devam etti grup. Ancak Devrimci Yol'u tasfiyecilikle suçlayarak 1978 yılında Devrimci Sol'u kurdu. Kısa sürede yaptığı eylemlerle adını duyuran Devrimci Sol kitleselleşmeye başladı.

12 Eylül faşist askeri darbenin ardından tutsak düşen Karataş, cezaevindeki baskılara ve saldırılara karşı direnişlerde yer aldı. TİKB ile birlikte örgütlenen 1984 ölüm orucuna katıldı.

1989'ta bir özgürlük eylemiyle tutsaklığına son verdi. 1994'te Devrimci Sol yaptığı kongreye DHKP-C adını aldı ve Dursun Karataş genel sekreterliğe seçildi. 14 yıl bu görevini sürdüren Dursun Karataş, 1996 yılında kansere yakalandı. Ölümüne az bir zaman kalana kadar görevini sürdürdü.

(Yürüyüş dergisinde çıkan yazılardan alınmıştır)



Direnişçi İşçilere HSGGP'den Ziyaret

"Herkes Sağık Güvenli Gelecek Platformu" 27 Ağustos'ta Gebze'de direniş ziyaretinde bulunarak basın açıklaması yaptı. Daha önceden alınan karar gereği, direnişlerle dayanışmayı yükseltme çağrısı yapan HSGGP, ilk olarak Ünilever, E-Kart, Yörsan, DESA işçilerini ziyaret etti.

İstanbul'da iki otobüsle hareket eden Platform üyeleri, Gebze Organize Sanayi'nin önünde otobüslerden inerek kortej oluşturup, Ünilever işçilerinin direnişlerini sürdürdüğü çadıra doğru yürüyüşe geçtiler. "İşçilerin Birliği Sermayeyi Yenecek", "Yaşasın Sınıf Dayanışması", "Genel Grev Genel Direniş" sloganları atarak direnişteki işçilerin yanına gelen kitleyi, burada Ünilever, Yörsan, E-Kart ve DESA işçileri karşıladı. "Direne Direne Kazanacağız", "Kurtuluş Yok Tek Başına Ya Hep Beraber Ya Hiçbirimiz", "Yaşasın Sınıf Dayanışması", "Yaşasın Örgütlü Mücadellemiz" sloganlarını coşkuyla atan işçiler, eyleme eşleri ve çocuklarıyla katıldılar.

Karşılamanın ardından kürsüden direnişçi işçilere hitaben konuşmalar yapıldı. Direnişçi işçiler adına E-Kart direnişçisi bir işçi yaptığı konuşmada "Bizler burada birleşerek sınıf dayanışmasının gücünü hissettik. Hepimiz Ünilever, E-Kart, Yörsan, DESA'yız... Sizler bizlere destek verdikçe bizim kararlılığımız ve coşkumuz daha çok artıyor" dedi.

Direnişçi işçinin ardından Türk-İş Genel Sekreteri Mustafa Türkel bir konuşma yaptı. Mustafa Türkel "Değil yüz, binlerce gün geçse de bu direnişleri zaferle taçlandıracağız. İlerleyen günlerde Ankara'da eylem yapmaya hazırlanıyoruz" dedi.

Daha sonra, HSGGP adına basın açıklaması okundu. Basın açıklamasında; "Bizler dayanışmayı büyütmeliyiz. Sermaye sınıfı azgınca saldırıyor. Sağlığımıza, ekmeğimize, hayatımıza saldırıyorlar. Biz bu saldırıları örgütlü gücümüzle püskürteceğiz" denildi.

Açıklama sık sık "Yaşasın Sınıf Dayanışması", "Kurtuluş Yok Tek Başına Ya Hep Beraber Ya Hiçbirimiz", "Direne Direne Kazanacağız", "Genel Grev Genel Direniş" sloganlarıyla kesildi.

Yapılan açıklamaların ardından direnişçi işçilerle dayanışmanın büyütülmesi çağrısıyla direniş ziyareti sona erdirildi.



“Potansiyel suçlu” muamelesi gören **MEVSİMLİK İŞÇİLER...**

Köyleri boşaltılan, hiç toprağı olmayan ya da az toprağı olup yetiştirilen ürünlerin ihtiyaçları karşılayamaması üzerine bir yokluktan başka bir yokluğa “bir umut” diyerek yollara düşmelerinden tanıyoruz onları. Kadın-erkek, genç-yaşlı, çoluk-çocuk kamyon kasalarının

da ya da minibüslerde istiflenen ve trafik kazalarıyla gazetelere, televizyonlara konu olmalarından tanıyoruz.

Onlar, mevsimlik tarım işçileridir. Her yıl yaz aylarında aynı trajediyi yaşarlar. Gidilecek kilometrelerce yolun yorgunluğu değildir, onları korkutan. Asıl korkuları istiflendikleri kamyon kasalarından ya da minibüslerden yollara cansız bedenlerin saçılmasıdır. Ama daha da korkuncu, aylar sonrasında aç kalmamak için biriktirmek istenen paranın olmaması ve yakalayacak bir trafik polisinin ceza kesmesiyle birlikte yaptıkları yol masraflarını bile karşılayamadan evlerine dönme ihtimalidir...

Sağ salim gidilecek yere ulaşılmasından sonra da bir “oh” diyemezler. Sistemin çirkinliği burada da karşılırlarına çıkar. Şehirdeki yerli işçilerin yüreklerindeki acıma duygusu, yerini “işimizi elimizden alan çapulcular” a bırakır. Yerel yönetimdekiler tarafından “potansiyel terörist” gözlüğü hiç çıkarılmaz onlara bakarken. Son olarak Ordu Valisi'nin talimatları ile bir kez daha cendereye sokulmuşlardır. Şehir merkezlerine inmeleri yasaklanmış, kimlikleri, ikamet ettikleri yer, attıkları her adım, zabta geçirilmiştir.

Sadece bu da değil. Çalıştıkları yerde “hırsız” muamelesi görmüşlerdir.

Bir televizyon kanalı fındık işçileriyle röportaj yapmak için çalıştıkları yere gelir. Hepsinin ağzında sakız vardır. Bir yandan hızlı hızlı fındık toplamakta, bir yandan sakız çiğnemektedirler. Sunucu merak eder, sakız çiğnemeyi çok sevdikleri için mi, yoksa iş gereği mi çiğnediklerini sorar. Verilen yanıt tüyler ürperticidir: İşveren, işçiler fındık yemesin diye her birine sakız dağıtmış ve onu çiğnemelerini şart koşmuştur. Yani fındık işçilerine uymakla yükümlü oldukları bir yasa daha konmuştur: Sakız çiğnemek!

* * *

Onlar mevsimlik tarım işçileridir. Her ne kadar günümüzde köle olarak tabir edilmeseler de kölelerin yaşamlarından çok daha vahimdir durumları. Köleler de ezilir, sömürülür ama yine de köle sahipleri kölelerinin karınlarını doyurmakla yükümlüdür. Modern köle sahipleri ise, böyle bir yükümlülüğü bile duymamaktadırlar.

Sayıları en az bir milyon, yoğun hasat dönemlerinde ise iki milyonu bulan mevsimlik işçiler, daha çok Kürt illerinden Ege, Çukurova ve Karadeniz'e geliyorlar. Kürt kimlikleriyle sadece ekonomik olarak değil, sosyal ve siyasal olarak da eziliyor, hor görülüyorlar. Bir bütün olarak mevsimlik işçiler, bir zamanlar ellerindeki toprakları işleyip gururlu bir yaşam sürerken, artık başkalarının toprağında insanlık dışı çalışma şartlarında emeklerini satıyorlar. Dahası, yaşanan bütün bu olumsuzluklardan onlar sorumluymuş gibi, horlanıp dışlanıyorlar. Bir insanın en doğal hakkı olan beslenme, barınma gibi en temel haklardan yararlanamıyorlar.

Kapitalist sistemde kendisini hak ve özgürlükler bekçisi olarak gösteren devletin, hak ve özgürlük dendiğinde sadece egemen sınıfları kastettiğini, çıkardıkları her yasa ve uygulamada, kapitalistlerin azami karı için çalıştıklarını, işçi ve emekçileri tüketene kadar sömürdüklerini, mevsimlik işçilerinin çalışma ve yaşam koşulları bir kez daha gösteriyor.

Kapitalist sistem varolduğu sürece, işçi ve emekçilerin en ufak bir hak alması, yaşam koşullarının iyileştirilmesi için bile kararlı ve örgütlü bir mücadeleye şarttır. Ama işçi ve emekçilerin kesin zaferini ilan etmesi, ancak kapitalist düzenin yıkılıp yerine sosyalizmin kurulmasıyla mümkün olacaktır. Gerçek kurtuluş sosyalizmedir.

Memur sendikalarının “toplular görüşme” oyunu

2 milyonu aşkın kamu emekçisini ilgilendiren “toplular görüşme”lere, Kamu-Sen, Memur-Sen ve KESK katıldı. Hükümet adına Devlet Bakanı Murat Başesgioğlu temsil ediliyordu.



KESK “toplular görüşme” değil, toplular sözleşme” talebini ileri sürerek bu talebe karşılık alamayınca görüşmeden çekildi. Kamu-Sen ve Memur-Sen görüşmeyi sürdürdüler. Görüşmeler devam ederken Başbakan Erdoğan, memurlara 103 YTL ek ödeme ve gelecek yıl için 5 milyar 750 milyon YTL kaynak ayırdıklarını açıkladı. Bu açıklama, hükümetin memurlara vereceği zammın ne kadar düşük olduğunu göstermekteydi. Aynı zamanda “toplular görüşme” adı altında yıllardır gerçekleşen oyunun ne kadar anlamsız olduğunu da ortaya koyuyordu.

Ücret oranlarını her görüşmede erteleyen Murat Başesgioğlu, kamu emekçilerinin TİS ve grev hakkı talebini de her zamanki gibi “anayasa değişikliği gerekiyor”, “anayasal sistem içinde ne yapabiliriz değerlendiriyoruz” diyerek gündeme almadıklarını belirtti.

Bir ortaoyunu şeklinde geçen görüşmelerden sonra, son aşamada birinci altı ay için yüzde 4.5, ikinci altı ay için yüzde 4, yani yıllık yüzde 8.5 ile anlaşma sağlanmış oldu. Resmi enflasyon oranının bile yüzde 12 olacağı varsayıldığı, elektrik, su, doğalgaz gibi en temel ihtiyaçlara yüzde 25 ile yüzde 40 arasında zamlar yapıldığı bir dönemde memura verilen yüzde 8.5 zammın anlamı ortaya çıkıyor. Buna göre memura fazladan günlük 1 YTL verilmiş oluyor ki, günümüzde bu bir çocuğa harçlık olarak bile verilmiyor. Hal böyleyken hala hükümet yetkilileri “memuru enflasyona ezdirmeyeceğiz” teranesini sürdürüyor. Sendikalar ise, görüşme öncesi taleplerin çok gerisinde olmasına karşın “istediğimize yaklaşıldı” diyebiliyor.

Görüşmelerin en önemli aktörü kuşkusuz KESK'tir. Kamu-Sen, Memur-Sen konfederasyonları devletin eliyle, KESK'in militan çizgisine karşı kurulmuşlardı. Dolayısıyla her iki konfederasyonun da (Kamu-Sen, Memur-Sen) hükümetlerle kolkola, uyum içinde olmalarına şaşkınlık gerekmez. KESK ise, uzun bir süredir sokakta militan eylemlerle yakaladığı meşruiyeti, reformist yöneticiler sayesinde görüşme masalarında bırakmıştı. Bu yılki “toplular görüşme”de masayı terk etmesi anlamlı, ama yeterli değildi. KESK, “toplular görüşme”nin toplular sözleşmeye çevrilemediği durumda, görüşmelere katılmayacağını önceden açıklamıştı. Buna göre de bir “eylem takvimi” çıkarmıştı. Kızılay'da oturma eylemi, tüm illerde bildiri dağıtımı, çalıştıkları işkolunda basın açıklaması, Başbakanlık binasına yürüme vb. şeklinde sıralanan eylemlere katılım son derece sınırlıydı. KESK bir kez daha tüm kitlelerini sokağa döken ve hak alana kadar çatıştıran bir eylemden uzak tutmuştu.

Diğer yandan “toplular görüşme”lerin kanunsuz olduğunu, AHİM kararlarına uygulamadığını belirterek konuyu AHİM'e taşıyacaklarını açıkladılar. Oysa KESK, yıllardır bu görüşmelere katılıyor (Geçen yıl da görüşmenin belli bir aşamasından sonra masayı terketmişti) Daha da önemlisi, kendi kitesine dayanmak yerine AHİM'den derman bekliyor. KESK, başından itibaren bu “toplular görüşme”lere katılmayı, “grevli TİS'li sendika” konusunda bugün daha ileri bir noktaya gelmiş olurdu. KESK'in üye sayısı bu kadar düşmez, aksine çoğalırdı.

KESK, sokakta elde edip masada kaybettiklerini, AHİM salonlarında aramamalıdır. Tabanı harekete geçirerek, kitlesele sokak eylemlerini ve üretimden gelen gücünü devreye sokmalıdır. İşçi-memur dayanışmasını, birleşik mücadeleyi örmelidir. Memur hareketinin yeniden canlanıp, taleplerini kabul etmesinin yolu buralardan geçmektedir.



Eylül ayı 12 Eylül 1980'den bu yana ülkemizde askeri faşist diktatörlükle anılmaktadır. 12 Eylül; işkence, idam, katliam ve hak gasplarıyla yer etmiştir belleklerde. Çok ağır tahribatlar yaratmıştır işçi ve emekçilerin yaşamlarında. Aradan 28 yıl geçmesine rağmen bu tahribatlar halen sürmektedir.

12 Eylül'e nasıl gelindi?

70'li yıllar, işçi ve emekçilerin mücadelesinin yükseldiği yıllar oldu. Aynı zamanda devrim dalgası da yükseliyor, işçi ve emekçilerle, komünist ve devrimciler kaynaşıyordu. Ekonomik grevlerin yanı sıra politik grevler ve gösteriler artıyor, "bölgesel genel grevler" yaşanıyor. Bu mücadele sayesinde çalışma koşullarında iyileşmeler, reel ücretlerde artışlar sağlandı.

Sivil faşist saldırı ve katliamlar, bu yükselişin önünü alamadı. Ardından '78 yılında sıkıyönetim ilan edildi, devlet terörü arttırıldı. Fakat bu da çare olmadı. Aksine mücadele daha da yükselip bir halk hareketi boyutuna ulaştı. İşte 12 Eylül, bu koşullarda gerçekleşti. Önünü bir türlü alamadıkları halk hareketini durdurmak için devletin başvurduğu son çare olarak...

Sadece Türkiye'de değil, dünyada da işçi-emekçiler, ezilen halklar ayakta. '79 yılında Nikaragua ve İran'da gerçekleşen devrimler, ABD'yi iyice rahatsız etmeye başladı. Özellikle İran devrimiyle Ortadoğu'daki en büyük dayanaklarından birini yitirmişti. Bir de Türkiye'yi yitirme korkusu, sıkıntıları arttırıyordu. Çünkü pazar alanları daralıyor, tekellerin kar oranları düşüyordu. IMF ve Dünya Bankası aracılığı ile birçok yarı-sömürge ülkeye "istikrar paketi" adı altında neo-liberal politikalar dayatıldı. Türkiye'de de "24 Ocak Kararları" adı altında bu politikalar yaşama geçirilmeye çalışıldı. İşçi ve emekçileri daha az ücretle daha yoğun sömürme yolları arandı. Elbette bunları başarabilmek için, önce işçi ve emekçilerin örgütlülükleri dağıtılmalı, öncülleri yok edilmeliydi. 12 Eylül, ABD emperyalizminin ve işbirlikçilerin bu isteğini karşılayabilme hamlesiydi aynı zamanda. Aksi halde "24 Ocak Kararları"nın uygulanabilmesi imkansızdı.

12 Eylül'ün işçi-emekçilere saldırısı

12 Eylül, gelir gelmez işçi ve emekçilere yöneldi. Sürmekte olan tüm grev ve direnişlere son verildiğini duyurdu önce. Fabrikaların, hatta tek tek makinelerin başına asker dikerek, işçileri zorla çalıştırdı. İki işçinin bir araya gelip konuşmasını yasakladı, tuvalet ve sigara içmek bile askerin iznine tabi oldu.

12 Eylül ve İşçi Sınıfı

12 Eylül aslolarak örgütlülüğe saldırıdır. Sadece siyasal örgütlenmeye değil, mesleki, sendikal örgütlenmeye de düşmandır. 12 Eylül öncesi sendikali işçi sayısı 5 milyon 721 bin iken, bu sayı 12 Eylül sonrasında 1 milyon 711 bine düşmüş, günümüzde ise bir milyonun bile altına inmiştir. Sadece bu tablo bile, 12 Eylül faşizminin yarattığı tahribatı ve onun derinleşerek sürdüğünü göstermektedir.

Faşist cuntanın ilk bildirisinde, Türk-İş dışında tüm sendikaların kapatıldığı duyuruluyordu. Tabi devrimci tüm kurumlar da kapatıldı, yayınları yasaklandı. Başta komünist ve devrimciler olmak üzere öncü işçiler, demokrat aydınlar, öğrenciler, toplum ilerici tüm kesimleri gözaltına alındı, tutuklandı, katledildi. Tonlarca dergi, kitap, film toplandı, yakıldı. Demokrat öğretim üyeleri üniversitelerden atıldı. İdam sehpaları kuruldu, gencecik fidanlar kırıldı.

Kısaca 12 Eylül tüm toplum üzerinde estirdiği vahşi devlet terörüyle, onları zaptı-rapt altına almayı, sömürü ve soygun politikasının önünü düzlemeyi hedefledi. Bir avuç komünist ve tutarlı devrimcinin, ölüm pahasına direnişi, ne yazık ki geneli kaplayan yenilgi ruh halini değiştirmeye yetmedi. Ve 12 Eylül, yaklaşık bir yıl sonra tüm kurumları, yasalarıyla yerleşip, hakimiyetini kurmayı başardı. '82 Anayasası ile de bu durum resmileşti, güvence altına alındı.

Anayasaya da geçirilen saldırıların başında işçi ve emekçilerin kazanılmış haklarının gaspı geliyordu. Örneğin sözde sendika ve dernek kurma hakkı tanınıyor, ama "milli güvenlik"le başlayan bir sürü madde ile gerçekte işlevsiz hale getiriliyordu. Bugün bile işçilerin örgütlenmesinin önünde engel olan, faşist iş kanununun 2821/2822 sayılı TİS ve grev-lokavt maddeleri, o dönemde yasallaştı. Sendikaların TİS yetkisi elde etmek için noter şartı, işyeri ve işkolu barajı, patronların yetkiye itiraz mahkemeleri vb. bir dolu engel konu. Yine '82 anayasası, greve karşı patronların lokavt hakkını genişletmiş, dayanışma ve hak grevlerini yasaklamıştı. Taşeronlaştırma ve özelleştirme de, 12 Eylül sonrası kurulan Özal hükümetleriyle hız kazandı.

12 Eylül'ün hemen ardından, dönemin Türkiye İşverenler Sendikası Konfederasyonu (TİSK) genel başkanı Halit Narin; "bugüne dek işçiler güldü, şim-

di gülme sırası bizde" demişti. Gerçekten de 12 Eylül sonrası, patronların azami karı elde etmeleri için her şey yapıldı. ABD'nin 12 Eylül cuntasının generallerini "bizim oğlanlar" diye tanımlaması ve 12 Eylül'ü büyük bir sevinçle karşılaması, boşuna değildi.

12 Eylül yasaları ağırlaşarak devam ediyor

12 Eylül'den bu yana 28 yıl geçti. Bu süre içinde onlarca hükümet kuruldu, sözde demokrasi getirileceği, işçi ve emekçilerin yaşamlarının düzeleceği vaaz edildi. Ancak hiçbir 12 Eylül Anayasasına, bu anayasanın ruhuna dokunmadı. Aksine ek maddelerle daha da ağırlaştırdı.

'89 bahar eylemleriyle başlayıp '91 genel greve kadar uzanan '80 sonrası yükselen işçi hareketi ve '90'lı yılların başında memurların sendika mücadelesi, gaspedilen hakların bir kısmını almayı, çalışma ve yaşam koşullarını nispeten iyileştirmeyi başardı. Keza 90'lı yıllarda başta Kürtler olmak üzere yükselen halk hareketiyle, demokratik hak ve özgürlükler yönünde fiilen kazanımlar elde edildi. Ne var ki, tüm bu çabalar 12 Eylül anayasasını tümünden kaldırmaya yetmedi.

12 Eylül anayasasını kaldıracağı vaadiyle gelen AKP hükümetinin icraatları ise, işçi ve emekçilerin üzerindeki sömürü ve baskıyı daha da ağırlaştırdı. Yeni İş Kanunu ile taşeron sistemi ve esnek çalışma biçimleri geliştirildi, çalışma koşulları tamamen patronların keyfine bırakıldı. 12 Eylül işçinin korunması yerine, işletmenin korunması yönünde düzenlemeler yapmıştı. AKP hükümeti de "istihdam paketi" ile "işçi sağlığı ve güvenliği" yerine "işletme sağlığı"ni koyarak, son yıllarda iyice tırmanan iş cinayetlerinin yolunu düzledi.

İlk olarak 12 Eylül'ün tırpanladığı "kıdem tazminatı"na AKP hükümeti de göz dikti. Patronların her fırsatta dile getirdiği kıdem tazminatının gaspedilmesini, yeni düzenlemelerle kolaylaştırdı. Sözleşmeli personel uygulaması, patronlara girdi-çıkta olanları tanıdı ve böylece işçilerin kıdem biriktirmesi engellendi. Şu haliyle kıdem hakkı, 12 Eylül döneminden bile daha fazla sınırlandırılmış durumda. Buna rağmen sermayenin açgözlülüğü bitmiyor ve AKP'nin kıdem tazminatlarını tümünden ortadan kaldırma çabaları sürüyor. Aynı durum KİT'lerin özelleştirilmesi, sağlık ve eğitimin paralı hale getirilmesinde de geçerlidir. 12 Eylül'de temelleri atılan bu saldırı furyası, sonraki hükümetlerce daha da genişletilip bugünlere gelindi. İşçi ve emekçilere "paran yoksa öl" denildi.

Toplu iş sözleşmesi, grev ve lokavt kanunu, sendikal örgütlenmenin önündeki yasal engeller ise



halen duruyor. Bu konularda 12 Eylül anayasasına hiç dokunulmadı bile. Hatta 13 ve 17. maddelere yeni fıkralar eklenerek işten atılmalar daha da kolaylaştırıldı. 12 Eylül grevleri yasakladı. Bugün de Bakanlar Kurulu kararıyla grev ertelenebiliyor. Dayanışma ve hak grevi yasağı halen sürüyor. Grev hakkını boşa düşüren lokavt kanunu duruyor vb...

12 Eylül aslolarak örgütlülüğe saldırdır. Sadece siyasal örgütlenmeye değil, mesleki, sendikal örgütlenmeye de düşmandır. 12 Eylül öncesi sendikalı işçi sayısı 5 milyon 721 bin iken, bu sayı 12 Eylül sonrasında 1 milyon 711 bine düşmüş, günümüzde ise bir milyonun bile altına inmiştir. Sadece bu tablo bile, 12 Eylül faşizminin yarattığı tahribatı ve onun derinleşerek sürdüğünü göstermektedir.

12 Eylül yasalarını

İşçi-emekçi hareketi kaldırabilir

İşçi-emekçi düşmanı AKP hükümeti, tıpkı kendinden önceki burjuva hükümetler gibi, kitlelerin 12 Eylül'e ve onun yasalarına tepkisini, demagoji malzemesi yaptı, yapıyor. 12 Eylül anayasasını tümünden değiştirmek yerine, orasından burasından kesip biçmeyi sürdürüyor. Ki bu da daha fazla hak gaspı, hak ve özgürlüklerin daha fazla kısıtlanması şekline bürünüyor.

Yama tutmaz hale gelmesine rağmen, egemenlerin hala 12 Eylül anayasası ile devam etmeleri, 12 Eylül'le ne büyük kazançlar elde ettiklerini göstermektedir. 12 Eylül yasalarını hala korumalarının altında yatan budur. Bu durum, 12 Eylül'ü tüm yasalarıyla birlikte tarihe gömecek olan tek kuvvetin, işçi ve emekçiler olduğunu göstermektedir. Nasıl ki, '89 bahar eylemleriyle başlayan dönemde kimi haklar kopartılarak alınabildiyse, yeni haklar da yine dişe diş mücadele ile kazanılacaktır.

12 Eylül'ün, sendikalara kilit vurulmasına direnmeyen, aksine sıkıyönetim karargahlarının önünde teslim kuyruğuna giren sarı ve reformist sendika ağaları, işçi sınıfını yüzüstü bırakmıştı. Bu teslimiyet çizgisi, sonraki yıllarda ihanet boyutuna ulaştı. Bir kez daha görüldü ki, işçi ve emekçiler sendikalarına sahip çıkmadan, kendi taban örgütlerini kurmadan ve devrimci işçileri sendika yönetimlerine getirmeden, sendikalar onların haklarını savunamaz.

Şimdi bu derslerle donanmış olarak 12 Eylül'e ve onun tüm yasalarına karşı mücadeleyi yükseltme zamanıdır. AKP'nin sözde darbe karşıtlığının ne kadar sahte olduğunu görmeli, burjuva klik çatışmalarına alet olmadan kendi davamız için dövüşmeliyiz! Sadece darbelere karşı değil, ücretli kölelik düzenine karşı mücadele etmeli, darbelerin zeminini hazırlayan bu sistemi tümünden ortadan kaldırmalıyız!

12 Eylül'ü tüm yasalarıyla birden ortadan kaldırmak için, sokağa, eyleme, hesap sormaya!

KEY Rezaleti Üzerine

Son aylarda Ziraat Bankası'nın içinde ve dışında bir hengame yaşanıyor. Kuyruklar sokaklara taşmış durumda. Gün boyu ve hatta günler boyu çekilen bu eziyetin nedeni "Konut Edindirme Yardımı" (KEY) adı altında yıllarca maaşlarından kesilen paraları geri almak. Bunca eziyetin sonucu ise tam bir hayal kırıklığı...

Saatlerce kuyruktaki bekledikten sonra, kimilerinin hesabında hiç para gözükmemiş, kimilerinininkinde ise sadece 1 YTL gibi komik rakamlar çıkmıştır. Bu işçi ve emekçilere eziyet etmek, dalga geçmekten başka bir şey değildir.

KEY nedir, neyin ürünü olarak çıktı?

KEY, 1987 yılında Turgut Özal hükümeti tarafından "çalışanları konut sahibi yapma" amacıyla "Konut Edindirme Fonu" şeklinde kuruldu. Buna göre işçi-emekçilerin maaşlarından, kamu kuruluşlarından, sosyal güvenlik kurumlarından ve patronlardan yapılan kesintilerden fonda para toplandı. Bu fon, Emlak Bankası'nın işçi, emekçiler adına denetimine verildi. Fonda biriken paralar, Emlak Bankası tarafından Vadeli Mevduat Faizi, devlet tahvili, hazine bonusu şeklinde yatırılarak nemalandırılması öngörüldü. Bu nemalar konut projesinde kullanılacaktı.

İşçi ve emekçiler 12 Eylül döneminde ve onun ardından gelen Turgut Özal hükümetleri sırasında birçok yeni uygulamayla karşılaştı. KİT'lerin özelleştirilmesi, temel gıda maddelerine konulan Katma Değer Vergileri, borsada hisse sahibi olma, KİT'lere ve köpürülere ortak olma vb... KEY de Turgut Özal'ın "orta direği konut sahibi yapmak" adı altında bir sömürü projesi olarak sunuldu. Tıpkı bugün kıdem tazminatını gasp etmek için öne sürdükleri "fon oluşturalım, biriken parayı fonda nemalandıralım" aldatmacasına başvurdukları gibi. Oysa hiçbir zaman kesilen paralar, tekrar işçi ve emekçilere dönmedi ama sermaye tarafından tepe tepe kullanıldı.

Memurun parasına göz diken devlet

KEY kesintileri 1995 yılında durduruldu. 1999 yılında çıkarılan bir kararname ile hesapların tasfiyesi kararlaştırıldı ve Emlak Bankası'ndan alınan bu hesaplar "Emlak Garyimenkul Yatırım Ortaklığı" (EGYO) AŞ'ye devrildi. Para bir türlü işçi ve emekçilere geri dönmedi, konut da verilmedi.

Kamu Emekçileri Sendikaları'nın ısrarlı takibi sonucu AKP hükümeti, Mayıs 2007'de fonun işçi-emekçilere dönmesi için yasa çıkarmak zorunda kaldı. Yasa gereği paralar, bir yıl gecikmeli olarak 2008 Temmuz ayında ödenmeye başlanacaktı. Fakat bu ödemeler başladığında, büyük bir hak gaspı yaşandığı ortaya çıktı. Milyonlarca hak sahibinin hesabına hiç para yatırılmamış, on binlercesinin hesabında da 50 ya da 1 YTL gibi komik rakamlar görülmüştü. En çok alan 1000 YTL ya da biraz üzerinde oldu. KESK'in hesabına göre 9 yıl boyunca kesinti yapılmış bir işçinin ve emekçinin bırakalım faiz getirisini, ana para olarak bile tutarı, 3 bin 366 YTL'dir. Bu pa-



ranın yarısı bile ödenmediği gibi, hiç verilmeyen hatta listede adı olmayan çok sayıda insan vardır. Bu arada listelerin bir kısmının SEKA'ya "yeniden dönüşüm" için gönderildiği ve orada hamur haline getirildiği açığa çıkmıştır.

Sistemin kadınlara ikinci sınıf olarak bakmasının çarpıcı bir örneği de KEY ödemeleri sırasında ortaya

serilmiştir. Karı-koca memur olarak çalışan evli çiftlerde, ikisinden de kesinti yapılmış, ancak erkeğin adına tek bir hesap açılmıştır. Kadının maaşından da kesinti yapılmış, ancak bu erkeğin hesabına yatırılmıştır. Yani KEY ödemelerinde de kadının adı yoktur. Bugün eşinden boşanmış olan kadın memurlar ise, hiç para alamamakta, kendi alımlarından artırılan paranın eski kocaları tarafından harcanmasına seyirci kalmak zorunda bırakılmaktadırlar. Ve sistemin bu soruna ilişkin hiçbir çözüm önerisi, çözüm çabası yoktur.

Devlet, bir kez daha işçinin-emekçinin cebindeki paraya el koymaktan suçüstü yakalanmış durumdadır. Sendikalar yaptıkları açıklamalarda "fonda biriken paranın nemalandırılmadan eritmeye terk edildiğini" söylemiştir. Aslında bu paralar, bilinçli ve sistemli bir şekilde oradan oraya aktararak ve bekletilerek çeşitli sermaye grupları tarafından çalıştırılmıştır. Memurlardan kesilen paralar, sermayeye peşkeş çekilmiştir.

Ancak soygun devam etmektedir. Ziraat Bankası Genel Müdürü Can Akın Çağlar; 3.8 milyon kişinin 50 YTL'nin altında para alacağına dikkat çekerek "bu vatandaşlardan hepsinin paralarını almak için bankaya geleceğini düşünmüyorum. 50 YTL'nin altındaki miktarın hazinenin kasasında kalacağını düşünüyorum" diyerek soygunun boyutunu gözler önüne sermiştir. Üstelik bilerek kayıtlar SEKA'da yakılmıştır. Milyonların sadece 50 YTL'si bile büyük bir meblağ oluştururken, hak ettikleri 3000 YTL 9 yıl içerisinde çok büyük bir kar olarak sermayedarların kasasına akmıştır.

Dolayısıyla "fon nemalandırılmadı, eritildi" demek yerine, "işçi ve emekçinin parası gasp edildi, sermayeye peşkeş çekildi" demek gerekir. Ve sadece ana para değil, 9 yıllık getirisi ile birlikte istenmelidir.

Birleşik Mücadele Örülmeli

Yaşanan bu büyük hak gaspına karşı işçi-emekçi memur sendikaları, ayrı ayrı basın açıklamaları yaparak çeşitli davalar açtılar. İşçi ve emekçilerin yaşadığı mağduriyete ve gasp edilen haklarına vurgu yaptılar.

Böylesine büyük bir vurguna karşı yapılan basın açıklamaları ve dava açılarak mahkemelerden çıkacak sonucun beklenmesi, son derece yetersizdir. Elbette hukuksal mücadele de yürütülmelidir fakat bu asli mücadele biçimi olamaz. Haklarımız sokaklarda alınır. Güçlerimizi birleştirip kitlesel biçimde sokaklara çıkmalı, AKP binaları ve devlet kurumları önünde paralarımızı gaspedenlerden hesap sormalıyız.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tarihsel Gelişimi IV

İşçi sağlığı bilim dalı haline nasıl geldi?

“Bir birey, bir diğerine bedensel bir zarar verirse ve böyle bir zarar da ölümle sonuçlanırsa, buna insan katli deriz. Mütecaviz kimse yapacağı zararın ölümle sonuçlanacağını önceden bilirse, onun bu davranışına cinayet deriz. Aynı şekilde toplumda yüzlerce proletaryayı çok erken ve bir kılıcın ya da bir kurşunun yol açtığı ölümler kadar vahşi ve hiç de doğal olmayan bir ölümle karşılaşacağı her duruma soktuğunda, binlerce kişiyi yaşaması için gerekli alanlardan yoksun ve yaşayamayacağı koşullar altında bıraktığında -kanunun güçlü koluyla kaçınılmaz bir sonuç olan ölüm onları yakalayınca dek bu koşullar altında kalmaya onları zorlar- ve bu binlerce insanın yok olacağını bile bile bu koşullar içinde kalmalarına göz yumduğunda bir bireyin işleyebileceği cinayetten hiç de farklı olmayan bir cinayet işlemiş sayılır. Katili somut olarak görünmeyen gizli ve kimsenin kendini koruyamayacağı bir şekilde gerçekleşen bu cinayet, belli bir emirle değil de ihmalkarlık sonucu ortaya çıktığından gerçekte bir cinayete benzememektedir. Ama yine de cinayettir.”

Friedrich Engels-

İngiltere’de Emekçi Sınıfların Durumu, Sf. 148-149

Burjuva devrimlerinin ilk dönemlerinde, atölyelerin fabrikalara dönüşmeye, madenlerin hammadde ihtiyacını karşılamak için daha yoğun çalışmaya başladığı dönemlerde, işle sağlık arasındaki ilişki daha fazla gözle görülür hale geldi. İşte böyle bir dönemde 1633 ile 1714 yılları arasında yaşayan İtalyan bilim adamı **Bernardino Ramazzini**, ilk defa hastalarına “ne iş yapıyorsun” sorusunu soran kişi olarak tarihe geçti. Son dereci basit gibi görünen bu soru, işçi sağlığının temellerini atan yaklaşımın sonucuydu. B. Ramazzini, işle sağlık arasındaki ilişkiyi kurmakla kalmamış, dönemi için oldukça ileri olan araştırmalar yaparak birçok fiziksel ve kimyasal etkenin işçi sağlığı üzerine olan etkisini ortaya koymuştur. Bununla da kalmayarak koruyucu önlemleri de sıralamıştır.

B. Ramazzini, bütün bu çalışmalarıyla bilimsel anlamda işçi sağlığı disiplininin kurucusu, işçi sağlığının babası olarak kabul edilmiştir. Felsefe ve tıp alanında Parova Üniversitesi’nde öğretim üyeliği yapmıştır. Ama asıl araştırmalarını işyeri hekimliği yaptığı sırada ve işçi sağlığı üzerine yapmıştır. 1713 yılında, bu alandaki çalışmalarını ve incelemelerini topladığı “**De Morbis Artificum Diatriba**” isimli kitabını yayınlamıştır. Kitabında, iş kazalarının önlenmesi için işyerlerinde alınması gereken önlemleri sıralamıştır. Kurşun ve cıva zehirlenmeleri konusundaki incelemeleri daha da geliştirmiştir. İşyeri havasında bulunan zararlılar üzerinde durmuş ve havalandırma yöntemleri önermiştir. İş ve işçi uyumu üzerinde durarak ergonominin temellerini atmıştır.

Ramazzini, kitabında, çeşitli meslek gruplarında üreme problemlerinin oluştuğunu da ortaya koymuştur. Çamaşırhaneler gibi sürekli nemli ortamlarda çalışan kadınlarda adet düzensizlikleri

olduğunu, dokuma işinde çalışan kadınlarda tekrarlayan düşüklerin ve erken doğumların oluştuğunu belirtmiştir. Sekreterler, terzi ve ayakkabı yapımcıları gibi mesleklerde işle ilgili gelişen kas-iskelet sistemi hastalıklarına dikkat çekmiştir.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği, kapitalizm öncesi birçok bilim insanının gündemine gelmiş ve konu üzerine birçok çalışma yapılmıştır. Ancak, ilkeleri ile sistemli bir bütün haline getirilmesi ve bilimsel bir disiplin olarak kurulması burjuva devrimleri sonrası gerçekleşmiştir. Bu da tesadüf değildir. Bunu olgunlaştıran etkenler vardır: **Birincisi**; işyerleri, küçük atölyelerden yüzlerce işçinin çalıştığı büyük fabrikalara dönüşmüştür. Büyük fabrikalar ve fabrikalar etrafında uzanan işçi mahalleleri ile tarih sahnesine yeni bir toplumsal sınıf ve tabii onun sorunları da çıkmıştır. Tek tük olan iş ka-

zaları ve meslek hastalıkları, artık toplumsal bir olay haline gelmiştir ve işçi sınıfının şahsında sınıfsal bir temele oturmuştur. **İkincisi**; yeni bir toplumsal sınıf olarak işçi sınıfı, çalışma ve barınma koşullarının düzeltilmesi için şiddetli mücadelelere atılmıştır. Bu sorunu gündeme taşıyan en önemli etken olmuştur. **Üçüncüsü**; bilim ve teknoloji geliştikçe hem üretim genişlemiş, hem de sağlığa zararlı üretim süreçleri devreye sokulmuştur. Bir de teknoloji geliştikçe risk grubu olan kadın ve çocuklar üretim sürecine sokulmuştur. Yeni teknolojiler, yeni işçi sağlığı sorunları getirmiş ve bu sorunlar o kadar yaygınlaşmıştır ki, bu yönden de toplumsal bir sorun haline gelmiştir. **Dördüncüsü**; tıp, epidemiyoloji, fizik, kimya, biyoloji vb. bilim dalları geliştikçe, iş ortamındaki zararlı etkenler ve bunların zararları ortaya konulmaya başlanmıştır. Bütün bunlar işçi sağlığı sorununu gündeme taşımakla kalmamış, koruyucu önlemler konusunda araştırmalar ve yasal düzenlemeler yapılmasını getirmiştir.



Artık 1800'lere gelindiğinde işçi sağlığı diye bir sorunun varlığı tartışma konusu yapılmamaktadır. İşçi sağlığı konusu, tek tek bilim insanlarının çabaları olmaktan öteye geçmiş, işçi sınıfının mücadelesinin baş talepleri haline gelmiştir. Bu dönem ki, **Karl Marx ve Friedrich Engels**'in önderlik ettiği ve programını yazdıkları işçi sınıfının komünist partisinin şekillenmeye başladığı ve işçi sınıfının enterernasyonal hareketinin kurulmaya başladığı yıllardır. İşçi sınıfının mücadelesiyle çeşitli ülkelerde yasal düzenlemeler yapılmaktadır.

F. Engels, “**İngiltere’de Emekçi Sınıfların Durumu**” adlı eserinde, İngiltere’de 1800’lerin başlarının bir portresini çiziyor. Bu portrede, işçi mahallelerinin sefaleti ve fabrikaların sağlıksız koşulları öyle bir boyuta ulaşmıştır ki, artık burjuvazi bile görmezden gelmemektedir. Burjuvazi iki yönden korkmaktadır; birincisi ve en önemlisi, işçilerin artan ve giderek militanlaşan eylemleri; ikincisi ise, artık salgın hastalıkların kendi sağlıklarını da tehdit eder boyuta gelmesi... Bu noktadan sonra çeşitli araştırma komisyonları kuruluyor, parlamento, belediye vb. her düzeyde soruna eğilmeye, yasal düzenlemeler yapmaya başlıyorlar. Bütün bunlara rağmen işçilerin yaşamında yine bir değişiklik olmuyor. Çünkü bütün bu araştırmalar, önlemler ve yasalar, kağıt üzerinde kalıyor. Ancak kağıt üzerinde kalsa da, çalışma yaşamının işçilerin sağlığına olumsuz etkileri olduğu, bilimsel bir gerçek haline dönüşüyor.

Bu aşamadan sonra işçi sağlığı, artık başlı başına bir alan haline geldi ve bilimin diğer alanlarındaki gelişmeler işçi sağlığı alanına uyarlanmaya başladı. Zaman içinde, bu uyarlamalar sistemli hale gelmeye başladı. Sonunda, birçok bilim alanının kesişme noktası olarak, kendi iç disiplini olan, multidisipliner bir işçi sağlığı bilim dalı ortaya çıktı. Üstelik de, kapitalist dönem öncesinden farklı olarak, sorun sadece bilimsel bir çalışma olmaktan çıkıp, işçi sınıfı şahsında toplumsal dayanağını da buldu. Bu da işçi sağlığı alanındaki çalışmaların önünü açtı.

Kapitalizmin ilk döneminde

İşçileri içten içe kemiren çalışma koşulları

Hem İngiltere örneğinde kapitalizmin kuruluş ve gelişme dönemlerinde çalışma koşullarının ağırlığı ve işçilerin sağlığı üzerine etkilerini sergilemek, hem de, artık, iş ve sağlık ilişkisinin sıradan doktorlar tarafından bile nasıl rahatlık içinde kurulduğunu göstermek için F. Engels'in “İngiltere’de Emekçi Sınıfların Durumu” eserinden bazı bölümleri aktaracağız:

Onsekiz yıldır Leeds hastanesinde çalışan Dr. Hey'den aktaran F. Engels: “*Fabrika işçileri arasında omurganın deforme olması vakalarına çok sık rastlanıyor. Bunların bazıları sadece aşırı çalışmanın sonuçlarıdır, diğerleriyse uzun çalışmanın zaten zayıf olan ya da kötü beslenmeyle zayıflayan yapılar üzerindeki etkileridir. Deformasyonlara, hastalıklardan daha fazla rastlanıyor. Dizler*

içeri çöküyor, kemiklerde diğer organları tutan bağlar gevşiyor ve zayıflıyor, bacaklardaki uzun kemikler bükülüyor... Hastalar genellikle uzun çalışma saatlerinin uygulandığı fabrikalardan geliyor..." (Age, Sf. 204-205)

"Leeds'deki diğer doktorlar ve cerrahlar gibi Sir D. Barry'nin de sık sık belirttiği gibi bu aşırı çalışmalardan daha başka birçok sakatlıklar ve özellikle düztabanlık da ileri gelmektedir... Bu hastalıklar hemen hemen bütün işçiler için geçerlidir. Stuart, Mackintosh ve sir D. Barry'nin raporları böyle yüzlerce örneği kapsamaktadır. Bu hastalıkların herhangi birisine yakalanmamış tek bir işçiye rastlamadıklarını belirtiyorlar... İskoçya'yı kapsamakta olan raporlar, ...pamuk fabrikalarında onüç saatlik bir işgününün erkekler ve hatta onsekiz ile yirmiiki yaşındaki kadınlar için bu tür hastalıklara yol açtığını şüphe götürmez bir şekilde ortaya koyuyor." (Age, Sf. 206)

Sir D. Barry: "Fabrika işinin işçilerin üzerindeki kötü etkileri" şöyle sıralıyor: "1- Düzenli ve sürekli çalışan bir motor gücüyle işletilen makine hızına uyabilmek için, zihni ve bedeni hayretleri kaçınılmaz olarak zorlama gerekliliği. 2- Aşırı derecede uzun ve peş peşe olan dönemlerde sürekli olarak ayakta durmak. 3- Aşırı uzunluktaki çalışma saatlerinin sonucu olarak uykusuzluk, bacaklarda ağrı ve genel fiziki çöküntü. Bu etkenlere çoğu kez kalabalık tozlu ya da rutubetli iş odalarının ağır havası, yüksek ısı ve sürekli terleme ekleniyor. Böylece özellikle erkek çocuklar çok geçmeden, birkaç istisna dışında, çocukluklarının tazeliğini kaybediyorlar ve diğer çocuklardan daha soluk yüzlü ve zayıf oluyorlar... Olgunluk çağındaki tüm erkek bükücüler soluk yüzlü ve zayıf oluyorlar ve çoğu kez iş tahsızlıktan ve hazımsızlıktan şikayet ediyorlar." (Age, Sf. 207-208)

Power: "Bradford'daki fabrika sisteminin çok sayıda sakat insan ortaya çıkardığı, uzun süre çalışmanın insan fiziki üstünde yaptığı etkinin gerçek bir şekilsizlikten başka genel olarak da yetersiz bir büyüme, adalelerin gevşemesi ve bütün yapının zayıflaması gibi sonuçlar çıkardığını belirtebilirim" diyor. (Age, Sf. 208)

"İçinde yaşadıkları ve çalıştıkları koşulların sonucu olarak erkekler çok erken yıpranırlar. Çoğu kırk yaşında artık çalışamayacak hale gelir... Hele elli yaşında çalışan hemen hemen hiç kimse yoktur..." (Age, Sf. 211)

Bradford'da cerrah olan Beaumont ise; "Kanımca buralardaki fabrikalarda, geçerli olan çalışma sistemi bütün organizmada garip bir gevşeme yaratıyor ve böylece çocukları salgın ve arızı hastalıklara karşı aşırı derecede hassas yapıyor. Fabrikalarda her türlü havalandırma

ve temizlik kurallarına uygun tedbirlerin yokluğunu, mesleğim süresince sık sık karşılaştığım salgın hastalıklara karşı olan aşırı hassasiyetin ve garip bir eğilimin başlıca nedeni olarak görüyorum" diyor. (Age, Sf. 209)

"Ama bütün bunların yanı sıra, özellikle zararlı etkileri olan bazı işkolları vardır. Pamuk ve keten bükme fabrikalarının birçok çalışma odalarında hava, göğüs hastalıklarına yol açan iplik tozu ile doludur... Ama işçilerin hiçbir seçim hakkı yoktur. Göğsü sağlam olsun ya da olmasın, iş bulduğu odada çalışmak zorundadır. Bu tozlu odada, solunumun en sık rastlanan etkileri kan tükürme, zorlukla ve güçlükle nefes alma, göğüste ağrılar, öksürük, uykusuzluk, yani kısacası, en kötü hallerde rastlanan ve astımla sonuçlanan bütün diğer belirtiler..." (Age, Sf.215)

Dr. Ray: "1- En iyi koşullar altında fabrika sisteminin, çocukların sağlığı üstünde yaptığı etkiyi gözleme fırsatını ele geçirdim. (Fabrika doktorluğu yaptığı bölgenin en düzenli olan Bradford'da Wood fabrikasında) 2- Bu en iyi koşullar altında bile bu etkiler muhakkak ki sağlığa son derece zararlıdır. 3- 1842 yılında Wood fabrikasında çalışan çocukların beşte üçü tarafımdan tedavi edildi. 4- Bu sistemin yaptığı en kötü etki deformasyonların çokluğu değil, zayıf, hastalıklı ve geri zekalı bünyelerdir. 5- Bütün bunlar, çocukların çalışma saatleri Wood fabrikasında ona indirildikten sonra büyük ölçüde düzeldi." (Age, Sf. 209)

Leeds'deki cerrah F. Sahrp : "... Birçok çocuğun yaşına göre olağanüstü küçük olduklarını gördüm. Çok sayıda... karın zarı iltihabı ve hazımsızlık vakalarıyla karşılaştım ve tıpla meşgul olan bir insan olarak, bunların kuşkusuz ki fabrikada çalışmaktan ileri geldiğini düşünüyorum. Uzun saatler boyunca çalışmanın sinirleri zayıflatığına ve böylece birçok hastalığın ortaya çıkmasına sebep olduğuna inanıyorum." (Age, Sf. 209)

Dr. Hawks: "... Manchester fabrikalarında bana gösterilen birçok kız ve erkek çocuğun bitkin bir görünüşte ve soluk renkte olduklarını itiraf etmeliyim. Yüzlerindeki ifadede, her zaman gençlerde görülen hareketlilikten, canlılıktan ve neşeden en ufak bir iz bile kalmamıştı." (Age, Sf. 210)

"Fabrika işinin kadın yapısı üzerindeki etkisi gariptir ve dikkat çeker... Leğen (kalça) kemiğinin yetersiz gelişmesine ya da omurlüğün alt kesiminin çarpılmasına bağlı leğen deformasyonu görülür ve ciddi sonuçlar ortaya çıkar." (Age, Sf. 212)

"Fabrika işçilerinin diğer kadınlardan daha zor doğum yaptıkları ve çocuk düşürmeye daha eğilimli oldukları, birçok ebe tarafından doğrulanmıştır." (Age, Sf. 212)

Tersaneler'de Ölümler Durmuyor

Tersanelerde ölümlerin ardı arkası gelmiyor.

"İş kazası" denilerek geçiştirilmeye çalışılan bu cinayetlere Ağustos ayı içinde de yenileri eklendi. 5 Ağustos'ta Pendik Tersanesi'nde kadrolu işçilerden Yusuf Aksungur yanarak öldü. Henüz bu cinayetin üzerinden bir hafta geçmeden 11 Ağustos'ta GİSAN Tersanesi'nde işçiler, göz göre göre ölüme gönderildi. GİSAN Tersanesi'nde filika denemesi için "kum torbası" olarak kullanılan işçilerden 3'tanesi boğuldu. Emrah Varol, Ramazan Aygün ve Ramazan Çetinkaya isimindeki üç işçi filikanın iplerinin kopması sonucu ölümler, 16 işçi de ağır bir şekilde yaralandı.

"Kum torbası" yerine kullanılan işçilerin hayatı patronların umrunda olmadığı gibi, ölümleri an an işçiler tarafından cep telefonu ile kaydedildi. GİSAN Tersanesi'nin kurucusu "yıllardır işçileri kum torbası yerine kullandığını" söylüyor ve bunda da bir sakınca görmediğini belirtiyordu. AKP hükümeti ise, çözümü sadece göstermelik kapatmalara ve tersanelerin Yalova'ya taşınmasına indirgiyordu.

Suçlu işçilere atmayı alışkanlık haline getirenler, binlerce işçiyi eğitimliklerinden dem vurmaya övünüyorlar. İşçilerin en doğal hakkı olan örgütlenme hakkı, çalışma koşullarının düzeltilmesi hakkı söz konusu olunca, tam bir vurdumduymazlık örneği sergileyen GİSBİR ve devlet, sadece "üzüntülerini" bildirmekle kalıyorlar. Yaşanan her ölümün ardından, tersanelerin durumu bir kez daha gözler önüne serilirken, taşeronlaştırma, güvencesiz ve sigortasız çalışma, açlık sınırının altında ücretler gündeme gelmesine rağmen dökülen timsah gözyaşlarıyla işi geçiştirmeye çalışıyorlar. Bu kez devlet ve GİSBİR'in söylemlerine sendika ağası olarak ün yapmış, şimdinin CHP milletvekili Bayram Meral de yaptığı açıklamalarla destek verdi. Meral'e göre, "patronlar işçi öldürmüyor"muş! Tıpkı Süleyman Demirel'in '80 öncesi "bana sağcılar adam öldürüyor dedirtemezsiniz" dediği gibi Bayram Meral de "bana patronlar işçileri öldürtüyor dedirtemezsiniz" diyor. Patronlar, ölümleri "dış mihrakların" üzerine atarken, patronların arpalıklarından beslenen hain sendika ağası da onlara kalkan oluyor, efendilerine kol kanat veren bir uşak gibi davranıyor.

GİSAN'da meydana gelen ölümlerin ardından, eylemler yapıldı. İlk eylem ölümlerin meydana geldiği GİSAN Tersanesi'nin önünde gerçekleşti. Limter-İş'in çağrısıyla bir araya gelen ve aralarında PDD okurlarının da bulunduğu devrimci-demokrat kurumlar, basın açıklamasıyla ölümleri protesto ederken, "Tersane İşçisi Yalnız Değildir", "Artık Ölmek İstemiyoruz", "Katil GİSBİR", "İşçilerin Birliği Sermayeyi Yenecek" sloganlarını attı. Yapılan basın açıklamasında tersanelerdeki ölümlerin durması için işçilerin iş güvenliğinin alınması, ücretlerin arttırılması ve çalışma saatlerinin düşürülerek, örgütlenme önündeki engellerin kaldırılmasının şart olduğu belirtildi.

Ayrıca TİB-DER üyeleri Tuzla ve Taksim'de yaptıkları eylemlerle GİSAN'da yaşanan ölümleri protesto etti.

Yapılan eylemlere ve açıklamalara rağmen, ölümler devam ediyor. Son olarak 27 Ağustos'ta Kocaeli Yarımca'da Marmara Tersanesi'nde çalışan İsmail Kırilangıç adlı işçi, güverteden düşerek yaşamını yitirdi.

Tuzla'daki cinayetleri işleyenler belli. GİSBİR başta olmak üzere tüm sorumlular hesap vermelidir. Her ölümün ardından göstermelik raporlar hazırlayarak patronları aklayanlar ya da verdikleri birkaç günlük kapatma ve para cezalarıyla işi geçiştirmeye çalışanlardan, hesap soracak olan işçi ve emekçilerdir. "Örgütlüysek her şeyiz, örgütsüzsek hiçbir şey" cümlesinin anlamını bilince çıkartmalı ve mücadeleye daha güçlü sarılarak ölümleri durdurmalıyız.



Sağlık Emekçileri Sendikası (SES), Ağustos ayının başına, Ankara Dr. Zekai Burak Kadın Sağlığı Araştırma ve Eğitim Hastanesi yenidoğan ünitesinde 31 Temmuz-2 Ağustos tarihleri arasında 3 günde 27 bebek öldüğünü açığa çıkarttı.

SES'in bebeklerin hastane enfeksiyonundan öldüğünü açıklamasından sonra, hastanenin başhekimi ve yenidoğan ünitesi servisi şefi, ölümleri doğrulamak zorunda kaldılar. Ancak ölümlerin hastane enfeksiyonundan değil, düşük doğum ağırlığı ve prematürel (erken doğum) nedeniyle olduğunu açıkladılar. Bu açıklama yapılırken, ölen bebeklerin ölüm nedenlerine ilişkin kayıtlar ortada yoktu ve bir araştırma yapacak kadar zaman da geçmemişti. Hastane yöneticilerine göre ortada garip bir durum yoktu. Yani üç günde 27 bebeğin toplu bir şekilde ölmesi gayet normal bir olaydı. Bütün bu açıklamalarla olayın üstünü örtmeye çalıştılar. Tepkiler yoğunlaştıkça, doğumhanede ve yenidoğan ünitesinde inşaat faaliyeti devam ettiğini ve bir kuvözde 3-4 bebeğin yatırıldığını itiraf etmek zorunda kaldılar. Bütün bu aksaklıkları açıklarken bile, ünvanlarının başında profesör ve doçent olmasına rağmen, en ufak bir bilimsel kuşku bile duymadan ya da basit bir araştırma yapmadan ölümlere enfeksiyonun yol açmadığını söyleyebildiler. Çünkü ölümlerin enfeksiyondan kaynaklanmadığı açıklamasını yaparken ellerinde bebeklerin ölüm raporları yoktu. Ya da enfeksiyona karşı hangi yöntemlerle mücadele ettiklerinin bilimsel bir açıklaması. Ölen bebeği, mukavva kutuda aileye veren anlayışın böyle ayrıntıları düşünmesi de beklenemezdi zaten.

Tepkilerin artması üzerine Sağlık Bakanlığı işe el atmak zorunda kaldı. Bir araştırma heyeti kurdu. Araştırma heyeti de hastane yöneticilerinin yöntemini izleyerek bilimsel bulgulara dayanmadan ölümlerin hastane enfeksiyonundan kaynaklanmadığını açıkladı. Oysa hastaneye gidip dolaşmakla ölüm nedeninin enfeksiyondan kaynaklanıp kaynaklanmadığını anlamak mümkün değildi. Bunun için ölen bebeklerden örnekler almak gerekiyordu ki bu, zamanında yapılmadığı için artık yapma şansları yoktu. Geriye, yenidoğan ünitesinde yatan bebeklerden, kuvözlerden ve ünitenin değişik yerlerinden örnek alıp kültür yapılması gerekiyordu ki, bunun sonuçları için de en az üç gün beklemek gerekiyordu. Bu sonuçlar da beklenmeden olayı kapatmayı denedi heyet. Ama kamuoyunu ikna edemediklerini anlayınca, hastane enfeksiyonunun varlığını ve SES'in açıklamalarını kabul etmek zorunda kaldılar. Ölümelerde, hastane enfeksiyonunun yanında, personel eksikliği ve aşırı yoğunluğun da etkisi olduğunu açıkladılar.

Yenidoğan ünitelerinde toplu bebek ölümleri yeni değildir. Ancak son yıllarda iyice sıklaşmıştır. Edirne Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde, Manisa Doğum ve Çocuk Bakımevi'nde, Kayseri Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi yenidoğan ünitelerinde peş peşe toplu bebek ölümleri yaşandı. O zaman da hastane yöneticileri ve Sağlık Bakanlığı olayın üstünü örtmeye çalıştı. Türk Tabipler Birliği, SES ve bilimsel çevrelerin raporları ve çözüm önerileri dikkate alınmadı. Olay, birkaç sağlık personelinin üzerine yıkıldı. Bebek ölümlerinin gerçek nedenleri araştırılıp köklü çözümler üretilmediğinden, yeniden toplu bebek ölümleri yaşanıyor. Önlemler alınmadığı sürece yaşanmaya da devam edecek.

Bebekleri öldüren sağlığın paralı hale getirilmesidir



Bebeklerimiz onar yirmişer neden ölüyorlar?

Son yıllarda iyice sıklaşan toplu yenidoğan bebek ölümleri karşısında verilen tepkilere bakalım: Bir hastanede toplu bebek ölümleri yaşandığında ilk iş suçlu aramak oluyor. Suçlu zaten hazır ve hemen ilan ediliyor; doktorlar ve sağlık personeli! Acil servisin kapısından çevrilen ya da hastanelerde रहin kalan bir hasta mı oldu düşman belli: doktor ya da sağlık personeli!

Tabi ki, bu yaşananların bir kısmında doktorların ve sağlık personelinin sorumlulukları vardır. Ama olaylar, artık tek tek doktorlarla ya da birkaç sağlık personeliyle açıklanamayacak sıklıkta ve ağırlıkta yaşanmaktadır. O zaman makul düşünen herkesin aklına bazı soru işaretleri gelir/gelmeli: Bilimsel ve teknolojik düzey daha düşük olmasına rağmen eskiden neden yaşanmıyordu bu ölümler? Özellikle son birkaç yıldır neden artış gösterdi? Yaşananların sosyal güvenliğin tasfiyesi ve sağlığın paralı hale getirilmesi ile ilişkisi yok mudur? Sosyal güvenliğin tasfiye edilmesine ve sağlığın paralı hale getirilmesine karşı eylem yapan emekçiler, "sağlık paralı hale gelirse, parası olmayana öl denecek" diyorlardı. İşte çok hızlı biçimde o günlere geldik.

Sağlık bir defa, kamu hizmeti olmaktan çıkarılıp, kapitalistlerin üzerinden kar elde ettikleri sermaye haline getirilirse, hizmet değil, alınıp satılan herhangi bir meta haline gelir. Meta ticaretinde ise en düşük maliyet ve en yüksek kar hedeflenilir.

Son toplu bebek ölümlerine bu bakış açısına göre bakmadan önce bir tespit bulmamız gerekiyor: Sağlık ticareti sadece özel hastanelerde değil, sağlık ocaklarında, devlet hastanelerinde ve üniversite hastanelerinde de yapılıyor. Yani devlet sağlık kuruluşları da bugün birer ticarethane gibi işletiliyor. Bu nasıl oluyor? Devlet hastanelerinde, herhangi bir sosyal güvencesi olmayanlara, zaten ortalama bir özel hastane fiyatlarıyla sağlık hizmeti verilmektedir. Sosyal güvencesi olanlara verilen hizmette de özel hastanelerdeki mekanizma işletilmektedir. Sosyal Güvenlik Kurumu(SGK), özel hastane ve devlet hastanelerinde verilen bütün hizmetleri en ayrıntısı-

na kadar kalemlere ayırıp fiyatlandırılmış bulunuyor. Sosyal güvencesi olan şimdilik bir para vermediği için bu hizmetlerin fiyatlarından haberdar değildir. Devlet artık, personel maaşları dışında (o da şimdilik) devlet hastaneleri ve sağlık ocaklarına her hangi bir ödenek göndermiyor. Devlet hastaneleri de, üniversite hastaneleri ve özel hastaneler gibi verdikleri sağlık hizmetlerini SGK'ya fatura ediyorlar. SGK bu faturaları, topladığı primlerden karşılıyor.

Yani devlet hastanelerinin işleyiş ve fiyat olarak ortalama bir özel hastanelerden farkı yoktur. Tek fark, fark ücreti adı altında resmi bir ek ücret alınmamasıdır. O da şimdilik.

Bu ticarethane işleyiş tarzına bir de performans eklediler. Performans sistemine sağlık personelinin de ortak edilmesi, sağlık sistemine ciddi bir darbe indirmiştir. Performans sisteminde, kaç vaka görüldüğü, kaç müdahalede bulunduğu, kaç adet tahlil yapıldığı, kaç ameliyat yapıldığı hesap edilir. Örneğin, sağlık ocağında kronik bir hasta ya da gebenin takibinde bir hastaya 15-20 dakika ayırmak yerine bu sürede 15-20 reçete yazmak daha çok performans puanı

getirmektedir. Bu yüzden sağlık ocaklarında ve Ana Çocuk Sağlığı Merkezleri'nde gebe takibi, riskli gebelerin tespiti ve takibi sistemi tamamen göçmüştür. Böyle olduğu için riskli gebelikler ve sorunlu doğumlar hızla artmıştır. Ya da yenidoğan ünitelerinin sağlıklı koşullara getirilmesi, altyapısının düzeltilmesi, özel havalandırma sisteminin kurulması, etkili dezenfektanlarla sürekli sterilize edilmesi performans puanını hiçbir şekilde artırmadığı gibi, döner sermayeden de yüklü bir parayı götüreceği için tercih edilmez. Dedik ya en düşük maliyetle, bir kuvöze 2-3 bebek koyarak en yüksek kar sağlamak varken bu zahmetlere neden girilsin ki... Üstelik de sağlıksız koşullarda 2-3 bebeği bir kuvöze koyulmasına ve sonuçlarına razı olduğuna dair alilerinden bir de imzalı kağıt aldın mı değme keyfine performansın. Aileler ne yapsın, gidebilecekleri başka bir yer yoktur ki...

Devlet hastanelerinin de özel hastaneler gibi birer ticarethane olarak işletilmelerinin başka sonuçları da vardır: Bir defa bu ticarethanelerin "müşteri" sıkıntısı yoktur. Yani, "müşteri" kazanmak için reklam ve yatırım masrafı gerekmiyor. Hatta maliyetlerden kışsa ve hizmet kalitesini düşürse bile "müşteri" sorunu yaşanmamaktadır.

Ticarethanelerin en tipik özelliği, hele de son dönemin yükselen trendi, "en az personelle en çok iş"tir. Açıkta kalan ve atanma bekleyen binlerce sağlık personeli dururken, devlet sağlık personeli almamaktadır. Normal standartlarda yenidoğan yoğun bakım ünitesinde bir bebeğe bir hemşire, en fazla iki bebeğe bir hemşire düşmesi gerekiyor. Bebek ölümlerinin yaşandığı hastanede 20-30 bebeğe bir hemşire düştüğü SES tarafından açıklandı. Yaşamla ölümün sınırında olan bu bebeklerin bir saniyesi bile önemlidir. Bu durumdaki 20 bebeğe bir hemşire yetişebilir mi? Ya da bir bebekten başka bir bebeğe geçerken elini bile yıkamaya vakit bulabilir mi? Ayrıca, SES'in açıklamalarına göre, bu kadar yoğun iş yükü altında olan sağlık personelinin başka ek işleri de varmış.

Hızla artan özel hastanelerin ucuz sağlık personeli ihtiyacını karşılamak için altyapısı olmayan yeni

okulların açılması ve eğitimin kalitesinin iyice düşmesi sağlık personeli kalitesini belirgin bir şekilde düşürmüştür. Meslek içi eğitimler de çok sınırlıdır. Hatta büyük bir iş yükü altında sağlık personellerinin pratik içinde birbirlerine deneyim aktarmalarının koşulları da iyice sınırlanmıştır. Yenidoğan yoğun bakım gibi özellikli olan bir ünite çalışan ve yoğun bir iş yükü altında olan sağlık personelinin eğitim düzeyi denetlenmemekte ve yeterli hizmet içi eğitim düzenlenmemektedir.

Bilimsel olarak, bir kuvöze birden fazla bebek konulabileceğinin sözü bile edilemez. Ama son bebek ölümlerinde görüldü ki, her kuvöze 2-3 bebek konulmuştur. Nüfus hızla artarken ve şehirlere göç yoğunlaşırken buna uygun yeni hastaneler açılmamaktadır. Bu yolla özel hastanelere pazar açılmaya çalışılmaktadır. Mevcut hastanelerin büyük bir kesimi eski ve altyapı olarak kötü durumdadır. Eski devlet hastanelerine yeterli yatırım yapılmazken, başta, Başbakan Erdoğan ve bakanları olmak üzere yandaşlarının ortak olarak yaptıkları hastane zincirleri ülkeyi bir ağ gibi sarmaktadır. En modern doğumhaneleri ve yenidoğan yoğun bakım üniteleri olan özel hastanelerin bu olanakları ve en önemlisi de doktor ve sağlık personeli atıl dururken, buralara gitmeye parası olmayan emekçiler, kötü sağlık hizmeti koşullarında üst üste tedavi olmaya çalışmaktadırlar.

Dedik ya sağlık bir defa ticari bir meta haline getirilince, ticaretini yapan da çok olur. Çünkü çok karlı bir alandır. İlaç, tıbbi malzeme, tetkik ve tıbbi nitelikte gıda işi yapan kapitalist tekeller, sağlık ocaklarından, araştırma hastanelerine, tıp fakültelelerinden Sağlık Bakanlığı'na kadar bütün sağlık sistemini bir tümör gibi sarmış ve kemirmektedir. En son bebek ölümlerinin nedenleri arasında bebek maması şirketlerinin verdiği bebek mamalarının mikroplu olması ve pahalı ve güçlü antibiyotiklerin aşırı kullanılmasının da sayılması çok ciddi bir soruna parmak basmıştır. En alttan en üste kadar bütün basamaklarda tüketilen ilaçların yüzde kaç, ihtiyaç olmadığı halde, tekellerin ahtapot gibi sağlık sistemini saran kollarının baskısıyla ve rüşveyle kullanılmaktadır?

Suçlu kimdir?

Zaman zaman patlayan "sağlık skandalları" ile basına da yansıdığı gibi, ilaç firmalarıyla işbirliği yapan doktorlar ve hastane yöneticileri çıkmaktadır. Sağlık Bakanlığı'ndan hükümetine kadar mafya bağlantıları içinde yürütülen bu ilişkilerle sistemin bir sorunu yoktur. Ya da tek tek doktorların hastalar üzerinden paralar kazandığı da olmuştur. Sistem bu gibilerle de sorun yaşamamaktadır. Hatta teşvik etmektedir. "Sağlık skandalları" kar bölüşme savaşlarından başka bir şey değildir. Ancak bütün bunlar kullanılarak, suçun sağlık



personelinin üzerine yıkılması, sağlığın paralı hale getirilmesine karşı mücadele eden sağlık emekçilerinin mücadelesinin önünü kesmek için kullanılan bilinçli bir politikadan başka bir şey değildir.

SES üyesi sağlık emekçileri ve Tabipler Birliği üyesi doktorlar, defalarca eylemler yaparak sosyal güvenliğin tasfiyesinin ve sağlığın paralı hale getirilmesinin kötü sonuçları olacağını açıkladılar. Sayılarca raporlar yayınladılar. Sağlık emekçilerinin ağırlıklı kısmı, sağlık hizmetinin eşit ve ücretsiz bir kamu hizmeti olarak verilmesini savunmaktadır. Döner sermaye ve performans sistemine karşı ciddi mücadeleler vermişlerdir ve halen bu sisteme karşıdır. Onların talebi, ana ücret ve özlük haklarının insanca yaşanacak düzeye çıkarılmasıdır. Hastane, personel ve donanım eksikliğini defalarca dile getirip önlem alınmasını istemişlerdir. Yani sağlık emekçileri bu sürecin sorumlusu değil, sağlık hizmeti alan emekçiler gibi birer mağdurdurlar. Örneğin SES olmasaydı, son toplu bebek ölümleri ortaya çıkartılmaz ve araştırma komisyonları kurulmazdı.

Sağlık kuruluşlarında her gün yaşanan sorunlar, sosyal güvenliğin tasfiyesi ve sağlığın paralı hale getirilmesinden kaynaklanmaktadır. İlaç tekelleri ve mafyayla işbirliği yapan doktorlar ve hastane yöneticileri ile tek tek doktorlar bu ortamdan beslenmektedirler.

Evet sağlık emekçileri sorumludur ama yeterince örgütlü olmadıkları ve sağlık sisteminin çökertilmesine karşı yeterli mücadele etmedikleri için. Hastane kapılarında perişan olan işçi ve emekçiler de sorumludur. Sağlık emekçileri bu saldırılara karşı mücadele ederken onları yalnız bıraktıkları için. Hepimiz suçluyuz. Çünkü bütün bu süreç hepimizin gözleri önünde gelişti. Geldiği son nokta ise, onlarca bebeğimizin göz göre göre öldürülmesi ve bunun gayet normal bir şey olduğunun açıklanmasıdır. Bütün bunların üzerine cansız minicik bedenlerin bir kutu içinde ailelerine teslim edilmesi ise, hepimizin yüzüne vurulan bir tokattır. O kutuya konulan hiçbir şeyde sorumluluğu olmayan o cansız minik beden değil, hepimizin insanlık onurudur. Sağlık alanı öyle bir alandır ki, bu alandaki yozlaşma, doğrudan insani değerlerin de yozlaşmasına neden olmaktadır. Sağlığın paralı hale getirilmesi sürecinin sonunda sadece sağlığımızı değil, insanlık değerlerimizi de kaybedebiliriz. Bundan kurtulmanın yolu, örgütlenmek ve mücadele etmektir. Sağlık hakkımız için mücadele etmek, artık insanlık değerlerimiz için mücadele etmek anlamına gelmektedir çünkü.

BAŞBAKAN "3 ÇOCUK YAPIN" DİYOR!

Başbakanın talimatıyla Sağlık Bakanlığı 'hastaneye başvuran hiç bir hasta geri çevrilmeyecek' diye genelge yayınladı.

-Sağlık Bakanlığının en büyük doğumevi neresi?

-Zekai Tahir Burak Hastanesi

-Kaç kuvöz var?

-148

-Günde kaç doğum oluyor?

-Enaz 100, yaz aylarında taşrada yaşayan aileler doğum yapmak üzere ailebüyüklerinin yanına geldiklerinden, Temmuz Ağustos aylarında doğumsayısı 200 civarında

-Yenidoğan bebeklerin kaç tanesi prematür, düşük doğum ağırlıklı veya doğum asfiksisi(doğumda oksijensiz kalma) nedeniyle kuvöze ihtiyaç duyar?

-% 5

-Her gün kaç yeni bebek kuvöze girecek?

-En az 5 yenidoğan

-Kuvöze giren bebek kuvözde ne kadar kalır?

-1 gün - 3 ay arası

-Kaç kuvöz vardı?

-148

-Her bebek ortalama 5 gün kuvözde kalsa kaç günde bütün kuvözler dolar?

-30 günde

-30 günden sonra prematür doğum başvurusu olursa ne yapılır?

-Doğru cevap : başka bir merkeze sevk edilir

-Yanlış cevap : genelge gereği kapıdan çevrilemez yatırılır

-Nereye yatırılır?

-Daha önce kuvöze konmuş bir bebeğin yanına ayaklı başlı yatırılır

-Peki bebekten bebeğe enfeksiyon geçişi riski yok mudur?

-Hem de allahı vardır

-Peki neden yatırılır o zaman?

-Genelge var ya

-E, o zaman kuvöz sayısını arttırsınlar

-Oldu, başhekim cebinden alacaktı zahir

-Bakanlıktan istesinler

-En az beş yazı var son bir yıl içinde bakanlığa gönderilen

-Hakanlıktan ne cevap gelmiş?

-Ödenek yok

-E tamam da, başbakanın genelgesi var, imkanlar arttırılmalı

-Bikere ödenek yok kardeşim, tut ki ödenek bulundu, yenidoğan uzmanı doktoru, yenidoğan hemşiresini uzaydan mı bulucuz, kuvöz konunca başında duracak, nöbet tutacak tıp ve sağlık hizmeti verecek kişiyi bulmazsan kuvöz neye yarar?

-Bilmem kardeşim, yatır gitsin ikili üçlü

-Yatırdık zaten

-Peki aileler caz yapmazlar mı?

-Yaparlar

-Ne diyen ailelere?

-Hastanemizde prematür bebeklere hizmet verecek kuvözler kapasite aşımındadır, bebeğinizin sağlıklı koşullarda bakılacağı garanti edilemez' yazısını imzalatır yatırırısın

-Kardeşim bu aileler deli mi, böyle belge imzalayıp hastaneye girilir mi?

-Doğru cevap : girilmez, başka hastaneye baş vurulur.

-Yanlış cevap : başka hastaneye gidince ne olacak, orda kuvöz ağacı mı var? yatarsın buraya olur biter.

BAŞBAKAN: Hastaneye başvuran hiç bir hasta geri çevrilmeyecek
BAŞHEKİM: Sayın başbakan, yeterli yatağımız yok, elemanımız yok.

SAĞLIK BAKANİ: Sen genelgemize itiraz mı ediyosun? Kendini kuzey Irak sınırındaki bir revirde mi bulmak istiyosun?

GAZETELER: Bir ay içinde 40 bebek öldü, başhekim bir kuvözde bazen iki üç bebek yatırdıklarını itiraf etti.

YAZARIN NOTU: Cümleye dikkat! 'itiraf etmiş'

VATANDAŞ: Kahrolsun doktorlar, savcılığa baş vuracağız.

BAŞBAKAN: Üç çocuk yapın.

YAZAR: Nutku tutulduğundan daha fazla devam edemeyecek.

Prof Dr Esat Orhon

(İnternette dolaşan bir mail)

Yasalarıyla, yasaklarıyla 12 EYLÜL SÜRÜYOR

“Bir düdük çalınacak denilmişti /Bir düdük /Üfürüğü Newyork’ ta, Washington’ da /Sesi kulaklarımızda bir düdük” demişti şair, 12 Eylül’ün nasıl geldiğini anlatırken. Yükselen halk hareketini ve devrimci dalgayı bastırmak için ABD ve işbirlikçilerinin son çaresiydi 12 Eylül askeri faşist cuntası. Çünkü daha önce ileri sürülen sivil faşist piyonlar, onların cinayet ve katliamları, durduramamıştı halkın coşkun akan selini.

Ardından devletin kolluk güçleri polis ve askerler saldırdı başladı.

Maraş’ta, Çorum’da, Sivas’ta kontrgerillanın katliamları gerçekleşti. Ve bu katliamlar, 13 büyük ilde sıkıyönetim ilanına gerekçe yapıldı. Başta İstanbul, Ankara, Adana gibi hareketin yüksek olduğu illerde sıkıyönetim uygulandı, askerler cadde ve sokaklarda dolaşmaya başladı. Bu, cuntanın provası niteliğindedir. Fakat sıkıyönetim de sökmedi. Sınıf mücadelesi daha da büyüyerek devam etti.

İran ve Nikaragua devrimleriyle sarsılan ABD, Türkiye’yi de kaybetmekten korkuyordu. Ortadoğu’da Şah’ın İranı, Türkiye ve İsrail’den oluşan üçlü sacayağına dayanan ABD, İran’ı yitirince, bir ayağı topal kalmış ve Türkiye’ye duyduğu ihtiyaç artmıştı. Diğer yandan ABD tekellerinin ve işbirlikçilerinin azami karı, yükselen işçi-emekçi hareketiyle zora girmişti. Tüm dünyada başlattıkları neo-liberal politikaları Türkiye’de de yaşama geçirmek istiyorlardı. 24 Ocak Kararları bu yüzden



alınmıştı. Fakat bunun uygulanabilmesi için, grev ve direnişlerin bitmesi, işçi ve emekçilerin bu direnişlerle elde ettiği hak ve özgürlüklerin gaspedilmesi gerekiyordu.

12 Eylül askeri faşist cuntası, işte böyle bir çok faktörün birleşmesiyle ama aslolarak Türkiye tarihinin en büyük halk hareketini bastırmak amacıyla tezgahlandı. Onun içindir ki, işbaşına gelir gelmez, komünist ve devrimcilere yöneldi. Grev ve direnişlerin son bulması, işçi ve emekçilerin ağır sömürü koşullarında çalıştırılması, ancak bu şekilde mümkün olacaktı çünkü. O yüzden yüzbinlerce insanı gözaltına aldı,

işkenceden geçirdi. Komünist ve devrimci önderi, işkencede, evde, sokakta, darağaçlarında katletti. Sendikalar ve her türlü örgütlülük, grevler, direnişler yasaklandı. Kitaplar yakıldı, sansürlendi. İlerici aydın ve öğretim üyeleri görevlerinden uzaklaştırıldı. Tüm halkın üzerinde bir terör ve vahşet uygulayarak sindirmeye çalıştı.

Tabi ki, dikensiz bir gül bahçesi yoktu önünde. Bu vahşete direnenler de vardı. İrili-ufaklı işçi, emekçi direnişleri gerçekleşti. İhtilalci komünistler buldukları tüm alanlarda faaliyetlerini sürdürdüler. Yer altı yayın organlarıyla, bildiri ve afişleriyle işçi ve emekçilere ulaştılar, onlara güç ve moral verdiler. Örgütleri tarafından yüzüstü bırakılan birçok devrimci kadro ve taraftarı toplamaya, faaliyetin içine çekmeye çalıştılar. Ancak Türkiye devrimci hareketinin önemli bir kesimi, cuntanın daha ilk günlerinde “geri çekilme” kararı almış ve büyük bir kısmı kapağı yurtdışına atmıştı. Bu koşullarda bir avuç komünist ve devrimcinin direnişi, sonucu değiştirmeye yetmedi.

12 Eylül, Türkiye Devrimci Hareketi’nin geneli açısından dövüşsüz bir yenilgi oldu. Bugün hala devrimci hareketin kendini toparlayamamasında bu yenilginin büyük rolü vardır. Keza 12 Eylül generallerinin hala yargılanmamış, 12 Eylül anayasasının değişmemiş olması da, bununla ilgilidir.

Bugün burjuva klik çatışmalarında “darbe karşıtlığı” ile prim yapmaya çalışanlar, 12 Eylül geldiğinde birakalım en küçük bir karşı koyuşu, ona nasıl yaltaklanacağını şaşırانlardır. Zaten dinci gericiliğin en fazla yaygınlaştığı dönem de 12 Eylül dönemi olmuştur. Devrim tehdidi karşısında faşizm ve gericilik her zaman kol koladır. Bugün de işçi ve emekçilere de saldırıda, komünist ve devrim düşmanlığında aralarında en küçük bir fark yoktur. Onların darbe karşıtlığı da, anti-empyrealistikleri de, kitleleri yedeklemek için başvurdukları demagojiden ibarettir. Öyle ki bunca darbe karşıtlığı safsatası altında 12 Eylül generallerine dahi dokunmuş değillerdir.

12 Eylül’ü tüm uygulamalarıyla birlikte tarihin çöp kutusuna atacak olacak yine işçi ve emekçilerin mücadelesi olacaktır. Bu da burjuva kliklerden birine dayanarak değil, kendi güçleriyle kendi davaları için dövüşerek mümkündür.

Hak ihlalleri, baskılar, işkenceler, ölümler...

Yürüyüş dergisinin 159. sayısı “yasadışı örgüt propagandası yapmak”, “suçu ve suçluyu övmek” iddialarıyla toplatıldı. Dursun Karataş’ın ölümünden sonraki yazılar bahane edilerek hakkında soruşturma açılan Yürüyüş dergisinin yazışmaları müdürü Halit Gündeoğlu yaptığı açıklamayla derginin ikinci kez bir ay kapatma aldığını belirtti.

Daha sonra çıkartılan Yürüyüş dergisinin 22 Ağustos tarihli 1. sayısı da toplatıldı.

Peri Yayınları tarafından 2002’de yayınlanan “Acının Dili Kadın” kitabının yazarı Murat Coşkun tutuklandı. Kitap yayımlandıktan sonra Peri Yayınları ve kitabın yazarı hakkında açılan davada, yazar Murat Coşkun’a 12 ay 15 gün hapis cezası verildi. 22 Ağustos’ta tutuklanan Murat Coşkun cezaevine konuldu. Tutuklu Gazetecilerle Dayanışma Platformu yaptığı açıklamayla tutuklama olayını protesto etti.

14 Ağustos’ta Adana DTP İl Binası basıldı ve aralarında yöneticilerin de bulunduğu birçok kişi gözaltına alındı. Gözaltını izlemek için binada bulunan İHD üyesi Hüseyin Beyaz merdivenlerden aşağı atıldı ve kolu kırıldı.

İHD her hafta cezaevlerindeki hasta tutusaklara mektup gönderme eylemine devam ediyor. İHD, 5 Ağustos tarihinde cezaevlerindeki 6 aylık hak ihlalleri raporunu açıkladı. Rapora göre, tutsakların genelgelerden doğan hakları gasp edilirken, keyfi şekilde ziyaretçi yasağı, mektup yasağı, avukat görüşü yasağı, telefon yasağı verilmeye devam ediyor. Genelgeler uygulanmadığı gibi yaptırımlar daha da ağırlaştırılıyor. Sohbet odalarına kamera yerleştirilirken, bu duruma itiraz edenlere disiplin cezaları veriliyor. Hasta tutsakların tahliye edilmesi talepleri görmezlikten gelinirken, 29 Temmuz’da Ali Çekin adlı tutsak cezaevinde öldü.

Mardin Cezaevi’nde Abdülaziz Ekinci adlı tutsak 27 Ağustos’ta gardiyanlar tarafından dövülerek öldürüldü.

Geçtiğimiz ay içinde İstanbul, Zonguldak ve Sivas’ta üç kişi polis tarafından öldürüldü.

Mehmet Cevizci adlı tekstil işçisiyle Sıraç Erbek adlı görme özürü kişileri 25 Ağustos günü polis tarafından işkenceye tabi tutuldular.

12 Eylül darbesi ile birlikte

- ✓ 650 bin kişi gözaltına alındı
- ✓ 1 milyon 683 bin kişi fişlendi
- ✓ 210 bin tane dava açıldı
- ✓ 230 bin kişi sıkıyönetim mahkemelerinde yargılandı
- ✓ 14 bin kişi vatandaşlıktan çıkarıldı
- ✓ 388 bin kişiye pasaport verilmedi
- ✓ 23 bin 700 dernek faaliyetten men edildi
- ✓ 644 cezaevinde 52 bin kişi tutuklu ve hükümlü olarak kaldı
- ✓ 171 kişi işkencede katledildi
- ✓ 18 devrimci idam edildi
- ✓ 39 ton kitap, gazete, dergi yakılarak yok edildi; 40 bin tonu, yok edilmek üzere depolara saklandı.
- ✓ 927 yayın yasaklandı
- ✓ Bin polis “üstün hizmetlerinden dolayı” ödüllendirildi
- ✓ 1980’de sendikali işçi sayısı 5 milyon 721 bin 74 iken, 1985’te sendikali işçi sayısı bir milyon 711 bin 74 oldu.
- ✓ Bir işçinin 1979’da günlük ücreti 8.4 dolar iken, 1985’te günlük ücreti 4.0 dolara düştü
- ✓ Dış borç; 1979 yılında 14.2 milyar dolar iken, 1987’de 36.0 milyar dolara yükseldi.

8. Munzur Doğa ve Kültür Festivali Yapıldı



Gerçekte 10, resmi olarak 8. Munzur Doğa ve Kültür Festivali, 31 Temmuz-3 Ağustos tarihleri arasında Dersim ve ilçelerinde yapıldı.

Dersim, Ovacık, Hozat, Mazgirt ve Pertek'te gerçekleşen festival süresince, statlarda ve alanlarda konserler, salonlarda paneller ve belgesel gösterimlerinin yanı sıra, resim sergileri de düzenlendi. Ayrıca Munzur dağı, Munzur gözeleri ve Dersim köylerine geziler yapıldı. Festival merkezi olan Dersim'de statlarda düzenlenen konserlere katılım on bin civarındaydı.

Şehir merkezinde PDD, Partizan, DHP, ESP, Halk Kültür Merkezleri, Mücadele Birliği, Halk Cephesi, DTP ve EMEP tarafından kitap stantları açıldı. Festival öncesi yaşanan tartışmalardan kaynaklı ortak eylemlilikler örgütlenemezken, festivalin başlangıcında ve son gününde Munzur çayına kitlesel yürüyüşler düzenlendi. Final yürüyüşüne 3 bin kişi katılırken, "Munzur Özgür Akacak!" teması işlendi. Sloganlar ağırlıklı olarak Munzur'a baraj yapılmasını ve doğa tahribatını protestoya yönelikti. "Munzur Özgür Akacak!", "Munzur'da Baraj İstemiyoruz", "Dersim Onurdur Onuruna Sahip Çık!" sloganları atıldı.

Festival süresince il ve ilçelerde düzenlenen panellere ve konserlere belediye başkanları ve milletvekilleri de katıldı. Siyanürle altın aranması, Munzur üzerine barajların yapılması gibi, bölgenin sorunlarını işleyen paneller düzenlendi.

Festivalin bitmesinin ertesinde yola çıkan katılımcılar, festivalin bu yıl yasaklandığı Nazımiye ilçesine giderek bir protesto gösterisi düzenledi. Belediye başkanının keyfi olarak festivalin yapılmasını engellediği, ayrıca festival organizasyonu için gelen TÜDEF başkanına hakaretler ettiği vurgulanırken, Nazımiye halkından böyle yöneticileri seçmemeleri talep edildi. Basın açıklamasının ardından Nazımiye'den ayrılmak üzere olan kitle, polis tarafından durdurularak kimlik kontrolünden geçirildi.

Munzur Festivali bu yıl da operasyonların, baskıların gölgesinde gerçekleşti. Dersim'e girişte ve çıkışta jandarma ve polis tarafından gelenlerin kimlikleri GBT'ye tabi tutulurken, Partizan okuru bir kişi, "aranması olduğu" gerekçeyle tutuklandı. Ayrıca şehirden ilçelere giderken de aramalar yapıldı.

Dersim halkının festivale olan ilgisinin giderek azalması esas tehlikeyi oluşturuyordu. Özellikle festivalin örgütlenmesi aşamasında, belediyenin devrimci yapıların görüşlerini dikkate almaması, halktan kopuk gündemler belirlenmesi ve içeriğinin daha çok müzik ve konserlere indirgenmesi, tepkilere yol açtı. Munzur'a yapılan yürüyüşler sayılmazsa, devrimciler ve kitle örgütleri tarafından ortak eylemlerin örgütlenememiş olması, tek tek kurumların yaptıkları eylemlere katılımın sınırlı kalması önemli bir eksiklikti. Belediyelerin organizasyon konusundaki hatalı yaklaşımı, özellikle de sanatçılar arasında ayrımların yapılması, bazı müzik gruplarının kalacak yer dahi bulamaması, "ünlü" sanatçılara yüksek meblağlar ödenmiş olması, kimi sanatçıların konserlere çıkmaması için bir diğer boyutuuydu.

Dersim'de son yıllarda yaşanan yozlaşma daha da büyümüş, alkol ve uyuşturucu tüketimi artmış durumda. Devletin Dersim üzerindeki bu gibi politikalarının yoğunluğundan Dersim halkı şikayetçi. Festivalin içeriğinin her geçen yıl boşaltılması da halk açısından ayrı bir sorun. Bu yıl ilk kez valinin konuşması, panel konularının Munzur'la sınırlandırılması ve festivale ilginin sadece konserlere çağrılan sanatçılarla toparlanmak istenmesi, halkın festivalle olan mesafesini açıyor. Öte yandan Dersim halkı, önceki yılların özlemini çekiyor.

Dersim, kanla ve canla yazılan bir tarihin izlerini taşıyor. Yozlaşmanın ve kirlenmenin bataklığından arınmak, Munzur suyunun berraklığını taşımak, örgütlülüğe, devrimcilere daha sıkı sarılmakla mümkün.

Güzeltepe'de Zamlara Karşı Eylem

23 Ağustos'ta Güzeltepe'de PDD, ESP, HKM, TÖP ve Dayanışmaevleri son dönemde yapılan zamlara karşı bir yürüyüş ve basın açıklaması gerçekleştirdi.



Yaklaşık bir ay önce Nurtepe'de gerçekleştirilen eylemin ikinci halkası olarak düşünülmüş olan Güzeltepe eyleminin ön hazırlık sürecinde, duvarlara ozalit afişler yapıştırıldı, el ilanları dağıtıldı ve Güzeltepeliler eyleme çağrıldı.

Eylem günü, Güzeltepe Sağlık Ocağı önünde saat 19'da toplanan 50 kişilik grup, HKM, PDD, Dayanışmaevleri, ESP ve TÖP imzalı "Elektriğe, Suya, Ekmeğe, Doğalgaza Değil Asgari Ücrete Zam Yapılsın! İnsanca Yaşamak İstiyoruz" pankartının arkasında kortej oluşturdu. Polisin eyleme ilgisi yoğundu. Minibüs yolunu trafiğe kapatan kitle, "İnsanca Yaşamak İstiyoruz!", "Yapılan Zamlar Geri Çekilsin!", "Zam, Zulüm, İşkence İşte AKP!", "Halkımız Saflara Hesap Sormaya!", "Yaşasın Devrimci Dayanışma!", "Yaşasın Devrim ve Sosyalizm!" sloganlarıyla Güzeltepe İlköğretim Okulu'na kadar yürüdü.

Yürüyüş sırasında pencerelelere çıkan insanlar alkışlarla eyleme destek verirdi. Yapılan basın açıklamasında son dönem arttırılan zamlara karşı halkın duyarlı olması ve tepki göstermesi istendi. Eylem, atılan sloganların ardından sona erdi.



Belediyelerde TİS görüşmeleri

Belediye İş ile İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve ilçe belediyelerde süren TİS görüşmeleri anlaşma ile sonuçlandı.

Belediye-İş yaklaşık iki ay önce grev kararını asmış, Ağustos'un 28'inde grevi başlatacağını açıklamıştı. Belediye-İş 2 nolu şube tarafından yapılan açıklamada; 2010 yılına kadar geçerli olacak sözleşmeye göre işçi ücretlerine birinci yıl yüzde 17.5, ikinci yıl ise enflasyon oranında zam yapılacağı belirtildi. Aynı oranların sosyal haklara da yansıtılacağı ifade edildi.

Diğer yandan İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı İETT, Kiptaş, Halkekmek ve Hamidiye Su'da çalışan on bin işçiyi kapsayan TİS görüşmelerinde de uzlaşmaya varıldı. İlgili sendikalar tarafından yapılan açıklamaya göre, birinci yıl kıdem zammı dahil yüzde 17 oranında zam yapılırken, ikinci yıl enflasyon oranında zam yapılacak.

DİSK Genel İş'in örgütlü olduğu Sarıyer Belediye'sinde fiili grev başladı. Yine Genel-İş'in örgütlü olduğu Kartal-Kadıköy belediyelerinde henüz uzlaşma sağlanış değil. Adım adım grev günlerine yaklaşıyor.

1 Eylül “dünya barış günü!”

İkinci emperyalist savaşın başlangıç tarihi olarak geçen Alman Nazi ordusunun Polonya'ya girişi, sonraki yıllarda Birleşmiş Milletler tarafından “barış günü” olarak kabul edildi.

Emperyalist bir savaşın başlama tarihini “barış günü” yapmak, kuşkusuz çok anlamlı. Bu, kitlelerin emperyalist savaşa ve onun açtığı her tür yıkıma karşı tepkilerinin, savaşız-sömürsüz bir dünya özlemlerinin ifadesi aynı zamanda. BM'ye böyle bir günü “barış günü” ilan ettiren de, kitlelerdeki bu duygular ve o uğurda yürütölen mücadeleydi. Fakat emperyalist kurumların ve sözcülerinin, kitlelerin duygularını sömürmede ve çarpıtmada ne denli usta oldukları bilinir. Barış özlemi ve barış talebi de, yıllar yılı egemenler tarafından en fazla sömürölen ve demagoji malzemesi yapılan bir kavram olmuştur. Tıpkı, demokrasi, özgürlük, eşitlik gibi...

“Barış” diyerek, “özgürlük ve demokrasi getiriyoruz” diyerek, halklara ne büyük acılar yaşattıkları, ne vahşi işkencelere, katliamlara tabi tuttukları, insanlığı ve doğayı nasıl tahrip ettikleri, kimse için sır değildir. Öncekiler bir yana Afganistan ve Irak'ta yapılanlar, bu yalan ve demagojileri, tüm çıplaklığı ile ortaya serdi. Ozanın dediğı gibi: *“Onlar da barış dediler bizim gibi/kardeşlik dediler, sevgi dediler/sonra defne dallarıyla tutuşturup ateşleri/güvercinleri pişirmeden yediler”*

Her Eylül ayında, barış üzerine hamasi nutuklar atılır, bu kaniçici burjuvalar tarafından. Bir de reformist koro katılır barış üzerine sah-te umutlar yaymaya... 1 Eylül “barış günü” vesilesiyle bir kez daha savaş ve barış üzerine durmak; burjuva demogoglar kadar, reformistlerin de yadıkları zehire, yalan ve demagojilere karşı, gerçeğın sarsıcı tablosunu ortaya koymak bakımından yararlı olacaktır.

Barış: Savaşa verilen mola

Önlü pragmatist Machievelli, “İmparator” adlı yapıtında iki evrensel savaşım biçiminden söz eder: Biri yasalara, diğeri kuvvete başvuru olarak sürdürölen savaşım. Bunlardan birincisinin insanlara, ikincisinin hayvanlara özgü olduğunu, fakat zaman zaman ikincisine başvurmanın kaçınılmaz olduğunu söyler. Esasında sömürücü toplumlarda yasalar da kuvvetliye göre yapıldığından, her şey kuvvetlinin çıkarları doğrultusunda düzenlenmiştir. Savaş olgusu da “zaman zaman” değil, süreklidir. Aksine barış dönemleri zaman zaman yaşanan dönemler olmuştur. Sömürücü toplumlar da “barış”, savaşlar arasında soluklanma, yeni bir savaşa hazırlanma dönemidir. Örneğın Avrupa'da “kutsal ittifak”tan Versailles antlaşmasına kadar sayısız anlaşma yapılmıştır.



pa'da 450 savaş yaşanmış, bunlardan ikisi de

dünya savaşına dönüşmüştür.

Bu, egemenlerin bir tercihi de değildir. Kendi iç çelişkilerinin ve açmazlarının kaçınılmaz sonucudur. Kapitalizmin emperyalizm aşamasına dönmesiyle birlikte savaşların şiddeti ve verdikleri zarar da artmıştır. Bulutun yağmur doğurması gibi, emperyalizm de savaş doğurur. Emperyalizm ile savaş, birbirinden ayrılmaz iki olgudur.

Birinci ve ikinci emperyalist paylaşım savaşları, emperyalist politikaların doğal sonucuydu. Her ikisi de emperyalist-kapitalist sistemin “azami kar” dürtüsüyle gerçekleştirdiğı “aşırı üretim”in ve onun doğurduğu krizlerin bir sonucu olarak ortaya çıktı. Diğer sömürücü sistemlerden farklı olarak emperyalizm döneminde dünyadaki tüm topraklar paylaşılmış durumdaydı. Emperyalist tekeller için “**azami kar**” elde edebilmek, yeni pazarları, yeni pazarlar da “**paylaşılmış toprakların yeniden paylaşımı**”nı zorunlu kılıyordu. Bu da ancak savaş yoluyla ele geçirilebilirdi. Dolayısıyla dünya üzerinde hakimiyet kurabilmek ve onu elinde tutabilmek için asıl yöntem; savaştı. Barış geçici, savaş esastı.

60'lı yıllarda ABD'nin “Politik Araştırmalar Enstitüsü”nde müdürlük yapan R. Barnet, “Birleşik Devletler Üçüncü Dünyada” adlı çalışmasında bu gerçeğı çok net biçimde ortaya koyuyor: Barnet'e göre 1950-60 yılları arasında ABD'nin dış politikası “*ıç işlere müdahale*” olarak şekilleniyor. *“Yaklaşık olarak her 18 ayda bir, ABD askeri gücü, ya da yarı-askeri güçleri, ayaklanma hareketlerini bastırma gerekçesiyle Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerine yollanıyorlar.”*

İkinci emperyalist savaştan bu yana, emperyalizmin yol açtığı savaş sayısı, yüzlercedir. Ulusal ve sosyal kurtuluş savaşlarını bastırmak için; ya da yeni pazarlar elde edebil-

Savaş

Ancak yine bu dönem zarfında Avru-

mek için bölgesel-yerel birçok savaş yaşanmıştır. Bunların içinde Cezayir ve Vietnam savaşları en çok bilendir. Keza 1967'den sonra İsrail eliyle Arap ülkelere saldırılar, 1973'te Ortadoğuşavaşı, ilk akla gelenlerdir. Son yirmi yıl içinde ise Balkanlar'da, Kafkasya'da, Ortadoğuşu'da, Afrika'da emperyalist kışkırtmalarla birçok savaş yaşandı, yaşanmaya devam ediyor.

Savaşların yıkım blançosu

Sömürücü sınıflar var olduğundan beri, savaşlar insanlığın yakasını bırakmadı. Son 1500 yıl içinde yaklaşık ondürt bin savaş olduğu tespit edilmiştir. Bu savaşlarda, neredeyse bugünkü dünya nüfusunun yarısı kadar (yaklaşık 3 milyon) insanın öldüğü saptanmıştır. Bunların içinde en çarpıcı olanı, Afrika kıtasıdır. Afrika 17. yüzyılda dünya nüfusunun beşte birini barındırıyordu. Günümüzde ise bu kıtada yaşayan insanlar, dünya nüfusunun onda birini oluşturacak ölçüde azalmıştır.

1914-1918 yılları arasında cereyan eden birinci emperyalist savaşta, on milyon insan öldü, yaklaşık yirmi milyon insan sakat kaldı. 1939-1945 yıllarında gerçekleşen ikincisinde ise, ölü sayısı 54 milyonu aştı, yaralılar ise 90 milyona ulaştı. Bunlardan 28 milyonu, ömürlerinin geri kalan kısmını sakat geçirmeye mahkum oldular. İki dünya savaşının doğrudan savaş harcamaları ise, birincisinde 208, ikincisinde 1380 milyar dolar olarak tespit edilmiştir. Yanı sıra birinci emperyalist savaşın 338 milyar dolar, ikincisinin ise 4 bin milyar dolar maddi zarara yol açtığı saptanmıştır

Sadece bu iki büyük dünya savaşında değil, bunların arasında geçen sürede ve ikinci emperyalist savaş sonrasında da silahlanmaya ayrılan pay, her dönem bütçe-

ve

Barış

lerin en büyük kesimini oluşturmuştur. Askeri harcamalar, ortalama olarak her hükümetin sağlık hizmetlerine ve eğitime ayırdığının iki buçuk katıdır. Emperyalistlerin “gelişmekte olan ülkelere yardım” miktarının ise tam 30 katı.

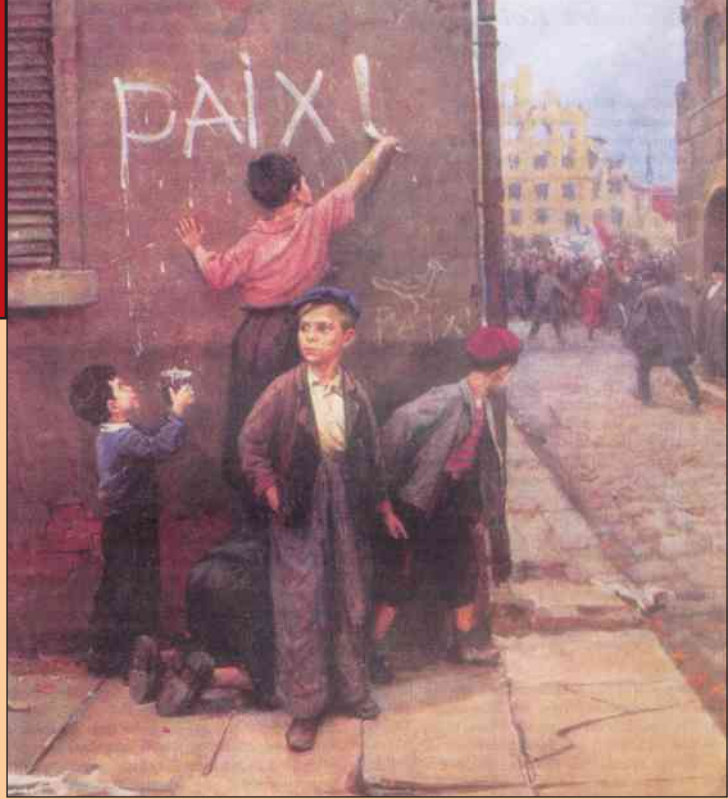
Savaş tekelleri için savaş sanayi en kazançlı gelir kaynağıdır. Eskiyen savaş tekniğı, daha öldürücü ve milyarlar yutucu yeni teknikle değiştirilmektedir. Yeryüzünde silah depolarında bulunan toplam nükleer silah TNT olarak hesaplandığında, adam başına birkaç

ton patlayıcı madde düştüğünü belirlenmiştir.

BM'nin hazırladığı bir rapora göre, yeryüzünde 50 milyonu aşkın kişi, dolaylı ya da dolaysız silahlanma endüstrisi içinde çalışmaktadır. Bunun yarısından fazlası (25-30 milyon) askerdir. Askerlerin yanı sıra bilim insanlarının ve mühendislerin de en azından dörtte birinin askeri hizmetlerde çalıştığı tespit edilmiştir.

Savaş tekelleri, bilim ve teknikteki her gelişmeyi, insanlığı yok eden savaş sanayinin hizmetine sokmakta ve giderek daha gelişmiş, dolayısıyla daha pahalı silahlar üretilmektedir. Örneğın bir mayın gemisi ikinci emperyalist savaşta 8.7 milyon dolara mal olurken, sonraki yıllarda 200 milyon dolarlık bir harcamayı gerektirmiştir. Bu, denizaltılar, bombardıman uçakları vb. tüm savaş sanayi için geçerlidir.

Engels, “*sınıflı toplumun en pahalı kurumlarından birinin ordu olduğunu*” söyler. Ordunun “*nüfusun en güçlü ve en işe yarar parçasını ulusun elinden alarak, üretkenliğini yitirmiş durumdaki*



bu parçayı beslemeye zorlayan” bir aygıt olduğunun altını çizer.

ABD'nin başını çektiğı yeni bir emperyalist savaş sürecine girildiğinden beri, silahlanma yarışı ve ona ayrılan kaynaklar çok daha artmış bulunmaktadır. Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü SIPRI, dünyada askeri harcamaların son on yılda yüzde 37 arttığını, 2006 yılında 1 trilyon 204 milyar dolara ulaştığını, bu harcamaları yapanların başında ise ABD'nin yer aldığını belirtmiştir. 2006 yılında Pentagon, kendi rekorunu kırarak silah satış toplamını 21 milyar dolara yükseltti. Bunun tüm dünyada yapılan toplam askeri harcamaların yüzde 46'sı olduğu kaydedildi. ABD'nin askeri harcamalar için ayırdığı bütçesi 600 milyar dolardır; üstelik bu rakama, Irak ve Afganistan'da yapılan harcamalar dahil değildir. ABD'nin askeri harcamaları, kendisinden sonra gelen 9 ülkenin toplam harcamalarının fazladır. Çin, Rusya, Almanya, Fransa gibi diğer emperyalist devletler de ABD ile aralarındaki bu askeri açığı kapatmak için var güçleriyle silahlanmaktadır.

Barış, sosyalizmle gelecek

Marks *“ekonomik sefalet ve politik çılgınlıklar içindeki eski toplumun tam tersine, her ulusta aynı ilkenin, yani emeğın egemen olması nedeniyle yalnızca işçi sınıfı, uluslararası ilkesini barışın oluşturacağı bir toplum düzenini kurma yeteneğine sahiptir”* demıştır. I. Enternasyonal Belgeleri'nde *“çeşitli ülkelerin işçilerinin birleşmesi, uluslararası savaşları olanaksız kılacaktır”* diyerek, savaşın kökünü tamamen kazanmasının “*tüm ülkelerin birleşmesiyle olacağı*”nı vurgulamıştır.

Engels, *“günümüzde ordu tarafından sivil halkların elinden alınan sayısız iş gücü, sınıfsız toplumda tekrar işinin başına verilecektir;*

bunlar tükettikleri kadar üretmekle kalmayacak, geçimleri için gereken çok daha fazla ürünü resmi depolara da yollayabilecekler” diyerek geleceğın toplumunun asalak ordudan kurtulduktan sonra nasıl refah topluma dönüşeceğini ortaya koymaktadır.

Marks ve Engels'i kendine rehber alan Lenin, emperyalist savaşlara karşı dişe diş bir mücadele yürütmüştür. Bu sadece burjuvaziye karşı değil, devrimci hareketin içine kadar sızan her tür anti-marksist görüşe karşı da verdiği iç mücadeledir. Lenin, dünya barışının ancak sosyalizmle geleceğini, emperyalist savaşını iç savaşa çevirip devrimle taçlandırmak gerektiğini söyledi ve buna bizzat önderlik etti. **“Ya savaşlar devrime yol açar, ya da devrimler savaşları önlere”** sözü, bu bakış açısını en somut ifadesiydi.

Lenin, *“proletaryanın devrimci sınıf savaşımıyla bağlantı kurulmaksızın yapılan barış mücadelesi, duygusal ya da halkı aldatan burjuvazinin pasifist laf kalabalığı olmaktan ileri gidemez”* demıştır. Ve 1917 devriminden sonra *“Sovyet devleti, uluslararası sosyalist harekete arka çıkmak, insanlığı kapitalizmin boyunduruğundan ve ücret köleliğinde kurtarıp sosyalist toplumun ve halklar arasında sürekli ve haklı bir barışın kuruluşunu sağlayacak ilerlemeğı güven altına almak ve hızlandırmak için elinden gelen her şeyi yapacaktır”* demiş, ona uygun bir pratik izlemiştir.

Birinci emperyalist savaşın bitmesinde Ekim devrimi ne kadar belirleyici olduysa, ikincisinin bitmesini de Stalin önderliğindeki SSCB'nin eşsiz direnişi ve tüm dünya halklarının savaşa ve faşizme karşı yükselttikleri birleşik mücadele sağlamıştır.

Bir **“barış günü”**ne daha ülkemizde ve dört bir yanımızda süren savaşlarla giriyoruz. Kafkaslarda, Ortadoğuşu'da savaş tüm vahşetiyle sürüyor. Emperyalist kaşışmada, ölen, sakat kalan, yine çeşitli uluslardan işçi ve emekçiler oluyor. Yeraltı ve yerüstü zenginlikler yağmalanıyor, talan ediliyor. Kısaca savaşın faturası, tüm insanlığa ve doğaya kesiliyor.

Yeni bir emperyalist savaşın başladığı günümüzde barış için mücadele, devrim ve sosyalizm için mücadeledir. Bu perspektifle hareket etmeden barış üzerine konuşanlar, burjuva demagoglardır, reformist-pasifist entelektüellerdir. Tarihsel olgular, bu gerçeğı tüm çıplaklığı ile ortaya koymuştur.

Krizden Çıkış Yolununun Vardığı Yer

AKP'nin kapatılmaması kararı hakkında tüm holding ve temsilcilerinin birleştiği nokta, "Türkiye için yeni bir dönem başlıyor" oldu. Kararın adını ise en özlü şekilde Citigroup koydu: "Piyasa dostu bir karar"...

Böyle olunca, gerek "Türkiye için yeni bir dönem başlıyor" gerekse de "Türkiye'nin önünü açılıyor", "yabancı sermayenin gelişine önemli katkı sağlayacak", "istikrar ortamının önü yeniden açıldı", "güçlü ve istikrarlı bir ülke haline gelmesine dönük bir fırsat" gibi birbirine benzer açıklamaların, esasında emperyalist tekeller ve işbirlikçilerin karlarından başka bir anlama gelmediğini de söylemiş olurlardı.

İşbirlikçi teknelci burjuvazi, daha bir ay kadar önce TÜSİAD patronlarının 2008'in ilk YİK (Yüksek İş-tişare Konseyi) toplantısında "Türkiye olağanüstü bir dönemden geçiyor" tespitini yapmıştı. Buna bağlı olarak Mustafa Koç, "krizden çıkış senaryomuz yok" diyerek fırçalamıştı hükümeti. Dahası, durumlarının çok vahim olduğunu belirtmek için Merkez Bankası'nın (MB) yükselttiği faizi örnek göstermiş ve bunun "son kurşun" olduğunu söylemişti. Kemal Derviş de "hepsinin ufkunu açacak" olan "değerli görüşler" sunarak "önemli bir yol ayrımı günlerindeyiz" demişti.

AKP'nin şimdi hızlı hareket etmesini istiyorlar. Çünkü ne '80'li ne de '90'lı yıllarda yaşanmış olan krizlere benzeyen çok daha boyutlu ve tüm dünya ülkelerini içine alarak gittikçe yaygınlaşan bir kriz yaşıyor dünya. Emperyalist sistem, 1929 ve 1973'lerdeki gibi büyük krizlerden birini daha yaşayacak olmakla karşı karşıya.

Günümüze dek uzanan süreçte, '90'lı yıllardan beri önlemler üzerine çalışmaktaydılar. Aslında epeydir süren neoliberal politikaların pulları bir bir dökülüyor ve tüm araçları gözden geçiriyorlar.

Sözde yaptıkları bütün hazırlıklar, dünya ekonomisinin şiddetli krizler yaşayacağı sürece göreydi. Yeni ekonomik programların adına bile "krizlerle uyumlu atlatılabilir programlar" dediler. Bu programları uygulayacak hükümetlerin kurulması, hükümetlerin programı yönetebilecek kadrolarla donatılması da dahil önlemler birbirini kovaladı.

Yeni ekonomik programların adı, özellikle de '89 yılından sonra, "finansal liberalleşme" oldu. Bu programlar -adı ne olursa olsun- daha çok da Türkiye gibi bağımlı ülkelere dayatıldı. İMF, DB, AB, DTÖ gibi emperyalist kurum ve kuruluşların kısıkağı altında süren uygulamalar, aslında krizlerin daha da derinleşmesine yol açtı ve krizden güçlü çıkan da bir avuç emperyalist tekel oldu.

İşbirlikçi teknelci burjuvazi, 2006 sonundan itibaren dünyada ve Türkiye'de daha güçlü bir kriz yaşanacağını ve buna dönük tedbirler almak gerektiğini bağıra bağıra söylemişti. "Krizden çıkış programlarının" bir parçası olarak emperyalist burjuvazinin yağdırdığı emirler vardı çünkü. Bankalar ve tarım, Sosyal Sigortalar Kanunu ve vergi sisteminde değişiklikler... Bunlara bir an evvel el atılmıyordu.

Yaklaşık iki yıldır istedikleri düzeye gelemediler. "AKP'nin kapatılmaması kararı" ile değerli YTL daha da değer kazandı. Dolar ise aşağıya çekildi. (Çünkü düşük dolar, ABD ekonomisine yarıyordu) emperyalist sermaye girişi arttı ve emperyalistler bono ve hisse senedi yatırımlarını arttırdılar.

Şimdi büyük bir hızla, artık ne kadar kaldıysa, özelleştirmeler yapacaklar. Değerli YTL'yi kontrollü olarak düşük değerde tutmak için uğraşacaklar. Erdoğan, kapatma kararının ardından yaptığı ilk konuşmasında "sosyal restorasyon" dedi ve bunun içinde "yeni bir anayasa", "AB yolu" ve "yüksek büyüme"ye vurgu yaptı.

Nedir bunlar? Niye "bir o", "bir bu" kararlar devreye giriyor ve daha kısa zaman geçmeden neden eskiliyor?

Örneğin "paranın değerlendirilmesi sorunu"... Bu, burjuvazinin çıkarları açısından yararlı sonuçlar doğurmuyor. ABD, doların değerini düşük tutuyor, çünkü doların rekabet etme gücünden faydalanıyor (cari işlemler açığını düşürmek için) ve ekonomisindeki kötüye gidişi durdurmaya çalışıyor.

Türkiye de şimdi bu yolu tutmaya kalkışıyor. Değeri yüksek YTL ithalatı ucuzlatıyor, zaten yüksek olan cari açığı daha da yükseltiyor ve üretimi pahalı hale getiriyor. Ayrıca işsizlik oranını istedikleri düzeyde tutamıyorlar. Bunlar da sanayicinin karlarını olumsuz yönde etkiliyor.

Kur politikasını (Dalgalı Kur Sistemi) değiştiremezler, öyle emredildi. MB, "yüksek faiz düşük kur"dan vazgeçemez. Yüksek faiz ile döviz kuru baskı altına alınıyor ve düşük kalması sağlanıyor, çünkü emperyalist sermaye akışı böyle sağlanıyor ve cari açık borçlanmanın artması pahasına finans edilmeye başlıyor. Aşırı yükselen faiz oranları aslında "büyüme"yi de olumsuz yönde etkiliyor. 2007'deki "büyüme" hızı, 2002-2006 yılları arasındaki 4 yıllık "büyüme" hızının gerisinde kaldı örneğin.

Ağustos ayının ilk haftasında Kürşat Tüzmen, MB'na "derhal piyasaya YTL verip dolar satın alın" dedi. Yani, YTL'nin değerini düşürün demek istedi. Artan enerji ve gıda maliyetleri, yükselen enflasyon, gerileyen "büyüme", yüksek cari açık... Böylece bütün bunlar, YTL'nin değeri düşürülerek ve "yüksek faiz düşük kur" politikasına devam edilerek -kimbilir kaçınıcı kez- düzene sokulmuş olacak. Evdeki hesap bu!

Emperyalist tekeller bağımlı ülkelere, ithal girdilerle üretim yapmayı zorlayarak, hem hammaddelerin, hem de üretim mallarının kendilerinden alınmasını istiyorlar (böylelikle ucuz ithal malları giriyor ülkeye.) Bu da üretim alanlarını mahvediyor ve ucuz işgücünden elde edilen büyük artı değer neredeyse tamamı, emperyalist tekellere akıyor. Çalışma



ve yaşam koşullarının ağırlaşması, sürekli düşürülen ücretler pahasına sömürücüler için bir cennet yaratılıyor böylece.

Eğer ucuz işgücünün yarattığı katma değer oranında düşüş yaşanıyor (büyük bölümü emperyalist tekellere aktığı için) ve para birimi değerleniyorsa, ikisi arasında makas açılıyor ve burjuvazi açısından bozulan dengeye yeniden şekil vermek gerekiyor. İşte şimdi verilen şekil de, değerli YTL'nin düşürülmesi...

Sabit kura geçemiyorlar, devalüasyon yapamıyorlar, yüksek faizle kuru düşük tutmak da sorunlar yarattığına göre ne yapacaklar?!

Ne yaparlarsa yapsınlar (sömürü oranının yükseltilmesi çabaları) bir şekilde geri tepecek. Bunu onlar da biliyor ve her koşulda emperyalist sermayenin ülkeyi kasıp-kavurmasına çabalyorlar. "Her yıl 50 milyar dolar ve daha fazla emperyalist sermaye çekilemezse batırız" diyenler var. Çekmeye devam edecekler ve böyle oldukça daha çok Tuzla, bebek öldüren hastaneler, Konya gibi Kur'an kursları, göçmen işçi katliamları yaşanacak. Böylece burjuvazi krizini bir şekilde atlatacak... Çünkü krizden çıkış yolunun vardığı yer, hep işçi ve emekçilere dizginsiz, pervasız, utanmaz bir saldırıdır. Başka türlü başaramazlar...

Yüksek faiz ne demek? Paranın yatırım ve üretim için değil, tasarruf için kullanılması demek. Üretimden ve gerçek ekonomik büyümeden değil, paradan para kazanmak demek. İşçi ve emekçiler yararına hiçbir hizmet vermemek, aksine ücretlerini sürekli düşürerek en az işçiyle en fazla kar etmek, çalışma saatlerini yükseltmek, işsizliği körüklemek ve örgütsüzleştirmek, öte yandan da dolaylı vergileri sürekli artırarak ek sömürü kaynakları yaratmak demek. Yani burjuvazi için derya, işçi ve emekçiler için kurumuş dere...

Ancak ne zaman ki güçlü bir devrimci örgütlenme yaratılır, sistemin temellerine vurulur o zaman burjuvazinin eli kolu bağlanır. Krizin faturası, işçi sınıfı ve emekçilerin mücadelesi yenilgi olsa bile, burjuvazinin hesapları bozularak onun sırtına yıkılabilir. Hatta kısmi kazanımları elde etse bile, işçi ve emekçiler nefes alma zamanı yaratabilir kendisine.

Bir tek kökten çözüm vardır fakat. Komünist-devrimci bir önderlik altında savaşımını yükseltmesi ve sömürü sisteminden kurtuluşunu gerçekleştirmesi...

Aksi halde, kapitalist-emperyalist sistemin kriz dönemleri geniş halk yığınlarını tam bir yıkıma götürür. Burjuvazinin ise azami karları dev boyutlara ulaşır. Paralel olarak da baskı mekanizmalarının çarkları keskin bir şekilde işler ve sistemin kendisi sağlamlaşmış olur.

Ya biri, ya da öteki... Başka yol yoktur.



Pakistan'da Müşerref döneminin sonu

Pakistan Devlet Başkanı Pervez Müşerref, 18 Ağustos günü görevini bıraktı. Pakistan Halk Partisi (PHP) ile Pakistan Müslüman

Birliği-N'nin (PMB-N) oluşturduğu koalisyon hükümeti, bir süredir Müşerref'in kendiliğinden istifa etmesi ve sessiz sedasız çekip gitmesi için baskı uyguluyordu. Müşerref, istenileni yapmazsa daha sert gelişmelerin olacağını gördüğü aşamada istifa etmeyi kabul etti. Hükümet Partileri, 14 milyon nüfusuyla ülkenin en büyük kenti olan Karaçi'de düzenlenen gösterilerle Müşerref'in istifasını kutladılar.

Askeri darbeye geldi, sessiz darbeye gitti

Pakistan bir darbeler ve devlet başkanlarına dönük "imha" kararları ülkesi. 1947'de kurulan bu ülkede, 1969 yılında Meraşal Eyüp Han, 1971'de Yahya Han görevden uzaklaştırıldı. Zülfikar Ali Butto seçimle başa gelmişti; '77'de darbeye devrildi, asılarak öldürüldü. Onu deviren darbeci Ziya-ül Hak '88'de bir "uçak kazası"nda öldü. Butto'nun kızı Butto, iki defa başbakanlık yaptıktan sonra sürgüne gönderildi, ülkeye geri dönmemesinin arkasından bomba ile öldürüldü.

'99 yılında General Pervez Müşerref, Sri Lanka'da bir ziyaret gerçekleştirirken, Başbakan Navaz Şerif, onu görevden almış ve sürgüne gönderilmesine karar vermişti. Müşerref'in Sri Lanka'dan geri dönen uçağına iniş izni verilmeyince, ordu içindeki yandaşları, Navaz Şerif'e karşı bir darbe gerçekleştirdiler. Böylece Müşerref yönetime yerleşti. 9 yıl aradan sonra, bu defa Müşerref, Navaz Şerif'in baskısıyla görevini bırakmak zorunda kaldı.

Müşerref'in güç kaybetmeye başlamasından istifa-sına kadar uzanan olaylar zincirinin ilk halkası, 2007 Mart'ında Müşerref'in, Yüksek Mahkeme Başyargıcı İftihar Muhammed Çaudri'yi görevden almasıydı. Bu durum, ülkede muhalefetin sesinin yükselmesine neden oldu. Temmuz ayında, başkent İslamabad'da Taliban yanlısı bir medreseye düzenlenen kanlı baskın, Pakistan'da radikal dinci kesimlerin Müşerref'e karşı tepkilerinin artmasına neden oldu. Baskıların artması üzerine Müşerref, önce Ekim 2007'de sürgündeki Benazir Butto'nun, arkasından Navaz Şerif'in ülkeye geri dönmeye ve seçimlere katılmalarına izin vermek zorunda kaldı.

Ancak muhalefet, Müşerref'in peşini bırakmadı. Kasım ayında Genelkurmay'daki görevinden istifa etmek, sivil olarak devlet başkanlığına devam etmek zorunda kaldı. Aralık ayının son günlerinde, kalabalık bir kitle eyleminde Butto bomba ile öldürüldüğünde, bütün gözler Müşerref'e çevrilmişti. Şubat 2008'de yapılan seçimlerde Müşerref parlamentodaki çoğunluğu kaybetti ve PHP ile PMB-N'nin koalisyon hükümeti kurmasını seyretmek zorunda kaldı. Son dönemde hükümet Müşerref'in istifa etmesi için bastırıyor, eğer istifa etmezse yolsuzluk suçlamaları ile yargılama tehdidinde bulunuyordu. Müşerref yargılanmaktansa, görevi bırakmayı kabul etmek zorunda kaldı.

Pakistan'ın devasa sorunları

Müşerref'in görevi bırakması, tam bir mutabakat ile gerçekleşti. Aslında aralarında büyük çelişkiler bulunan ve sadece "Müşerref karşıtlığı" noktasında bir koalisyonda buluşan iki parti, ABD'nin adamı olduğu bilinen Genelkurmay Başkanı Aşfaq Kayani'nin taraf-sız kalacağını garanti etmesinin arkasından Müşerref'e karşı atağa geçtiler.

Ancak Müşerref'in devrilmesinden sonrası oldukça belirsiz. Pakistan yasalarına göre 30 gün içinde yeni bir devlet başkanının seçilmesi gerekiyor. Bunun için de koalisyon partilerinin, üzerinde uzlaşacakları bir aday belirlenecek. İlk sıkıntı burada başlıyor. Pakistan halkının nezdinde kabul görececek, Pakistan'da fazlasıyla yaygın olan yolsuzluklara bulaşmamış bir isim gerekiyor. Ancak partilerin kendileri bile bu konuda sabıkalı. PHP'nin başkanı ve Butto'nun kocası olan Asif Ali Zerdari'nin lakabı uzun zamandır "Bay yüzde 10". Butto'nun başbakan olduğu dönemlerde, Zerdari'nin yaptığı yolsuzluklar nedeniyle bu isim takılmış. Bu yolsuzluklara ait dosyalar, Butto'nun gelişi öncesinde yapılan anlaşma uyarınca gündeme getirilmedi, ancak arşivlerde bekliyor. Navaz Şerif de benzer biçimde devasa yolsuzluk dosyalarına sahip bir başka isim.

Bu arada Pakistan halkı ekonomik olarak ciddi sorunlarla boğuşuyor. Hızlı bir biçimde peşpeşe yapılan özelleştirmeler, temel gıda maddelerinde yüzde 20-30'lara ulaşan enflasyon oranı gibi etkenler, halkın yaşam koşullarını her geçen gün biraz daha zorlaştırıyor, yoksulluk ve açlık artıyor. Bu durum, yaşadıkları sıkıntılardan hükümeti sorumlu tutanların sayısını da her geçen gün artırıyor.

Ülkedeki diğer önemli sorun ise, radikal dinciliğin ve Taliban etkisinin giderek büyümesi, yaygınlaşması, ABD'nin ve Müşerref'in kontrolünden çıkması.

Radikal dinci örgütlenmenin gücü

Aslında Pakistan topraklarında radikal dinciliğin geçmişi, kuruluş yıllarına kadar uzanıyor. "Laik Hindistan"la karşılık, Pakistan için aşiretleri birleştirici unsur "islamiyet" oldu. Ulusal değil, dinsel temelde bir araya gelen topluluklarla kuruldu Pakistan.

Radikal dinciliğini geliştirmesi ise, Afgan topraklarında mücahitlerin örgütlenmesi ve SB'nin Afganistan'ı işgal ettiği '79 ve sonrasına denk gelir. Bu tarihlerde ABD, SB'ye karşı mücahitleri desteklerken, her türlü yardımı Pakistan üzerinden gerçekleştiriyordu. 2 bin 200 km uzunluğundaki Pakistan-Afganistan sınırının sarp kayalık ve dağlık yapısı, her türden kaçak geçiş, para, yiyecek, silah gibi malzemelerin ve savaşçıların gizli hareketlerine büyük olanaklar sağladı. Aynı dönemde Pakistan Devlet Başkanı olan Ziya Ü-Hak, ABD'nin "Yeşil Kuşak" projesinin bir parçası oldu. Sovyetler Birliğini islamcı-dinci bir kuşakla çevreleme projesi olan bu politika doğrultusunda, Pakistan sistimli bir biçimde dincileştirildi, gericileştirildi. Yasalar şeriata uygun hale getirildi, eğitim sistemi ve ekonomi islamileştirildi.

Pakistan'da islamcı akımları güçlendiren bir başka unsur ise, '90'lı yıllardan itibaren halkın eğitim, sağlık

gibi ihtiyaçlarının devlet tarafından karşılanmaz hale gelmesi, bunun da büyük bir yoksulluk ve çaresizlik yaratmasıdır. Bu boşluğu halkın arayışların artırmış ve bu arayış medreselerin etkinliğini güçlendirmiştir.

Afganistan savaşının başlaması, Pakistan için oldukça büyük önem taşıyan sancılı bir süreci başlattı. Pakistan'ın konumu ABD açısından stratejik öneme sahipti. Çünkü Afganistan direnişini kontrol altına almak, direnişin Pakistan'daki altyapısını kontrol altına almaktan bağımsız değildi. Afganistan'da ise "eski dost düşman olmuş", Taliban ABD karşısında savaşmaya başlamıştı.

Müşerref, savaş başladığında "terörizme karşı savaşta ABD'ye tam destek vereceğini" ilan etti. Ancak diğer taraftan ülkedeki dinci örgütlenme ve Taliban'ın gücü çok artmıştı. Keza halktaki ABD düşmanlığı da...

Sonrası daha karışık

Müşerref, ABD karşısında sözünü tutamamıştı. Radikal dincilerin gelişimin engellemesi, ülkenin Afgan sınırında bulunan Taliban kampları kapatması, ülkeden Afganistan'a akan silah ve yardımları, militanların geçişini durdurması gerekiyordu. Ancak dinci örgütlenme ve medreseler bir dönemki ABD politikalarının etkisiyle öylesine güçlenmiş, yaygınlaşmış ve halkın desteğini almıştı ki, bunu başaramadı. ABD özellikle son bir yılda kendisi Taliban kamplara ve genel olarak dinci örgütlenmelere karşı operasyon düzenleme talebinde bulundu; ancak ülke içindeki dengeleri gözetemeyen Müşerref, buna izin veremedi. 2007 Temmuzunda Müşerref, bu yönde bir adım attı ve Lal Medresesi baskını düzenledi, ancak bu da Müşerref'in ülke içinde güç kaybetmesinden, dincilerin daha da güçlenmesinden başka bir işe yaramadı. En son geçtiğimiz Haziran ayında Afganistan Devlet Başkanı Karzai, Taliban örgütlenmesine dönük bir sınırötesi operasyon gerçekleştirmek istediğini söyledi, Müşerref buna da engel oldu.

Bütün bunlar Müşerref'in sonunu getiren etkenler oldu. ABD, Dışişleri Bakanı Rice'nin ağzından Müşerref'e bugüne kadar ki yaptıkları için teşekkür etti ve onu gönderdi.

Afganistan savaşında başarıya ulaşmak bir yana, giderek güç kaybeden, Taliban'ın etki alanlarını büyütmesini seyretmek zorunda kalan ABD, en azından Pakistan'daki kanalları tıkamak, Taliban'ın Pakistan'daki örgütlenmesini kontrol altına almak istiyor. Bunu Müşerref ile yapamadı. Şu anda varolan diğer partilerle yapabileceğinin de bir garantisi yok.

Pakistan halkı bir taraftan giderek yoksullaşıyor ve ekonomik sorunlarla boğuluyor, diğer taraftan Taliban ve radikal islam her geçen gün güç ve etkinliğini artırıyor, ülkenin iliklerine işleyerek kök salıyor. Bu koşullarda herhangi bir hükümetin ya da "sivil" devletin ABD'nin politikalarını hayata geçirmesi pek mümkün değil. Yine bir ABD yetiştirmesi olan yeni Genelkurmay Başkanı Kayani'ye görev düşmesi ihtimalini de gözden kaçırmamak gerekiyor.

Müşerref, yaptığı anlaşma ile sessiz sedasız yönetimden uzaklaşıyor. 170 milyonluk bu yoksul halkın geleceği ise belirsizliğini ve karmaşıklığını koruyor.

2008 Pekin olimpiyatları Ağustos ayı içinde başladı ve bitti. Arkasında yine birçok tartışma bırakarak...

Olimpiyatlar daha başlamadan aylar önce gündemin ilk sıralarında yerini almıştı. Olimpiyat meşalesinin geçtiği her ülkede Çin'in insan hakları ihlalleri, Tibet ve Uygur'da yaptığı baskıları kınayan protestolar gerçekleşiyordu. Başını ABD ve AB emperyalistlerinin çektiği bu kampanya, -1980 Moskova olimpiyatlarında olduğu gibi- Pekin olimpiyatlarının da bu ülkeler tarafından boykot edileceği söylentilerini beraberinde getirmişti. Fakat öyle olmadı. Çin'deki depremin bunu engellediği söylense de asıl belirleyici olan, emperyalist tekellerin Pekin olimpiyatlarına yatırımdı. Çünkü yaklaşık 1.5 milyarlık nüfusuyla Çin, başta spor tekelleri olmak üzere tüm emperyalist tekellerin işta-hını kabartıyordu, olimpiyatlar başlamadan önce milyon dolarlık yatırımlar yapılmıştı bile.

ABD ve AB'nin Pekin olimpiyatlarına dönük anti-propagandası, olimpiyatlar başladıktan sonra da sürdü. Özellikle açılıştaki muhteşem gösteri ile Çin'in büyük beğeni toplaması üzerine karşı-saldırıya geçildi. Açılıştaki şarkı söyleyen kızın playback yaptığı, havai fişek gösterisinin bilgisayarla gerçekleştirildiği vb. ile açılışın görkemini söndürmeye çalıştılar. Keza Pekin'de çok yoğun güvenlik tedbirleri alındığı, havasının çok kirli olduğu, "olimpiyatların ruhuna" uyulmadığı vb. ile yıpratma kampanyasını sürdürdüler.

Elbette Çin de diğer emperyalist-kapitalist ülkelerde olduğu gibi, işçi ve emekçilere, çeşitli ulusal topluluklara baskı ve şiddet uyguluyordu. Çinli işçilerin çok düşük ücretle çok ağır koşullarda çalıştığı, Çin'in dünya pazarlarında artan etkisini de buna borçlu olduğu kimse için sır değildi. Ne var ki, Çin karşıtı propaganda merkezlerinin bu konularda suç dosyası, çok daha kabarıktı. Yani "tencere dibin kara, seninki bende kara"ydı. Ama ABD ve AB emperyalistleri, yükselişe geçen ve karşılarında ciddi bir rakip haline gelen Çin emperyalizmini yıpratmak için olimpiyat sürecini de kullanmıştı. Buna karşılık Çin, gerek açılış ve kapanıştaki gösterileriyle, gerekse de aldığı madalyalarla, bu propagandaya karşılık üstünlüğü ele geçirmeyi başardı. Olimpiyatlarda ilk kez 51 altın, 21 gümüş ve 28 bronz olmak üzere, toplam 100 madalya ile birinci olurken, ABD ve Rusya'yı arkasında bırakıyordu.

"**Olimpiyatların ruhu**"na gelince... Olimpiyatların tarihine bakmak, bu "ruh" hakkında yeterince fikir verecektir.

Olimpiyatların tarihsel süreci

"Olimpiyatların ruhu"nun barış, kardeşlik, uluslararası dostluk vb. olduğu söylenegeldi. Olimpiyatların ilkesinin "*kazanmak değil katılmak; fethetmek değil, iyi dövüşmek*" olduğu ileri sürüldü. Oysa olimpiyatlar -yaygın olarak bilinenin aksine- daha ilk başlangıç döneminden itibaren rekabete, savaşma kapasitesine, askeri tekniğin düzeyini ölçmeye dayanıyordu.

Olimpiyatların başlangıç tarihi; İ.Ö. 776 olarak kabul edilir. Bu tarih, Homeros'un ünlü İlyada'sında geçen antik Yunan'daki yarışmalardır. Fakat ben-

Olimpiyatların arka yüzü

zer yarışmaların çok daha eskiye dayandığı da söylenmektedir. Yani yaklaşık 3 bin yıllık bir tarihi sözkonusudur. Ve bu tarih, sınıflı toplumlar tarihidir. Başlangıcı, köleci topluma dayanır. O dönemde olimpiyatlara katılmak, aristokratların hakkıdır. Aristokratlar sporcu, halk ise izleyicidir. Kazananlar, tanrıyla eşit anlamına gelen "isoteon" ünvanını alır ve böylece aristokratların üstünlüğü daha da perçinlenir. En ilginç yarışlardan biri ise, savaş arabalarının yarışmasıdır. Yarışmacılar aristokratlardır ama yarışanlar kölelerdir. Yarışlarda ölmek ya da yaralanmak da kölelerin payına düşmektedir. Yarış alanlarına damgasını vuran başka bir şey ise, kişisel ya da şehirler arasındaki sürtüşmeler ve savaşlardır.

İ.Ö. 5. ve 4. yüzyıllarda doruk noktasına ulaşan antik olimpiyatlar, bir Hıristiyan olan Roma İmparatoru Theodosius'un, taşıdığı pagan öğeler nedeniyle İ.S. 4. yüzyılda olimpiyatlara son verene kadar da sürmüştür.

Bu kısa tarihçede de görüldüğü üzere olimpiyatlar, daha kuruluş aşamasında sınıfsal bir karakter taşımış, savaşın ve sürtüşmelerin arenası olmuştur. Aynı durum 19 yüzyıl sonlarında yeniden başlatılan "**modern olimpiyatlar**" dönemi için daha da geçerlidir. Ulusçuluğun ve çekişmelerin dorukta olduğu bir dönemde, 1894 yılında Paris'te "Uluslararası Olimpiyat Komitesi" kurulmuş ve 1896'da yine Atina'da olimpiyatlar yeniden düzenlenmiştir. "Modern olimpiyatlar"ın fikir babası, Pierre de Coubertin, "katıksız bir aydınlanmacı" olarak bilinir. Olimpiyatlara da aydınlanma çağının ideolojisi pozitivism ve onun ilkesi "ilerleme" damgasını vurur. Yarışlar "ilerleme" esasına dayanır ve rekorların sürekli kırılması beklenir. İyi sporcular, "akıllı" makinelerle, robotlarla karşılaştırılır. Ve tabii bireysellik ön plandadır. Bireysel gelişimin sınırsızlığı görülecek ve bu herkes tarafından örnek alınacaktır. Bu "örnek" tabii ki üstün beyaz ırktan olacaktır. 1936 Berlin Olimpiyatları'nda siyah atlet Lee Evans birinci gelerek, bu düşünceye ilk darbeyi vurmuştur. Evans, Hitler'in "üstün ırk" gösterisini yerle bir eder ve Hitler'i stadyumu terk etmek zorunda bırakır. Sonraki yıllarda ise, özellikle atletizmde Afrikalı sporcular büyük bir üstünlük sağlayacaktır.

"Modern olimpiyatlar"ın başladığı 19. yy sonlarında da spor, "alt sınıfların" uğraşabileceği bir şey değildi. O yüz-

den olimpiyatlara katılmak, yine üst sınıflara özgüydü. "Sıradan" sporculara olimpiyatlarda yarışma hakkı ancak 1920'de verilecekti. Spor dalları giderek çeşitlenecek, tüm dünya devletlerinin katılımı sağlanıp dev bir organizasyona dönüşecekti.

Kapitalizmin emperyalizm aşamasıyla birlikte olimpiyatlar da tamamen tekellerin eline geçti. 1928 Olimpiyatlarının sponsorluğunu Coca Cola aldı. 1956 Melbourne olimpiyatlarında ise, TV yayın haklarının satışa çıkarılması, daha önceleri bilet satışlarından karşılanan ana gelirin, reklamlardan elde edilmesini getirdi. Böylece "olimpiyatların ruhu" da tüm çirkinliği ile ortaya serildi. Sporcular dopingli çıktı, her şey para için yapıldı oldu. Öyle ki rekortmen sporcular, ancak para karşılığında, derecelerini artırıyorlardı. Mülteci olarak gidilen ülke adına yarışmalara katılım başladı vb...

Pekin olimpiyatlarının başladığı 8 Ağustos tarihi, Gürcistan'ın Güney Osetya'ya saldırdığı ve Kafkaslar'da savaşın başladığı gün oldu. "Olimpiyatların ruhu" üzerine söylenen barış, kardeşlik, dostluk gibi tüm sözler, bu çakışmayla birlikte, daha trajikomik bir hal aldı.

Olimpiyatlar ve siyaset

Olimpiyatlar her dönem siyasetin etkisi altında kalmıştır. Güçlü olan ülkeler, olimpiyatlara damgasını vurmuştur. Öyle ki antik olimpiyatlarda bile bunu görmek mümkündür. Oyunların kalbi olan Olimpiya'yı elinde tutan Elis şehir devleti, oyunların düzenleyiciliğini de üstleniyordu. İ.Ö. 364'te, oyunları komşu Pisa düzenleyince, Elis oyunlar sırasında Pisa'ya saldırdı. Binlerce askerin, bir gün boyunca savaşmasının ardından, Elis oyunların denetimini yeniden ele geçirdi ve Pisa tarafından düzenlenen oyunları geçersiz saydı.

"Modern olimpiyatlar" döneminde ise siyasetin belirleyiciliği daha baskın hale geldi. Kapitalizmin ve faşizmin gövde gösterisine dönüştürüldü.

Sosyalist kampın dünyanın üçte birini kapladığı ikinci emperyalist savaş

sonrasında, bu durum daha belirgin bir hal aldı.

Olimpiyatlar, kapitalist ülkeler için sosyalist ve halk demokrasisi ülkelerinin

sporcularını alt etme üzerine kuruldu. Sosyalizmin yetiştirdiği sağlıklı insan yapısı ve gelişirici sporun etkisiyle bu ülkelerin başarıları artıyordu.

Kapitalizm ise dünya ölçeğinde sosyalizme olan sempatiyi kırma mücadelesini olimpiyat oyunlarına da taşıyordu.

Bu çaba olimpiyat sahalarıyla sınırlı kalmıyor; Hollywood Sovyet boksörlerini yenen 'kahraman' Amerikan boksçularının filmlerini çekiyordu.

Organizasyonu üzerine alan ülke, oyunları o dönemin politik meselelerinde üstünlüğünü ortaya



koymak için kullanıyordu. 1960 Roma, 1964 Tokyo, 1972 Münih oyunları, II. paylaşım savaşının yenilmişlerinin kapitalist yarış içinde yeniden var olacaklarını kanıtlayan güç gösterilerine dönüşmüştü.

Elbette sosyalizmin, ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesi veren örgütlerin de kendi propagandalarını yaptığı zamanlar oldu. Örneğin 1960'lı yıllarda, emperyalizmi sarsan devrimci dalga, olimpiyatlara da damgasını vuruyordu. '68 Meksika olimpiyatlarında iki siyah sporcu, ülkelerinin milli marşı söylenirken yumruklarını havaya kaldırıp, siyahların beyazlarla eşit haklara sahip olması için savaşan "Siyah Panterler" in işaretini yaptıkları için cezalandırıldılar ve madalyaları ellerinden alındı. Keza '72 Münih olimpiyatları Filistinli militanların İsrail sporcularının kampını bastığı büyük bir eyleme sahne oldu. '80 Moskova olimpiyatları başta ABD olmak üzere birçok ülke tarafından boykot edilirken, dört yıl sonraki Los-Angeles olimpiyatları da SSCB ve ona bağlı ülkeler tarafından boykot edilecekti.

Son olarak Pekin olimpiyatları için de benzer uygulamalar gerçekleşti. Başta da belirttiğimiz gibi ABD ve AB emperyalistleri, Çin ile olan rekabetini, olimpiyatlara da taşıdı.

Pekin olimpiyatlarından geriye kalan...

Spor tekeline elinde tutan Adidas ve Nike'in Çin'e büyük yatırımlar yaptığı açığa çıktı. Öyle ki, Pekin'de bütün büyük alışveriş cadelerinde Adidas ve Nike mağazalarının bulunduğu söyleniyor. Adidas'ın en büyük mağazası da Pekin'deymiş. Ve Çin'deki mağaza sayısının yılsonuna dek 5 bine ulaşması bekleniyor. 2008'in ilk altı ayında satışlarını yüzde 60 arttıran Adidas'ın, olimpiyat süresince bu yüzdeyi de fazlasıyla aştığı tahmin ediliyor. Çinli sporcular, meşale taşıyıcıları, görevliler ve on binlerce gönüllü, Adidas ürünlerini kullandı. Nike ise, 22 branşta Çin takımının sponsorluğunu üstlendi. Altın madalya almasına kesin gözüyle bakılan Çinli atlet Liu Xiang'ın sakatlanmasının, en fazla Nike' i etkilediği söyleniyor. Çünkü Liu, Nike ayakkabılarıyla yarışacakmış ve tabi Nike satışları rekor düzeyde artacakmış.

Pekin olimpiyatlarında ABD'li Michael Phelps'in yüzmede 8 altın madalyayı birden kazanması ve Jamika'lı Usain Bolt'un 100 metresi 9.60 saniyede geçmesi, en çok konuşulan konu oldu. Yeniden insan vücudunun sınırları tartışıldı. Kapitalizmin "daha ilerisi"sinin nelere yol açtığı, sporcu değil, "biyonik adam" yaratıldığı gözler önüne serildi. Özellikle Phelps'in hayatı, oldukça çarpıcıydı. 11 yaşından itibaren yılın 365 günü antrenman yaptırılan, sosyal yaşamı tümünden elinden alınıp yarışmalara hazırlanan Phelps, vücut olarak orantısız (bacaklar kısa, kollar çok uzun) zeka olarak geri bir insan azmanı haline gelmişti.

Türkiye açısından ise Pekin, sporda başarısızlığın tescilli oldu. Türkiye, bir altın dört gümüş, üç bronz, toplam 8 madalya ile 37. sıra-



da yer alabilirdi. Ki bunlardan altın ve gümüş madalyalar "devşirme" sporcular tarafından kazanılmıştı. 4 yıl önceki Atina olimpiyatlarında altın alan üç haltercinin, bırakalım herhangi bir madalya almasını, belirledikleri kiloyu bile kaldıramamaları, önceki başarılarının da sorgulanmasını getirdi ve doping şüphesini kuvvetlendirdi. Diğer yandan 70 milyon nüfusa sahip Türkiye, "en fazla sporcu" ile katıldığı Pekin'e 68 sporcu ile giderken; 21 milyonluk Avustralya 400'ü aşkın sporcu ile katılıyordu.

Olimpiyatların sınıfsal yönü

Antik olimpiyatlardan bu yana binlerce yıl geçti. O gün var olanlara yüzlerce spor dalı eklendi, yüzlerce yeni ülke katıldı, değişik mekanlar, organizasyonlar denendi... Değişmeyen tek bir şey vardı: O gün de, bugün de olimpiyatlar, hakim sınıfların elinde bir egemenlik ve güç sembolü oldu. Sınıfsal ayrımın ve iktidardaki güçlerin damgasını taşıdı. 2008 Pekin de, bu gerçeği bir kez daha ortaya koyan bir olimpiyat oldu.

Olimpiyatlardaki şaşalı gösteriler, kırılan rekorlar, işin görünen yüzüdür. Görünmeyen yüzünde ise binlerce işçinin emeği, alınteri, hatta kanı ve canı vardır. Tıpkı "dünyanın yedi harikası"ndan biri olan Mısır piramitlerinin içinde onbinlerce kölenin cansız bedeni olduğu gibi. Pekin Olimpiyatları için hızlandırılmış stadyum inşaatı sırasında, en az on işçinin öldüğü, Çin makamlarının ise bunu sakladığı söylenmektedir. O inşaatlarda çalışan işçiler, aldıkları düşük ücretle, kendi yaptıkları stadyumlarda bile olimpiyatları izleme şansına sahip değildiler. Nike ve Adidas ayakkabılarını yapan 12 yaşındaki çocukların, yaptıkları ayakkabıyı giyemedikleri gibi.

Sponsorları, reklamları, rekor kıran "biyonik adam"ları, ölen işçileri, uzun saatler boyunca çok düşük ücretle çalışan işçileri, protesto gösterileri ile Pekin olimpiyatları geride kaldı. Şimdi 2012 Londra olimpiyatlarına geri sayım başladı. Fakat daha bugünden üyelere rüşvet ve kadın pazarlanarak Londra'nın diğer adayları arasından sıvırılıp ilk sıraya yükseldiği ortaya çıktı. Bu işte eski İngiltere Başbakanı Tony Blair'dan Londra Belediye Başkanı'na kadar birçok yetkilinin parmağı olduğu söyleniyor. Bu tablo, komite üyelerinin olimpiyatı gerçekleştirecek ülkeyi seçerken hangi kriterlerle hareket ettiğini de ortaya koyuyor. Ve o çokça sözü edilen "olimpiyatların ruhu"nu da bir kez daha ele veriyor.

Filistin'in devrimci şairi Mahmud Derviş yaşamını yitirdi

Şiirlerinde Filistin halkının direnişini, acılarını, sevinçlerini, coşkularını anlatan Mahmud Derviş, 11 Ağustos'ta Amerika'da, geçirdiği kalp ameliyatının ardından öldü.

1941 yılında, şu anda İsrail tarafından işgal altında tutulan topraklarda, Akko kentinde doğdu. 1948 yılında İsrail'in işgal savaşı sırasında köyünü ailesiyle birlikte terk etmek zorunda kaldı. Çocuk yaşta şiir yazmaya başlayan Derviş, El İttihad ve El Cedid gazetelerinin yazarlığına müdürlüğünü yaptı. Şiirlerinden ve eserlerinden dolayı hapis yattı, 1970 yılında İsrail'den sürgün edildi. Filistin halkının her türlü acısını şiirlerine yansıtan Mahmud Derviş, 2006 yılında Nazım Hikmet Ödülü'ne layık görüldü. Zaten Mahmud Derviş, "Filistin'in Nazım'ı" olarak da tanımlanıyordu. Şair kimliğiyle ön planda olsa da Filistin Kurtuluşu için mücadele etti. Şiirleri birçok kez bestelendi. Türkiye'de de şiir kitapları yayınlandı.

Mahmud Derviş'in cenazesi Ramallah'ta düzenlenen bir törenle toprağa verildi. Cenazeye on binler katıldı. Derviş'in şiirleri Filistin halkıyla birlikte, tüm dünyada yaşamaya devam edecek.

"Sakının hey

kayaları döve döve şarkımı koparan şimşekten!

Benim gençliğin yüreği!

Benim beyaz kanatlı atlı!

Benim yıkan putları!

Kartalları tepeleyen şiirleri benim eken

tüm sınırlarına Suriye'nin!

Zalim düşmana bağırdım, ey Filistin, senin adına:

"Ölürsem, ey böcekler, vücudumu didik didik edin!"

Karınca yumurtasından kartal çıkmaz hiçbir vakit,

yalnız yılan çıkar zehirli yılanlardan!

Ben barbarların atlarını iyi bilirim.

Bir ben dururum onların karşısında,

bir ben,

gençliğin yüreğiyim her daim,

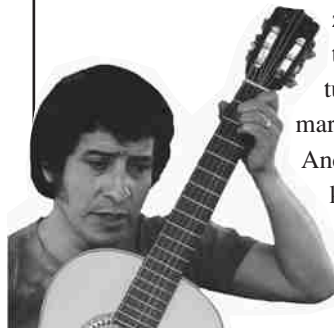
yüreğiyim beyaz kanatlı atlıların"



14 Eylül 1973-

Victor Jara Katledildi

Şili'de askeri faşist darbenin ardından evler basılarak tüm devrimci, ilerici aydın insanlar kitleler halinde tutuklanmaya başlamıştı. Bu kişiler stadyumlarda toplanarak katliamlardan geçirildi. Gitarını bir devrim aracı haline getiren Victor Jara da tutuklananlar arasında yer alıyordu. Unidad Popular'ın müzik grubunda yer alan sanatçı, tutuklanmasının ardından stadyumda tutsak edilen insanlara direniş marşları ve şarkıları çalmaya başladı. Ancak faşistler, Jara'nın önce ellerini kırdı. Jara bu kez de gitarsız şarkılarını söylemeye devam etti. Bunun üzerine darbeciler tarafından katledildi.





☆ **1 Eylül 1939: II. Emperyalist paylaşım savaşı başladı**

☆ **1 Eylül 1987-Didar Şensoy Öldü**

İHD'nin kurucu üyeleri arasında yer alan ve tutsak ailelerinin mücadelesinde önemli bir rol üstlenen Didar Şensoy, 1 Eylül 1987'de Ankara'da tutsak yakınlarının yaptığı eylemde polislin saldırısı sonucu yaşamını yitirmiştir.

☆ **2 Eylül 1969-Vietnam Devrimi'nin Önderi Ho Chi Minh Öldü**

Asıl adı Nguyen Tat Tanh'tır. Fransa Komünist Partisi'nin kurucuları arasında yer aldı. 1922'de Moskova'ya gitti ve Doğu Asya Bilimleri'nde okumaya başladı. Tayland'da Vietnamlı göçmenler içinde örgütlenme sağladı. Hong Kong'da yakalanarak 6 ay hapis yattıktan sonra 1941'de Vietnam'a döndü. Vietminh'i kurdu ve direniş önderlik etmeye başladı. Direniş 1945 yılında başarıya ulaştı ve Demokratik Vietnam Cumhuriyeti kuruldu.

☆ **9 Eylül 1976- Mao Zedung öldü.**

Çin Komünist Partisi'nin başkanı Mao Zedung, Çin devriminin de önderliğini yaptı. Yarı-sömürge, yarı-feodal bir ülkede devrime önderlik ederek, benzer koşullardaki birçok devrimci yapıya esin kaynağı oldu. Uzun süreli halk savaşı stratejisiyle devrimi gerçekleştiren ÇKP ve Mao, bu stratejinin yarı-sömürge, yarı-feodal tüm ülkeler için geçerli olduğunu ileri sürdü. ML'den etkilenmekle birlikte felsefi olarak Konfonçyüs'e dayandı. Devrim sonrasında ise, parti, proletarya diktatörlüğü, devrimin kesintisizliği, vb. bir çok konuda revizyonist

bir çizgi izledi. Bu çizgi, Çin'in demokratik devrimde çakılı kalmasına, sosyalizme geçememesine yol açtı. Devrim sonrasında milli burjuvaziye palazlandıran ÇKP ve Mao, devlet kapitalizminin yollarını düzlemiş oldu. Mao'dan sonra ÇKP'nin başına geçen Deng Siao Ping, bu süreci daha da ileri götürerek Çin'i sosyal-emperyalist bir ülke haline getirdi. Parti içinde iki çizgi mücadelesini savunan Mao, Deng kliği gibi birçok hizbin de doğup büyümesine göz yumdu. ÇKP, hiziplerin kaynaştığı ve iç darbelerin yapıldığı bir parti haline geldi. Mao öldükten sonra eşi de Deng kliği tarafından "dörtlü çete" adıyla yargılanıp yıllarca tutsak edildi.

☆ **10 Eylül 1920-TKP Kuruldu**

Türkiye'nin ilk komünist partisi Türkiye Komünist Partisi Mustafa Suphi önderliğinde Bakü'de kuruldu.

☆ **11 Eylül 1973-Şili'de Askeri Darbe**

Yükselen halk hareketinin ardından uluslararası devrimci rüzgardan etkilenen Salvador Allende seçimlerde başkan seçildi. ABD emperyalizmi, birçok ülkede olduğu gibi Şili'de de faşist bir darbeyi Pinochet eliyle hazırladı. Darbenin ardından Allende silahıyla çatışarak ölüren, binlerce insan işkenceyle katledilerek öldürüldü. Tutuklamalar, kayıplar kitlesel halde yaşanmaya başladı. Allende'nin ölümü, devrim olmaksızın seçim yoluyla iş başına gelinebileceğini savunan "barışçıl sosyalizm" teorilerini de tuzla buz etti.

☆ **11 Eylül 2001-ABD'de Dünya Ticaret Merkezi ve Pentagon'a uçaklı saldırı**

Saldırının arkasından ABD "terörizme karşı önleyici savaş" başlattığını duyurarak Afganistan ve Irak'ı işgal etti.

☆ **12 Eylül 1977-Steve Bico Öldü**

Güney Afrika Cumhuriyeti direniş örgütlerinden SASO'nun kurucusu Bico, ırksal ayrıma karşı mücadele ettiği için ağır işkenceler altında katledildi.

☆ **20 Eylül 1985-Ruhi Su Öldü**

Türkiye'de halk müziğinin önemli sanatçılarından biridir Ruhi Su. Devletin icazetinde müzik yapmayı reddettiği için, devletin hedefe çıktığı isimlerdendi. Türküleri, marşları onun sesinden tanıdı genç nesiller. Taşındığı direniş ve coşku ruhuyla, önemli bir görevi yerine getiriyordu. Bu nedenle beş yıl hapis cezasına çarptırıldı. Ruhi Su yine de geri adım atmadı. Kanser tedavisi için yurtdışına gitmesi gerektiğinde de faşist devlet ona pasaport vermedi. Öldüğünde 73 yaşındaydı.



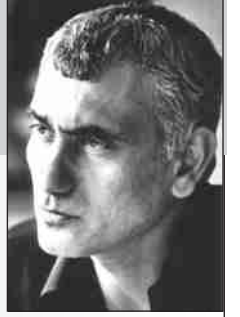
☆ **20 Eylül 1992- Musa Anter katledildi.**

Kürt aydını Musa Anter, 1920'de bir ağa çocuğu ola-

9 Eylül 1984- Yılmaz Güney Öldü

1941 yılında doğan devrimci sanatçı Yılmaz Güney, genç yaşta sinemada faaliyet yürütmeye başladı. Sinema salonlarında bilet satışıyla başlayan sanat hayatı, Fransa'da Cannes film festivalinde taçlandırılan bir başarıya dönüşmüştü. Oynadığı ve yönettiği ilk dönem filmlerde toplumun kanayan yaralarına eğilmesine rağmen, kurtuluşu bireysel kahramanlara indirgenen senaryolarda rol aldı.

Süreç içinde toplumsal kurtuluş için devrim fikrine yaklaştıkça eserlerinde de bu yönde ilerlemeler oldu ve filmlerini kendi yazıp yönetmeye başladı. Bu filmler, çevirmeye başlandığı anda devletin Yılmaz Güney'e yönelimi de sert oldu ve onu komplolarla hapis cezalarına çarptırdı. O yılmak yerine cezaevi sürecini de bir üretim sürecine çevirdi ve yazdığı öyküler, şiirler, senaryoların yanı sıra, başında fiilen olmadığı halde film yönetmenlikleri gerçekleştirdi. Gün geçtikçe işçiler ve emekçilerle daha güçlü bir şekilde buluşan eserleri, umudu, sömürüyü anlatıyordu. Yılmaz Güney koşulların ağırlaştığı yıllarda cezaevinden firar ederek Fransa'ya kaçtı ve yaşamını burada sürdürdü. Ülkesinden hiçbir dönem kopmadı ve verdiği eserlerle hep burayı anlattı. Ağır cezaevi koşulları sağlığını aşırı derecede bozmuştu ve kansere yakalanmıştı. 1984 yılında hastalığı yenemeyerek genç yaşta ve en verimli yıllarında aramızdan ayrıldı.



rak dünyaya geldi. Kürt halkının kültürüyle ilgili çalışmaları ve örgütlülük faaliyetlerini aralıksız sürdürdü. 1959 yılında 49'lar ve Devrimci Doğu Kültür Ocakları davalarından yargılandı. 27 Mayıs askeri darbesi sırasında gözaltına alındı. Bir süre TİP yöneticiliği de yaptı. 12 Eylül'den sonra da yargılandı. Toplam 11.5 yıl hapis hayatı vardır. Onu Kürt ulusu üzerine yaptığı araştırmalar ve yazılarıyla tanıdı kitleler. 20 Eylül 1992'de devlet tarafından katledildi ve cenazesi kitlesel bir şekilde kaldırıldı. Anter'in öldürülmesi, "faili meçhul" kontrgerilla cinayetlerin önemli halkalarından biridir.

☆ **21 Eylül 1995-Buca Cezaevi'nde Katliam**

DHKP-C tutsakları Turan Kılıç, Uğur Sariaslan ve Yusuf Bal şehit düştü.

☆ **23 Eylül 1973-Pablo Neruda Öldü**

Neruda şiirlerinin yanı sıra, yaşamı boyunca göstermiş olduğu pratikle de dünya emekçi halklarının bağrında yer etmiştir. Ülkesi için diplomatik görevlerin yanı sıra, sanatçı kişiliğiyle büyük katkılar sağlamıştı. Yazdığı şiirler, kitlelere direnme ruhu ve coşku taşıyor, özgürlük özlemini kamçıyordu. Şiirleri dünya dillerine çevrildi ve 1971 yılında Nobel ödülü kazandı.

☆ **24 Eylül 1969-'68 Hareketinin Devrimci Önderlerinden Taylan Özgür polisler tarafından katledildi.**

☆ **25 Eylül 1996-Diyarbakır Cezaevi'nde Katliam**

'96 ÖO direnişinin arkasından tutsakların kazanımlarını gasp etmek isteyen devlet Diyarbakır Cezaevi'ne saldırdı ve silahlarla, demir çubuklarla 10 PKK'li tutsağı katletti.

☆ **26 Eylül 1999-Ulucanlar Cezaevi'nde Katliam**

F Tipi Cezaevleri'ne tutsakların taşınmasının öngünlerinde devlet, Ulucanlar'da yaptığı katliamla bir prova gerçekleştirdi. Özel yetiştirilmiş işkenceci katiller silahlarla tutsaklara saldırdı, işkencelerden geçirerek vahşice katletti. Saldırıda Önder Gençaslan, Zafer Kırbıyık, İsmet Kavaklıoğlu, Habip Gül, Ümit Altıntaş, Aziz Dönmez, Ahmet Savran, Abuzer Çat, Mahir Emsalsiz ve Halil Türker şehit düştü.

☆ **28 Eylül 1864- I. Enternasyonal kuruldu**

Eylül Ayında Şehit Düşen İhtilalci Komünistler

☆ **29 Eylül 1980-Osman Yaşar Yoldaşcan**

TİKB MK üyesi Osman Yaşar Yoldaşcan, 12 Eylül'den 17 gün sonra, İstanbul-Bağcılar'da devletin kolluk güçleriyle girdiği çatışmada şehit düştü. Osman, 12 Eylül'e sıkılan ilk kurşun oldu.

☆ **8 Eylül 1981-Selma Aybal**

TİKB Üyesi Selma Aybal, Adana baskı komitesinde görevliydi. Bir hainin itirafları sonucunda yakalanan Aybal, işkencede katledildi. Ölümünün Osman Yaşar Yoldaşcan gibi saatlerce çatışarak olmasını arzulamıştı ama o çatışmanın bir başka cephesinde, işkencede cellatların karşısında susarak direndi ve şehit düştü. Onu yakalatan hain ise, 1989 yılında "Yoldaşcan Müfrezesi" tarafından öldürüldü.

☆ **9 Eylül 1979-Vedat Çataltepe**

Genç yaşında tanıştığı örgütüyle kısa sürede bütünleşti. Semtinde sivil faşistlere karşı nöbet halindeyken karşısına çıkan gece bekçisini göndermek istemişti. Fakat arkasını döner dönmez gece bekçisinin açtığı ateş sonucu şehit düştü.



6-7 Eylül olayları ırkçı saldırganlıktır



1955 yılının 6 Eylül günü, Radyo'dan Selanik'te bomba patlamasıyla ilgili bir anons geçer. Bu haber üzerine İstanbul Ekspresi adlı gazete akşam baskısı yaparak "Atamızın Evi Bombalandı" manşetini atar. "Kıbrıs Türktür Cemiyeti" üyeleri tarafından İstanbul'da işlek yerlerde bu gazete dağıtılmaya başlar ve halkı kışkırtıcı konuşmalar yapılır. Ardından, resmi devlet kurumları ve cemiyetler başta olmak üzere, şehir dışlarından insanlar İstanbul'a taşınır, kentte büyük saldırı grupları oluşturulur.

6 Eylül akşamı Şişli'de Haylafy Pastanesi'nin talan edilmesiyle saldırılar başlar. Sonrasında Beyoğlu, Yenikapı, Kumkapı, Samatya gibi semtlerde başta Rumlar olmak üzere, Ermeniler ve Yahudiler'e ait olduğu bilinen bütün dükkanlar talan edilir, yağmalanır. Saldırıları bilinçli yürütülür, önceden tespit edilmiş adreslere organize bir şekilde gidilir. Olaylar 7 Eylül sabahına kadar sürer ve bu süre zarfında beş binden fazla işyeri, ev, kilise, haham gibi ibadet yerleri tahrip edilir, yakılır, yağmalanır. Olayların ardından şehir dışına çıkmak isteyenlere yapılan aramalarda birçok değerli eşya bulunacaktır. Gece boyunca olaylara hiçbir devlet yetkilisi müdahale etmediği gibi, teşvik edici açıklamalar yaparlar.

Olaylara ilk başta müdahale etmeyen hükümet, kitlelerin kontrolden çıkması üzerine İstanbul'da sıkıyönetim ilan eder ve yaklaşık 5 bin kişiyi tutuklar. "Kıbrıs Türktür Cemiyeti" göstermelik olarak kapatılır. Başta olayları bu cemiyetin ve çevresindeki gençlerin üzerine yıkarak soruşturmayı yürüten devlet, sonrasında Aziz Nesin, Hasan İzzet Dinamo, Kemal Tahir, Nihat Sargın, Asım Bezirci gibi komünist olarak fişlenenlerin üzerine yıkmaya ve olayları "komünist provokasyonu" olarak sunmaya çalışır. Öyle ki, mahkemelerde yargılananlar arasında çok önceden ölmüş olan 4 komünist de vardır.

Olayların ekonomik zararları da oldukça yüksektir. Ülkeyi terk edenlerin sayısı da bu olaydan sonra hızla artmıştır. 1923 yılında 110 bin olan Rumların sayısı, 2500'e düşmüştür. 6-7 olaylarıyla ilgili, dönemin hükümeti DP ve Başbakan Adnan Menderes 1960 darbesinin ardından Yasıada mahkemelerinde yargılanır ve suçlu bulunur.

6-7 olaylarının nedenleri, devletin Türkleştirme politikasından bağımsız değildir. Saldırıya uğrayan dükkanların yüzde 59'u Rumlar'a aitken, yüzde 17'si Ermeniler'e, yüzde 12'si Yahudilere geri kalanı ise sonradan müslüman olmuş azınlık halklarına aittir. Bu da göstermektedir ki, olayların asıl hedefi azınlıkları ülkeden sürmek ve zenginliklerini yağmalamaktır.

Türkleştirme saldırısı; siyasi, sosyal alanlardan sonra ekonomik alanda da en şiddetli biçimde uygulanırken, cumhuriyet döneminde yaşanan mübadeleler, sürgünler ve azınlıklar üzerine çıkartılan vergilerle ayaklar adım adım örülmüştür. 1950'li yıllardan sonra DP hükümetiyle birlikte bu politikalar ağırlık kazanmış ve Kıbrıs politikası üzerinden provokasyonlara başlanmıştır.

Faşizmin ırkçı karakteri, her yerde aynıdır. Almanya'da yaşanan "Kristal Geceler" de 6-7 olaylarına benzer. Devlet, bu tür provokasyonları daha sonra da sık sık yapacaktır.

16 Eylül 1976 DGM Direnişi

Yükselen kitle hareketini bastırmak için bir dizi faşist yasayı devreye sokmak istiyordu burjuvazi. Ancak bunlar bir türlü işlevli hale gelemiyordu. DGM'ler de bu kapsamda kurulacaktı. Bu mahkemelerin açılmasına karşı işçi sınıfının da içinde bulunduğu yoğun direniş ve kampanyalar örgütlenince, açılmadan kapanmak zorunda kaldı. DGM'ler 1973 yılında kurulmuştu. Ancak artan tepkilerden dolayı DGM'lerin açılmasını sağlayan DGM Yasası 11 Ekim 1975'te iptal edildi. Yeni kurulan MC hükümeti DGM'leri tekrar kurabilmek için 1976 yılı içinde çalışmalarına başladı.

İşçiler ve emekçilerin yasaya karşı tepkileri büyüdü. Nihayetinde bu mahkemeleri "sınıf mahkemesi" olarak niteleyen işçiler ve emekçiler, yaptıkları bir dizi propaganda eyleminin ardından 16 Eylül'de DİSK'in çağrısıyla genel grev yaptı. İstanbul başta olmak üzere birçok ilde greve katılım yüksek olurken, tepkiler sokaklara taşdı. "Genel Yas" süresince her gün yürüyüşler yapıldı ve şehir merkezleri felç oldu. Eylemlerin ardından DİSK polis tarafından basıldı ve aramalardan geçirildi. Birçok işçi işten atıldı ama direnişler sonucu tekrar geri alındı. 11 Ekim 1976'da DGM'ler iptal edildi ve işçiler mücadeleyi kazanmış oldu.

DGM Direnişi'nin ardından devlet her ilde kara listeler oluşturdu ve 3000 öncü işçiyi işten attı. Her işten atma yeni direnişleri de beraberinde getirdi.



22 Eylül 1976-Profilo Direnişi



DGM'nin kaldırılması için yapılan eylemlerin ardından Profilo'nun sahibi Jak Kamhi, eyleme katıldıkları gerekçesiyle bir baştemsilci, üç temsilci işçi olmak üzere 18 öncü işçiyi işten attığını açıkladı. Bunun üzerine işçiler arkadaşlarını sahiplenerek eyleme geçtiler. İşçiler 29 Eylül'de atılan arkadaşlarını geri aldılar ve işbaşı yaptılar.

Ancak Jak Kamhi saldırılarından vazgeçmiyordu. MESS ve devlet, Profilo ve Mecidiyeköy'ü pilot bölge ilan etmiş, en ufak bir direnişe bile izin verilmeyeceğini açıklamıştı. Atılan işçilerin fabrikaya zorla girdiğini söyleyen Kamhi, polisi fabrikaya çağırdı. Polis, işçilere gaz bombası ve kurşunlarla saldırdı, ancak işçiler polisleri püskürtmeyi başardılar. Fabrikaya kapanan işçileri ikna etmeye çalışan polis, bir yandan çevredeki işyerlerini boşaltıyor, bir yandan da fabrikaya basın dışında kimseyi yaklaştırmıyordu. "Kılınıza dokunulmayacak" anonslarıyla kandırmaya çalıştıkları işçiler, direnişlerini daha kararlı bir şekilde sürdürüyor, ihtiyaçlarını fabrika içinde karşılıyor, çevredeki evlerde oturan halk da onları yalnız bırakmıyordu. Polis saldırı kararı almış ama fabrikaya zarar geleceği bahanesiyle geriye çekilmişti. Bu geriye çekiliş aldatmacaydı. Kamhi ertesi sabah gazetecilere "olay beni aştı, artık MESS'in ve devletin olayıdır" diyerek saldırının işaretlerini vermişti. Sabah vardiyasına gelen işçilerin üzerine ateş açılmaya başlandı ve işçi olduklarından şüphelendikleri herkesi döverek gözaltına aldılar. İşçileri kendilerine siper eden polisler, fabrika içine ve vardiyaya gelen işçilere kurşun yağdırdı.

Bu saldırı sonucunda Yakup Keser isimli bir işçi öldü. Polis cenazenin gösteriye dönüşmesini engellemek için ailesine "sendikaya vermeme" şartıyla teslim etti. Devlet klasik taktiklerinden birini kullanarak polisi çekerek askeri devreye soktu ve asker de "şeref sözü" vererek işçilere dokunulmayacağını belirtti. İşçiler dışarıya çıkmaya başladıklarında, elbiselerini almak için içeriye giden dört işçi azgınca dövüldü ve işçilerin dövüldüğünün arkadaşları tarafından duyulmaması için her şeyi yaptılar. İşçiler arkadaşlarının nerede olduğunu sorduklarında da geleceklerini bildiriyorlardı. İşçiler evlerine bırakılacakları yalanıyla asker cemselerine bindirildiler. 500 işçi Gayrettepe'ye getirildi ve 100 metre boyunca oluşturulan polis kordonu içinde feci şekilde dövüldüler. Bu getiriliş sırasında bir cemse de devrildi ve işçilerden ağır yaralananlar oldu. Mahkemeye çıkartılan 510 işçiden altısı tutuklandı ve Sağmalcılar Cezaevi'ne gönderildi.

Tutuklanan işçiler DİSK Genel Kurulu'na yazdıkları mektupta "Bir Yakup ölmüş. Bin Yakup var savaşıyor" diyerek kararlılıklarını gösteriyordu. Profilo direnişi işçi sınıfı hareketi tarihinde önemli yer tutan direnişlerden biridir.

Emperyalist paylaşımında yeni süreç

KAFKASLARDA SAVAŞ



özler İran'a dönmüş savaşın yeni aşamasına ilişkin buradaki gelişmeleri izlerken, dünyanın çatışmalı-sorunlu bir başka bölgesinde savaş patladı. 8 Ağustos günü, Gürcistan ordusu Güney Osetya sınırlarından içeriye girdi. Ve Ağustos ayını adeta kavuran sıcak gelişmeler hızla yaşanmaya başladı.

5 gün savaş

İlk tepki Abhazya'dan geldi; Güney Osetya'ya destek olmak için her şeyi yapacağını ve Gürcistan'a karşı ikinci bir cepheyi açacağını söyledi Abhaz yetkililer. Abhazya da tıpkı Osetya gibi 1992 yılında Sovyetler Birliği'nin dağılmasının arkasından bağımsızlığını ilan etmişti. Ancak Gürcistan yönetimi onların bağımsızlıklarını tanımıyor, kendi sınırları içinde görüyordu. Gürcistan'ın bir başka sorunlu bölgesi olan ve 1991 yılında bağımsızlığını ilan eden Acarya, geçtiğimiz yıllarda Gürcistan'ın baskısı üzerine geri adım atmış ve Gürcistan sınırlarına dahil olmayı kabullenmişti.

Gürcistan şimdi de adeta bir "yıldırım harekati" ile Osetya 'sorunu'nu çözmeye girişti. 70 bin nüfuslu küçük ve dağlık bir bölge olan Osetya'ya saldırısında, ilk gün 10 Rus barışgücü askeri ve 2 bin sivil öldürüldü, 2 bin civarında kadın ve çocuk ise, Rusya sınırları içinde kalan Kuzey Osetya'ya sürüldü. Doğrudan sivil alanlar, hastaneler bombalandı. Gürcistan, şiddetli bir terör estirerek Oset halkını sindirmek, gelişebilecek olası direnişleri baştan engellemek ve muhalif kesimlerin Rusya'ya kaçmasını sağlayarak Oset böl-

gesini topraklarına dahil etmek istiyordu. Ancak gelişmeler hiç de hesapladığı gibi olmadı. Rusya hızlı bir biçimde savaşa müdahale etti ve iş büyüdü.

Gürcistan olimpiyatların başladığı, bütün dikkatlerin Pekin'e çevrildiği gün başlatmıştı saldırıyı. Duyulduğu ilk anda Putin "saldırmanın cezalandırılacağını" açıkladı ve Rus ordusu Güney Osetya'ya girdi. Hemen arkasından Rusya, Gürcistan topraklarını bombalamaya başladı. Gürcü başkent Tiflis yakınlarındaki Marneuli (Türkiye tarafından modernize edilen ve gayri resmi bir şekilde NATO üssü olarak kullanılan) ve Vaziani (ABD ve NATO üssü) havaalanları, Senaki ve Gori askeri üsleri bombalandı.

Ne ABD, ne de Gürcistan, Rusya'nın bu müdahalesine hazırды. Bu beklenmedik durum, iki ülkede de ilk anda bir boşluk yarattı. ABD, Gürcistan'a destek ve Rusya'yı protesto etmede gecikince, Gürcistan şaşkınlığa düştü. Devlet Başkanı Saakaşvili önce neyi amaçladığı belirsiz biçimde birkaç saatlik ateşkes ilan etti, arkasından "Batı'yı destek vermeye, Rusya'yı durdurmaya çağırdı. Sonra mecburen Rusya'ya savaş ilan etti. Yedekler ve gönüllüler askere çağrıldı, Irak'ta bulunan 2 bin Gürcü askeri acilen bir Amerikan uçağına bindirilerek geri getirildi.

Savaşın ikinci günü Abhazya bir adım daha atarak, Gürcü üslerine saldırıya geçti ve savaşta ikinci cepheyi açmış oldu. Abhazya'ya gönderilen 4 bin Rus askeri de bu cepheyi güçlendirdi. Böylece Gürcü ordusu iki cephede birden savaşmak zorunda kaldı. Keza Kazaklar başta olmak üzere savaşçılıkları ile ünlü

Kafkas halkları, savaşmak üzere Osetya'ya gruplar göndermeye başladılar.

Topu topu 4,6 milyon nüfusa sahip olan Gürcistan, Rusya'nın dev askeri gücüyle ve Kafkas halklarının toplu karışıkoyuşu ile başedecek güce sahip değildi. Bu nedenle kısa zamanda Osetya'daki askerlerini geri çekmek zorunda kaldı. Ancak Rusya bir kere savaşa girişmişti ve ciddi kazanımlar elde etmeden durmak niyetinde değildi. Gürcistan'ın Avrupa ve ABD'den yardım çağrılarını arttıkça, Rus ordusu ilerlemeye devam etti. Rus ordusu, Gürcü başkenti Tiflis'e yöneldiğinde, dünya basını Saakaşvili'nin telefonda konuşurken kravatını yemesinin görüntülerini yayınlamaya başlamıştı.

Ne Gürcistan'ın ateşkes çağrıları, ne ABD'nin sert çıkışları, ne de BM ve AB nezdinde yapılan toplantılar ve girişimler, Rusya'nın önünü kesebildi. Gürcistan'ın üzerine yağın her bomba, savaşın sürdüğü her saat, Gürcü Devlet Başkanı Saakaşvili'nin mezarına bir kürek daha toprak atar gibiydi.

Savaşın dördüncü günü AB dönem sözcüsü ve Fransa Cumhurbaşkanı Sarkozy, arabuluculuk yapmak üzere Moskova'ya gitti. Rusya, "Rusya'yı ikna etmiş olma" misyonunu ve prestijini Sarkozy'ye hediye etti ve savaşı bitireceklerini, ateşkesi imzalayacaklarını açıkladı.

Gürcistan'ın yanlış hesabı

Aslında yanlış hesap Gürcistan'a değil, ABD'ye aittir. Çünkü Gürcistan'ın ABD'den izinsiz ve bağımsız bir politika izleyeceği düşünülemez. 2003 yılı Kasım ayında, seçimleri kaybetmesine rağmen büyük kitle gösterilerinin baskısı ile "kadife darbe" düzenlenmesinden ve Saakaşvili'nin devlet başkanı seçtirilmesinden bugüne, Gürcistan'ın dış politikası ABD'ye yedeklenmiş durumda.

Saakaşvili Amerikan siyaset uzmanlarının "rahle-i tedrisatından geçmiş" olan ve İngilizceyi anadili kadar rahat konuşan bir politikacı. Devlet başkanı seçildikten sonra onun ve tüm hükümet üyelerinin "yolsuzluğa bulaşmasınlar diye" ABD'den aylık ücret aldıkları, kısa bir zaman önce açığa çıkmıştı. Saakaşvili de ABD'ye olan borcunu, Kafkaslar'da ABD politikalarını izleyerek ödemeye çalışıyor.

Gürcistan uzun zamandır ABD tarafından böyle bir savaşa hazırlanıyordu. Son dört yılda (yani Saakaşvili başa geldiğinden beri) Gürcistan askeri bütçesinin 30 kat artırılmış olması, savaş hazırlığının göstergesidir. Keza Gürcü ordusuna ABD askeri uzmanları tarafından eğitim verilmesi; ABD tarafından yetiştirilmiş paralı askerlerin Gürcü ordusunda

Gürcistan adeta bir "yıldırım harekati" ile Osetya 'sorunu'nu çözmeye girişti.

Gürcistan, şiddetli bir terör estirerek Oset halkını sindirmek, gelişebilecek olası direnişleri baştan engellemek ve muhalif kesimlerin Rusya'ya kaçmasını sağlayarak Oset bölgesini topraklarına dahil etmek istiyordu. Ancak gelişmeler hiç de hesapladığı gibi

olmadı. Rusya hızlı bir biçimde savaşa müdahale etti ve iş büyüdü.

Aslında yanlış hesap Gürcistan'a değil, ABD'ye aittir. Çünkü Gürcistan'ın ABD'den izinsiz ve bağımsız bir politika izleyeceği düşünülemez.

görev yapması (Osetya savaşında Gürcü üniformalı siyahi askerler olduğu görülmüştü); ABD'nin Gürcistan'a askeri donanım, teçhizat ve silah satması gibi unsurlar da savaş hazırlıklarının bir parçasıydı. Gürcistan'ı askeri olarak besleyip güçlendirme işini ABD sadece kendisi yapmıyordu. Türkiye ve İsrail gibi ülkeler de ABD'nin aracısı olarak bu işe destek oluyorlardı. Mesele geçen yıl İsraili özel güvenlik şirketlerine mensup bine yakın askeri danışman Gürcistan'a geldi ve orduyu eğitmede görev aldı. Osetya savaşının hazırlıkları sırasında bu İsraili askeri danışmanların da görev aldığı düşünülüyor. İsrail ayrıca Gürcistan'a silah, istihbarat ve elektronik donanım geçireceği satıyor. Benzer biçimde Türkiye de Gürcistan'a askeri eğitim desteği veriyor ve silah yardımı yapıyor. Rus gazeteleri, Türkiye'nin Gürcistan'a 45 milyon dolarlık yardım yaptığını, çok sayıda gelişmiş silah-mühimmat desteği sağladığını ve Gürcü subayların Türk ordusunda eğitim aldığını yazdılar.

Saakaşvili'nin 2003 yılındaki seçim vaadi, Gürcistan sınırları içinde olduğu kabul edilen ama '91 yılından itibaren bağımsızlıklarını ilan ettikleri için de facto bağımsız olan bölgelerin (Acarya, Abhazy ve Osetya) Gürcistan'a dahil edilmesiydi. Acarya sorununu halletmek Rusya'nın yanlış politikalarının da etkisiyle, nispeten daha kolay oldu. Sırada Osetya ile Abhazy vardı.

Bir başka seçim vaadi ise, Gürcistan'ın NATO'ya girmesiydi. Nisan ayında Bükreş'te yapılan NATO toplantısında, birliğe kabul edileceğine adeta kesin gözüyle bakılıyordu. Ancak Rusya'nın dayatması ve Almanya ile Fransa'nın Rusya'nın tepkisini göze alamaması nedeniyle, ABD'nin bütün ısrarına rağmen Gürcistan NATO'ya alınmadı. Gürcistan'a söylenen gerekçe, "sınır sorunları" olan ülkelerin NATO'ya kabul edilmediği idi. 2008 sonuna kadar "sınır sorunlarını" çözdüğü taktirde, NATO üyeliği yeniden gündeme alınacaktı. Yani Gürcistan'a açıkça Osetya ve Abhazy'ya saldırma izni ve teşviki sözkonusuydu.

Gürcistan, Osetya ile Abhazy'nın Rusya ile kurduğu yakın ilişkileri elbette ki biliyordu. Mesela Osetya halkının yüzde 90'ı Rus pasaportu taşıyor, para birimi olarak Ruble'yi kullanıyor, resmi dil olarak Osetçe ve Rusça'yı birlikte kabul ediyorlardı. Zaten Osetya içinde Rusya'ya katılmaktan yana olan kesim çoğunluğu oluşturuyordu. Ayrıca, Abhaz ve Oset bölgelerin Gürcistan sınırında güvenliğini Rus barış gücü askerleri sağlıyordu.

Ancak buna rağmen Gürcistan (ABD'nin yönlendirmesiyle), iki gün sürecek küçük bir operasyonla Güney Osetya'yı topraklarına katacağını düşünerek saldırıyı başlattı. Rusya açısından çok önemli bir sorun olmasına rağmen Kosova'nın bağımsız-

ABD açısından durum oldukça karmaşık. Rusya beklemedikleri biçimde Gürcistan'a saldırdığında ABD zamanında tepki gösteremedi. Onun bu ikircimli tutumu, genel olarak ABD politikalarına yedeklenmiş olan kesimlerde ve özel olarak Gürcistan'da bir güvensizlik yarattı. ABD'ye güvenerek Rusya'yı karşısına alan ülkeler de bir çentik atmış oldu. ABD, orta vadede genel olarak "güvenilir müttefik" imajına zarar verecek olan bu tabloyu düzeltmek, uluslararası arenada iz bırakmasını engellemek için, sonrasında epeyce çaba harcadı. Sert açıklamalar yaptı, saldırgan bir tutum izledi. Savaş gemilerini Gürcistan'a "insani yardım" diyerek Karadeniz'e gönderdi. Saakaşvili'nin bu kadar yıpranmış olmasına rağmen, ABD desteğini çekmiyor, çekemiyor. Çünkü Saakaşvili'nin kaybetmesi demek, Rusya'nın kazanması demek olacak.

lığını ilan etmesi konusunda bir tavır koyalması ve durumu kabullenmek zorunda kalması, Gürcistan'ı cesaretlendiriyordu. Bunun yanında G. Osetya'nın durumu da oldukça elverişliydi. Dağlık bir bölgede, son derece küçük bir alanda yer alıyordu. Ve Rusya bugüne kadar çeşitli biçimlerde kendisi için Abhazy'nın Osetya'dan daha önemli olduğunu vurguluyordu. Bütün bu etkenler, Osetya'nın "kolay lokma" olduğunu düşündürüyordu. Ancak hesaplar tutmadı, G. Osetya saldırısı bölgede dönüşü olmayan bir süreci başlattı.

Bitmedi, yeni başladı

Beş gün süren savaşın sonunda, Rusya Gürcistan'daki askerlerini geri çekeceğini açıkladı ve son derece yavaş bir çekilme hareketi başlattı. Ancak bu durum, bölgedeki savaşın bittiğini değil, tersine fiili savaş bitse bile hegemonya savaşının daha fazla keskinleşeceğini gösteriyor. Çünkü bugün atılacak her adım, geleceğe ilişkin önemli basamaklar oluşturacak, her geri adım ise mevzi kaybı anlamına gelecek. Bu nedenle her emperyalist, ortaya çıkan durumu kendi lehine sonuçlandırmak istiyor. Bölgede bir kere taşlar yerinden oynadığı için, taşların yeni dizilişini her emperyalist kendi çıkarlarına uygun olarak gerçekleştirmek istiyor.

En başta Gürcistan ve onun arkasında duranlar, daha hala "Gürcistan'ın toprak bütünlüğü"nden söz ediyor ve "savaş başlamadan önceki" statüye dönülmesi konusunda ısrar ediyorlar. Ancak bu mümkün değil. "Toprak bütünlüğünü oluşturmak" ve "sınır sorunlarını çözmek" amacıyla savaşa giren Gürcistan, toprak kaybederek sınır sorunlarını çözmüş (!) oldu.

Rusya'nın Gürcistan'a ilişkin tek kazanç beklentisi elbette ki, Oset ve Abhaz bölgeleri değil. Savaş sırasında Tiflis kapılarına kadar dayanan Rusya, istediği an Gürcistan'ı işgal edebilecek güçte olduğunu da gösterdi. Diğer taraftan, yaptığı yanlış hesap Saakaşvili'nin elini zayıflattı. 2008 başında gerçekleşen seçimleri Saakaşvili büyük bir oy kaybı ile kazanmıştı. Devlet başkanı olduğu 4 yılda ortaya çıkan uygulamalar, bölge halkının ABD'ye olan tepkileri, Rusya'nın Gürcistan üzerinde geçmişten gelen büyük etkisi, doğalgaz konusunda Gürcistan'ın Rusya'ya bağımlı olması gibi etkenler, Saakaşvili'nin elini zayıflatmış, arkasındaki desteği azaltmıştı. Bu durumda Rusya, Gürcistan'da bir yönetim değişikliğini ve Saakaşvili'nin yerine Rus yanlısı bir yönetim oluşturulmasını garanti altına almak istiyor.

Saakaşvili ise, içine düştüğü bataklıkta kurtulmak için saldırgan tutumunda sonuna kadar gitmekten başka bir çare bulmuyor. Yenilgiyi kabul etmektense, kavgayı büyütme, bu arada yanına yeni güçler

çekmeyi, hedefliyor. Rusya'nın ateşkes imzalamayı kabul edeceğini ilan etmesinin arkasından, Tiflis'de 150 bin kişilik Rusya karşıtı gösteri düzenlemesi; bu gösteride, BDT'den (Bağımsız Devletler Topluluğu) ayrılacaklarını açıklaması ve Ukrayna gibi ülkeleri de BDT'den ayrılmaya çağırması bunun ürünü.

ABD açısından ise durum oldukça karmaşık. Rusya beklemedikleri biçimde Gürcistan'a saldırdığında ABD zamanında tepki gösteremedi. Onun bu ikircimli tutumu, genel olarak ABD politikalarına yedeklenmiş olan kesimlerde ve özel olarak Gürcistan'da bir güvensizlik yarattı. ABD'ye güvenerek Rusya'yı karşısına alan ülkeler de bir çentik atmış oldu. ABD, orta vadede genel olarak "güvenilir müttefik" imajına zarar verecek olan bu tabloyu düzeltmek, uluslararası arenada iz bırakmasını engellemek için, sonrasında epeyce çaba harcadı. Sert açıklamalar yaptı, saldırgan bir tutum izledi. Savaş gemilerini Gürcistan'a "insani yardım" diyerek Karadeniz'e gönderdi.

Saakaşvili'nin bu kadar yıpranmış olmasına rağmen, ABD desteğini çekmiyor, çekemiyor. Çünkü Saakaşvili'nin kaybetmesi demek, Rusya'nın kazanması demek olacak. Rusya 4 yıldır onu indirmeyi, yerine kendi yandaşlarını getirmeyi hedefliyor zaten. Diğer taraftan, ABD'nin kendisine bağımlı olan ülkelere vereceği mesaj açısından da Saakaşvili'ye sahip çıkması gerekiyor. Ona sahip çıkmadığı koşulda, diğer ülkelerdeki işbirlikçileri kendi gelecekleri hakkında korkuya kapılabilir. Olası bir Rus saldırısı karşısında ABD'nin desteğini alamama ihtimali, onların ABD'ye bağlılığını zayıflatacak bir etki yaratır.

Rusya, kendi cephesinden savaşı sonuçlandırdı, isteklerini elde etti. Ancak ABD, tıpkı yenilen pehlivan gibi, yeni ataklar, zayıflığını örtbas edecek yeni hamleler yapıyor. Çünkü öyle bir aşamaya gelindi ki, ABD'nin geri adım atması, Gürcistan'ın yenilgisine göz yumması, kendi yenilgisine zemin hazırlayacak.

Karadeniz ısınıyor

14 Ağustos günü ABD, Polonya ile füze kalkanı sisteminin kurulmasına ilişkin anlaşmayı imzaladı. ABD bu kalkanın İran'ı hedef aldığını, Rusya ile ilgisi olmadığını söylüyordu. Ancak kalkan, İran yönüne değil, Polonya'nın Baltık sınırına, Rusya'yı hedef alacak biçimde kurulacaktı. Bu nedenle Rusya, kalkan her gündeme geldiğinde, sistemin kurulacağı ülkeleri tehdit etti. Bu ülkeler de bugüne kadar gerek kendi ülkelerindeki ABD ve kalkan karşıtı kitle hareketlerinin etkisiyle, gerekse Rusya'yı doğrudan karşılarına almak istemedikleri için, ABD'nin bütün baskılarına karşın anlaşmayı imzalamıyorlardı. Savaş, Polonya açısından "Rus korkusu"nu

büyüyen bir rol oynadı, anlaşmayı imzalamayı kabul etti. Bir ay kadar önce de Çekya anlaşmayı imzalamıştı. Rusya'nın buna tepkisi çok sert oldu. Önce sistemin kurulacağı ülkelerin, Rusya'nın nükleer saldırılarına hedef olacağını duyurdu.

Kalkan anlaşmasının imzalanması, ABD ve NATO'nun Rusya'yı yakından kuşatmak, NATO sınırlarını Rusya'ya kadar dayandırmak politikası açısından büyük bir başarı anlamına geliyordu. Rusya'nın geçmişteki hegemonya alanlarını, şimdi ABD, Rusya'ya karşı tehdit haline getirmeye çalışıyordu. Gürcistan ve Ukrayna'nın NATO'ya üye kabul edilmeye çalışılması da aynı derecede önemli bir tehditti. Rusya, bugüne kadar çeşitli yöntemlerle ve bütün gücünü kullanarak bunu engellemişti. Ancak gelinen aşamada, ABD başarı kazanmış görünüyordu. Rusya'nın cevabı, bu konunun kendisi için ne kadar önemli olduğunu gösterecek sertlikteydi: NATO ile askeri ilişkilerini dondurduğunu açıkladı.

Diğer taraftan Ukrayna, savaşta Rusya'nın karşısında yer alacağını gösterdi. Rusya'nın Karadeniz donanması, Ukrayna ile imzalanmış anlaşma çerçevesinde, Ukrayna sınırları içinde bulunan Kırım yarımadasındaki Sivastopol limanında barınıyor. Ukrayna, bu gemilerin Gürcistan savaşında kullanılmasını engellemek için yeni kararlar aldığını duyurdu. Mesela gemilerin savaşta kullanılması durumunda üsse dönmelerine izin vermeyeceğini açıkladı. Rusya ise, elbette ki gemilerini savaşta kullanmak üzere limandan çıkarmıştı. Ukrayna'ya verilen cevap ise, Rus donanmasının sadece Rus devlet başkanına hesap vereceği oldu.

Aynı günlerde, Boğazların statüsü ve Montrö anlaşması da tartışma konusu oldu. ABD, donanmaya bağlı iki hastane gemisini, yardım amaçlı olarak Gürcistan'a göndermek istediğini açıkladı. Ancak gemilerin ağırlığı, Montrö'de belirlenen sınırların çok üzerindeydi. Rusya'nın tepki göstermesi üzerine Türkiye, zaten gemilerin geçişine izin vermediğini, Montrö'nün bozulmasını istemediğini açıkladı.

ABD iki hastane gemisinden vazgeçmek ve Montrö koşullarına uygun biçimde 3 ABD gemisini göndermek zorunda kaldı. Bu gemiler de ayrı bir tartışma konusu oldu. Rusya, bu gemilerin füze taşıdığını, aynı günlerde Karadeniz'de çok fazla NATO gemisi olduğunu, bunların sayılarının, kalış süresinin ve tonajlarının Montrö'ye uygun olmasına Türkiye'nin dikkat etmesi gerektiğini söyledi. Süresi dolunca çıkmayacak olan gemiler için de Türkiye'yi sorumlu tutacağını ilan etti.

Gürcistan'a yardım götürmek amacıyla Karadeniz'e geçtiği iddia edilen ABD savaş gemileri, önce Gürcistan'ın Poti limanına gideceklerini açıkladılar. Bu liman Rus gemilerinin ablukası ve kontrolü altındaydı. ABD'nin bu limana girmesi her türlü pro-

Her emperyalist paylaşım savaşı, oluşturulan uluslararası dengeleri altüst ediyor. Savaş öncesinde kurulan emperyalist kurumlar da bu altüst oluştan payını alıyor. Savaşla birlikte kurulan yeni dünya, yeni kurumlar oluşturuyor ve savaştan güçlü çıkan ülkenin hegemonya aracı haline geliyor. Yeni emperyalist paylaşım savaşı başladığından beri, emperyalist kurumlar da bu altüst oluşu yaşıyorlar.

II. Emperyalist savaştan imparator olarak çıkan ABD, kendine bağlı NATO, BM gibi uluslararası kurumlar oluşturmuş, dünyayı bu kurumlar aracılığı ile daha rahat yönetmişti. 2001 yılından bu yana, bu kurumlar artık ABD'nin mutlak hegemonyası altında değil. Savaşın her aşaması, bu kurumların varlığını ve karar alma gücünü yeniden tartıştırıyor. Şimdi Gürcistan savaşı, emperyalistler arasındaki parçalı tabloyu bir kere daha net olarak ortaya koydu.

vakasyona ve alevlenmeye açık bir zemin hazırlıyordu. Sonrasında olası gelişmeleri göze alamayan ABD, bu limana gitmekten vazgeçtiğini açıkladı.

Yine aynı günlerde Rusya, Abhazya ve G.Osetya'nın bağımsızlığını tanıdığını açıkladı. Bir taraftan Gürcistan daha hala "toprak bütünlüğüm" diye kıyamet kopartırken, Rusya bu kararıyla meydan okumuş oluyordu. Dahası Rus Devlet Başkanı Medvedev, Moldova sınırları içinde kabul edilen ancak bağımsızlık isteyen, Rusya yanlısı Transdinyester bölgesini de gündeme getirdi. Medvedev, Moldova Devlet Başkanı ile yaptığı görüşmenin arkasından, yaşanan sürecin Transdinyester için de "iyi fırsatlar" yarattığını söyledi.

Savaşın başlamasından itibaren tüm bu gelişmeler, yaklaşık 15-20 günlük bir süre içinde yaşandı. Atılan adımların herbiri çok büyük, alınan kararlar çok keskindi. Savaş bir anda bölgeyi ateş topuna çevirdi.

Savaş emperyalistleri yine böldü

Her emperyalist paylaşım savaşı, oluşturulan uluslararası dengeleri altüst ediyor. Savaş öncesinde kurulan emperyalist kurumlar da bu altüst oluştan payını alıyor. Savaşla birlikte kurulan yeni dünya, yeni kurumlar oluşturuyor ve savaştan güçlü çıkan ülkenin hegemonya aracı haline geliyor. Yeni emperyalist paylaşım savaşı başladığından beri, emperyalist kurumlar da bu altüst oluşu yaşıyorlar.

II. Emperyalist savaştan imparator olarak çıkan ABD, kendine bağlı NATO, BM gibi uluslararası kurumlar oluşturmuş, dünyayı bu kurumlar aracılığı ile daha rahat yönetmişti. 2001 yılından bu yana, bu kurumlar artık ABD'nin mutlak hegemonyası altında değil. Savaşın her aşaması, bu kurumların varlığını ve karar alma gücünü yeniden tartıştırıyor. Afganistan savaşı, Irak savaşı, İran savaşı vb sözkonusu olduğunda, bu kurumlar ABD'nin istediği doğrultuda karar çıkartmıyor ve mutlaka bölünüyor. Şimdi Gürcistan savaşı, emperyalistler arasındaki parçalı tabloyu bir kere daha net olarak ortaya koydu. Sadece emperyalist ülkeler değil, bağımlı ülkeler de parçalı ve kimi durumlarda değişken tavırlar koydular.

BM'nin karar alma gücü zaten Rusya'nın vetosuna bağlıydı, bu nedenle savaş sürecinde iki defa toplanmasına rağmen, Rusya'ya karşı bir karar çıkartılması mümkün olmadı.

AB ülkeleri, petrol ve doğalgaz konusunda Rusya'ya bağımlı olmasının sancısını yaşadı ve bu bağımlılıktan dolayı Rusya'ya karşı bir tutum almaya cesaret edemediler. Sarkozy, daha Rusya ile arabuluculuk görüşmesine gittiğinde, "Gürcistan'ın toprak bütünlüğü" konusunun üzerinde durmayacağını göstermişti. Almanya

cephesinden önce çelişik bir durum çıktı ortaya; Alman Dışişleri Bakanı Rusya yanlısı bir tutum açıklarken, Alman Başbakanı Merkel tersine Gürcistan'a arka çıktı. Ancak sonrasında Merkel'de Rusya'ya karşı aptıktan bir karar çıkartılmasına engel oldu.

AB üyesi ülkelerden bazıları, özellikle geçmişte Doğu Bloku içinde yer alanlar, 15-16 Eylül'de yapılması planlanan Rusya ile ortaklık görüşmelerinin iptal edilmesi, sıkı vize rejimi, Rusya'nın Dünya Ticaret Örgütü'ne alınması görüşmelerine son verilmesi, Rusya'nın G-8'den dışlanması, 2014'de Rusya-Soçi'de yapılacak olimpiyatların boykot edilmesi gibi yaptırım kararlarının çıkması konusunda ısrar ettiler. Ancak bırakalım yaptırım kararı çıkartmayı, Rusya'nın istekleri doğrultusunda hazırlanmış olan ateşkes anlaşmasının maddelerini tekrarlamamın ötesine bile geçemediler.

Petrol ihtiyacının üçte birini, doğalgaz ihtiyacının beşte üçünü Rusya'dan karşılayan AB'li emperyalistlerin, Rusya karşısında atabilecekleri adımlar çok sınırlı. Diğer taraftan bu ülkeler ABD'nin çıkarlarına, hegemonyacı politikalarına yedeklenmek konusunda da çok istekli değiller. Savaşın ilerleyen aşamalarında kesin bir tavır almak, saflarını belirlemek zorunda kalacaklar elbette. Ancak bugün Rusya ile ekonomik çıkarları, ABD'ye karşı siyasi tepkileri nedeniyle net tutumlar geliştiremiyorlar. AB'nin blok halinde hareket etmesi sağlamıyor.

Ancak savaşta safını belirlemiş, her konuda bu doğrultuda hareket eden ülkeler de var. Ateşkes'in imzalanmasının hemen arkasından Gürcistan'a giden Letonya, Litvanya, Estonya, Polonya ve Ukrayna devlet başkanları, Saakaşvili'ye destek verdiler. Rusya'ya karşı mesafeli olan ve ABD'ye yedeklenerek ayakta duran bu ülkeler, "Rus tehdidi"ne karşı güçlerini birleştirme ihtiyacı duyduklarını göstermiş oldular.

Diğer tarafta ise Venezüella Rusya'ya tam destek vererek, o da kendi safını ortaya koydu.

ABD cephesinden belirsizlikler ve kararsızlıklar bu kadar çok iken, Rusya açısından da yollar çok düz sayılmazdı. Rusya'nın çağrısıyla toplanan Şanghay İşbirliği Örgütü, genel olarak Rusya'ya destek vermekle birlikte, Osetya ve Abhazya'nın bağımsızlığını tanınması konusunda net bir tavır koyamadılar. Bunda Çin'in koyduğu engel belirleyici oldu.

Türkiye kimin yanında

Türkiye'nin tutumu da genel olarak dalgalı ve değişkendi. "Gürcistan'ın toprak bütünlüğü"nden dem vurulsa da asıl olarak arabulucu olmaya, ortada durup tarafsız görünmeye çalışıyor. Mesela ABD donanmasına bağlı hastane gemilerinin Karadeniz'e geçmesine izin vermedi, ama 3 ABD

gemisinin geçişine ilişkin olarak yaşanan kural ihlallerini de fazla gündeme getirmemi. Rusya, ısrarla Türkiye'nin Gürcistan'a verdiği desteği kesmesini istedi. Ve Türkiye'den giden mallara gümrükte adı konmamış bir ambargo uygulamaya başladı. Ayrıca Karadeniz'de bulunan NATO gemilerinin sayısının 10'a çıktığını, Almanya, Polonya, İspanya ve ABD savaş gemilerinin şu anda Karadeniz'de olduğunu söyleyerek, Montrö koşullarına uyulması konusunda Türkiye'yi uyardı.

Türkiye ise Kafkas İstikrar ve İşbirliği Platformu önerisiyle harekete geçti. Bölge ülkeleri olan Rusya, Gürcistan, Ermenistan, Azerbaycan ve Türkiye'nin katılımıyla kurulacak olan bu platformun, bölgedeki sorunların çözümünde rol oynayabileceğini savundu. ABD'nin tepkisi "nereden çıktı bu öneri" oldu. Kendisinin içinde yer almadığı ve Rusya'nın güdümüne girmeye aday böylesi bir öneriyi ortaya attığı için Türkiye'ye tepki gösterdi. Ancak Rusya da bu öneri konusunda çok istekli davranmadı.

Bugüne kadar Türkiye Gürcistan'da ABD çizgisini izlemiş, ABD desteği ile Gürcistan'a askeri yardım yapmıştı. Keza Bakü-Ceyhan-Tiflis boru hattı üzerinden Azerbaycan petrolü ve Türkmen doğalgazına köprü olma misyonunu üstlenebilmek için yıllarca uğraşmıştı. Son olarak Kars-Tiflis demiryolu hattı ile "yeni ipekyolu" projesinin bir parçası olmaya soyunmuştu. Bütün bunlar ABD politikaları doğrultusunda hayata geçiyordu ve Rusya'nın hoşnutsuz olduğu girişimlerdi.

Ancak diğer taraftan Türkiye, doğalgaz konusunda Rusya'ya bağımlı olduğu gerçeğini bir kenara bırakarak hareket edemiyor. Türkiye'nin doğalgaz ihtiyacının yaklaşık yüzde 70'i, petrol ihtiyacının üçte birinden fazlası Rusya'dan karşılanıyor. Kalan yüzde 30'un önemli bir kısmı ise, İran'dan geliyor. İran'la yapılan enerji anlaşmaları bugüne kadar zaten sorunlu olarak işliyordu. Çeşitli bahanelerle İran gazı kesiyor, Türkiye ortaya çıkan ihtiyacını da Rusya'dan fazladan doğalgaz alarak karşılıyordu. Ağustos ayı içinde İran Cumhurbaşkanı'nın Türkiye ziyareti sırasında imzalanacağı düşünülen enerji anlaşmaları imzalanmayınca, Türkiye için daha sıkıntılı bir dönem ortaya çıktı. Doğalgaz ihtiyacını, BTC boru hattı üzerinden Türkmen gazı ile karşılaması ihtimali ise, başlayan savaşla birlikte sevkیات durduğu için geriye itilmiş oldu. Bu durumda Türkiye, Rusya'yı da karşısına almak istemiyor.

Aslında son dönemde Ergenekon operasyonu ile Türkiye'deki Rus işbirlikçilerine büyük bir darbe indirmiş olan Türkiye'nin ABD'nin yanında net bir tutum almasının önünde ciddi ekonomik ve siyasal engeller var. Türkiye'nin ticaret hacminin en yüksek olduğu ülke Rusya. Ve savaş başladığından beri, Rusya ile iş yapan Tür-

Ergenekon operasyonu ile Türkiye'deki Rus işbirlikçilerine büyük bir darbe indirmiş olan Türkiye'nin

ABD'nin yanında net bir tutum almasının önünde ciddi ekonomik ve siyasal engeller var. Türkiye, doğalgaz konusunda Rusya'ya bağımlı olduğu gerçeğini bir kenara bırakarak hareket edemiyor. Türkiye'nin doğalgaz ihtiyacının yaklaşık yüzde 70'i, petrol ihtiyacının üçte birinden fazlası Rusya'dan karşılanıyor. Türkiye'nin ticaret hacminin en yüksek olduğu ülke Rusya. Ve savaş başladığından beri, Rusya ile iş yapan Türki-

kiyeli işadamları, Rusya ile ilişkilerin bozulmasının kendilerine ne kadar büyük bir zarar verdiği üzerinden kıyameti kopartıyorlar.

Bir kıyamet de Türkiye'de yaşayan Kafkas halklarından geliyor. Kafkas dernekleri savaş başladığından bu yana Abhazya ve Osetya'ya sahip çıkılmasını, Gürcistan'a verilen askeri desteğin kesilmesini istiyor ve bu konuda baskı uyguluyorlar. Bu da Türkiye'nin ayağını bağlayan bir başka etken.

Stratejik öneminden dolayı Rusya, Türkiye'yi kendi yanında görmek, kendisine bağımlı hale getirmek istiyor. Son birkaç yıldır bu konudaki girişimleri, Türkiye ile askeri ve ekonomik ilişkileri güçlendirmek için çabası arttı. Ancak Türkiye üzerindeki ABD etkisini de biliyor. Bu nedenle, bir taraftan Türkiye için olumlu açıklamalar yaparken, diğer taraftan tehditlerini, ekonomik ve askeri gücünü göstermeyi de ihmal etmiyor.

Yeni bir dönem: Rusya artık sahnede

Savaş gerek Rusya açısından, gerekse yeni emperyalist paylaşım savaşı açısından yeni bir dönemi başlatmıştır.

Rus yetkililer, zaferlerini ilan ederken "Rusya siyaset sahnesine 'vatandaşlarını koruyan sorumlu devlet' olarak geri döndü" ifadesini kullandılar. Bu, yeni emperyalist savaşta Rusya'nın yeni konumunun en özlü ifadesiydi. Sovyetler Birliği'nin dağılmasının arkasından, Rusyanın eski günlerine döndüğünü ilan ediyordu.

Sovyetler Birliği'nin dağılması Rusya açısından çok kötü bir dönemi başlatmıştı. Bir ABD darbesi ile başa gelen Yeltsin'le birlikte, Rusya'nın İMF reçetelerine teslim olduğu, ABD işbirlikçisi Rusların hızla zenginleşip palazlandığı, işçi ve emekçilerin ise "küreselleşme" fırtınasının şiddeti ile ezildiği bir dönemdi bu.

Önce Çarlık döneminde, arkasından Sovyetler döneminde çok güçlü bir devlet geleneğine ve dünya politikalarında söz hakkına sahip olan Rusya'da burjuvazi, eski görkemli günlerine olan özlemine hiç kaybetmedi. '97 yılında Rusya'yı da vuran Asya krizi, onlar için, artık bu dağılmışlık ve zayıflık dönemini bitirmede ilk işareti verdi. İki yıl sonra '99'da NATO Sırbistan'ı bombalarken, Rusya büyük bir tepki gösterdi. Savaşın bitirilmesinde de önemli bir rol oynadı. '99 yılının son günü gerçekleşen AGİT toplantısında, Çeçenistan konusunda ABD'nin aldığı tutum, bardağı taşıran damla oldu. Yeltsin görevi Putin'e devretti ve Rusya eski görkemli güç sahibi olduğu günlere dönmek üzere harekete geçti.

Putin, Rus burjuvazisinin hegemonyacı isteklerinin temsilcisi devlet adamı görünümüne uyuyordu: Güçlü, disiplinli, otoriter. Diğer taraftan, Rus işçi ve emekçi kitleleri

nezinde de, SB'nin ve sosyalizmin eski güçlü, saygın, refah, dünya üzerinde söz sahibi günlerine özlem giderek büyüyordu. Putin'i Stalin'e benzetmeleri, kitlelerin Putin'i sevmelerine ve sahiplenmelerine kolaylık sağladı. Putin liderliğinde atılan Çeçenistan sorununun çözülmesi ve oradaki ayrılıkçı hareketin bitirilmesi; Amerikancı Rus burjuvalarının tutuklanarak ya da sürgüne gönderilerek etkisiz hale getirilmesi; devlet yapısında merkezi otoritenin güçlendirilmesi; Putin'e bağlı bir gençlik örgütünün kurularak gençlerin milliyetçi ve savaşçı bir tarzda yetiştirilmesi; eski BDT coğrafyasıyla, Irak, İran, Suriye gibi geçmişte SB'ye bağımlı olan ülkeler başta olmak üzere, eski SB hegemonya alanlarıyla bağların yeniden kurulması ve derinleştirilmesi vb adımlar, Rusya'nın hem içte hem de dışta eski günlerine dönme uğraşının göstergesiydi.

Putin bu dönemde Avrupa ülkeleri ve Çin ile yakınlaşma konusuna da özel bir önem verdi. ABD ile olan ilişkileri ise son derece dikkatliydi. '90 öncesinin iki kutuplu dünyasının bu iki düşman süpergücünün, 2000'li yıllarda dost olması elbette ki olası değildi. Ancak Putin öylesine temkinli bir dış politika izledi ki, pekçok konuda ABD ile aynı çizgiye sahip gibi göründü. Ama bu arada, ABD'nin hiçbir talebini kabul etmedi, Rusya'nın çıkarlarına dokunan hiçbir adımına onay vermedi. ABD'yi oyalama taktiği izlerken, gerçekte onun hegemonya kurmaya çalıştığı pekçok alanda alttan alta önemli adımlar attı. Eski Sovyet coğrafyasında yer alan ülkelerle köklü-kalıcı bağlar kurmaya çalıştı; anlaşmalar yaptı, kendi adamlarını yönetim kademelerine yerleştirmeye çalıştı, petrol ve doğalgaz kaynaklarını, büyük askeri gücünü, Sovyet devlet geleneklerini kullandı. Sabırlı ve sistemli bir biçimde yolunu açtı.

Bu süre içinde Rusya'nın politikası önemli darbeler de yedi. Mesela 2000 yılında Sırbistan'da, 2003 Kasımında Gürcistan'da, 2004 Kasımında Ukrayna'da yapılan seçim darbeleri, Rusya'nın egemenlik alanlarına ABD müdahalesi anlamını taşıyordu.

2007 yılına gelindiğinde artık Rusya daha kendine güvenli ve emperyalist rekabet sahnesinde güçlü biçimde yer almaya hazır. 2007 Şubatında Münih Konferansında, yaptığı konuşmada Putin, tek kutuplu dünyanın bittiğini, çok kutuplu dünyanın varlığını kabullenmek gerektiğini sert bir dille söylerken, bunu dünyaya ilan ediyordu.

Bu konuşmaya rağmen, Sırbistan'ın parçalanması ve Kosova'nın bağımsızlığını ilan etmesi gündeme geldiğinde, Rusya etkisini gösteremedi. Diğer taraftan, eski Sovyet cumhuriyetlerinin NATO'ya alınması, füze kalkanının kurulması gibi konularda ABD'nin önüne büyük engeller çıkar-

dı ve ABD'nin bu adımları atmasını önledi. Keza doğalgaz ve petrol zenginliğini, AB ülkelerine ve eski SB ülkelerine karşı bir silah olarak kullanmayı başardı. BM Güvenlik Konseyinde İran'a ya da Zimbabwe'ye karşı uygulanacak ekonomik ve askeri ambargolara karşı veto hakkını kullandı.

Ancak yeni emperyalist savaşın hızlanan seyri, ABD'nin ve Rusya'nın, birbirlerinin önüne koydukları barikatlara karşı tahammülsüzlüğü ve biran önce somut bir ilerleme kaydetme çabasını artırdı. ABD, Gürcistan ve Ukrayna'nın NATO'ya üyeliklerini garanti altına almak için yeni hamleler yapmak zorunda kaldı. Gürcistan'ın, Osetya'ya saldırısı bu koşullar altında gündeme geldi.

Rusya'nın kazanımları

SSCB'nin dağılmasından sonra ilk defa Rusya, kendi sınırları dışında bir ülkede savaşa girişti. Ve bu savaşı kazandı. Savaşın eski SB coğrafyasında olması ve Gürcistan'ın çok küçük bir ülke olması elbette ki Rusya'nın avantajıydı; ancak bu durum onun başarısını gölgelemedi. Tam tersine kendine güvenini artırdı.

SB'nin dağılmasından sonra, ABD'nin Rusya'yı çevreleme planlarına ilk defa önemli bir darbe vurulmuş oldu. ABD, çeşitli NATO projeleriyle, eski doğu bloku ülkelerini NATO'ya üye yapmasıyla, Afganistan savaşıyla, füze kalkarıyla vb. Rusya'yı kuşatma politikası izliyordu. Bu eski büyük düşmanın, birgün yeniden güçlenerek karşısına çıkma ihtimaline karşı hazırlıklarını önden yapıyordu. Ancak Rusya, ciddi bir tehditle karşı karşıya kaldığı anda, bu tehdidi yokedeğini göstermiş oldu.

Rusya Gürcistan'a karşı verdiği savaşta, işgal ettiği bölgelerdeki Gürcü halkına karşı dikkatli davranırken, Amerikancı Gürcü devlet başkanını hedefe çaktı ve bütün saldırısını ona yöneltti. Böylece, ortak tarihsel geçmişe sahip olduğu ve yeniden etki altına almaya çalıştığı halkın tepkisinin de devlet başkanına yönelmesini sağlamaya çalıştı.

Gürcü halkına, "ABD'ye güvenmeyin, sizi ateşe sürüp ortada bırakıyor" mesajını verdi. Bu aynı zamanda Ukrayna'dan Baltık ülkelerine kadar, Rusya'dan uzaklaşan ve Amerikancı yönetimlere sahip olan bütün halklara bir mesajdı. Zaten ABD'nin izlediği geri tutum, bu ülkeler açısından da önemli bir ders içeriyordu. ABD'nin Rusya karşısında etkisiz kaldığını bütün dünya gördü. Bu tablo karşısında, Polonya ve Ukrayna gibi Rusya'ya karşı mesafeli duran ülkelerde "Rusya korkusu" büyüyerek ABD ile daha yakın bir ilişki kurma, biran önce NATO'ya girme eğilimi ortaya çıktı. Ancak diğer taraftan, yarın kendilerine dönük bir Rus saldırısı karşısında ABD'nin yine tavırsız kalması ihtimali de, onların ABD ile kurdukları ilişkiye önemli bir göl-

ge düşürdü.

ABD'nin Karadeniz'e savaş gemisi çıkarması ve NATO tatbikatı bahanesiyle gövde gösterisi yapma hazırlığı, Rusya'nın da "sıcak denizlere inme" planlarını yeniden gündeme getirdi. Sovyetler Birliği'nin Suriye'ye ait bir limanda ve Yunanistan'a ait bir adada deniz üsleri bulunuyordu. Rusya, daha savaş sürerken Suriye ile görüşmelere başladı ve oradaki üssün yeniden kendisine verilmesi için anlaşmalar yapmaya çalıştı. Bu arada, savaşla ilgili olarak Rusya'ya en açık desteği veren Venezüella, Rus donanmasına bağlı gemilerin Venezüella'ya bir ziyarette bulunması çağrısını yaparak, Rusya'yı Atlantik'e uzanmaya davet etti.

Rusya açısından savaş sırasında ortaya çıkan en büyük sorun, Şanghay İşbirliği Örgütü'nün kendisine tam destek vermemesi, burada ortaya çıkan Çin muhalefeti. Aslında Çin ile Rusya'nın, ABD karşıtı cephede genel olarak birlikte hareket ettiklerini biliyoruz. ŞİÖ de bu amacın oluşturduğu bir kurum zaten. Ancak Rusya'nın bu büyük hamlesi ve başarısı Çin'i çok memnun etmedi. Çin, ABD karşısında Rusya'yı elbette ki yalnız bırakmadı, ama Rusya'nın başarısına yedeklenen bir görüntü vermemeye de dikkat etti.

ABD'nin zor savaşı

ABD emperyalizmi, 2001 yılındaki 11 Eylül saldırılarının arkasından "önleyici savaş konsepti"ni ilk ortaya attığında, kendi dünya imparatorluğuna karşı Çin ve Rusya'dan yükselen tehdidin önünü kesebileceğini düşünüyordu. Ancak geçen süre, ABD'nin aleyhine, Çin ve Rusya'nın lehine işledi. ABD, Afganistan ve Irak'ta sürekli güç kaybetti; askeri üstünlüğü Iraklı ve Afgan direnişçilerinin karşısında yerle bir oldu, ABD'nin "yenilmezliği" miti defalarca çöğendi. Ekonomisi zaten '90'ların başından itibaren giderek güç kaybetmekte, kendi üretiminden çok doların gücüne ve ithalatına güvenerek ayakta kalmaktaydı. Bu politika yüzünden ekonomisi giderek zayıfladı, kırılğan hale geldi, üretimi dünya pazarlarındaki rekabet gücünü kaybetti. Siyasal açıdan ise, her geçen gün daha fazla saldırgan, daha fazla kırıp döken, zorba ama güçsüz bir görüntü vermeye başladı.

Diğer taraftan Rusya, her geçen gün güçlendi, siyaset sahnesindeki ağırlığını artırdı. Çin ise, zorbalıkla ve askeri güçle değil, ekonomik gücüyle, diplomasisiyle, "yumuşak güçle" hegemonya alanlarını sistemli bir biçimde artırdı, dünya pazarlarına yayıldı. ABD'nin arka bahçesi, Çin'in sınırsızca at koştuğu bir arenaya döndü. Ortadoğu'dan Afrika'ya, Asya'dan Avrupa'ya kadar girmedeği pazar kalmadı, bu pazarların büyük bölümünde kendi siyasal etkisini de kurdu, ABD karşısında kendi

bloğunu güçlendirdi. Çin, yeni emperyalist paylaşım savaşına ekonomik, siyasal ve askeri açıdan çok daha güçlü ve sistemli bir biçimde hazırlanıyor. Genel olarak Rusya öne çıkıyor olsa da, ABD'nin asıl düşmanı, asıl rakibi, yeni emperyalist savaşta asıl hedefi olarak Çin, daha sağlam bir ilerleme kaydediyor.

Bugün ABD, gerek içte yaşadığı ekonomik sıkıntılarının, gerekse Ortadoğu'daki tıkanmışlığın etkisiyle, kendisine yeni bir kapı, nefes alacağı bir soluk borusu arıyor. ABD açısından son derece önemli bir coğrafyada gerçekleşen Gürcistan savaşı, bu arayışın bir ürünüdür. İran savaşı konusunda karşısına çıkan engelleri aşamayan ABD, bir "ara istasyon" olarak Gürcistan üzerinden bir savaş başlatmayı, orada bir mevzi kazanarak güç ve moral edinmeyi planlamıştı. Ancak Rusya bu planları altüst etti.

Savaş daha bitmedi. Gürcistan savaşı, hem bölgedeki, hem de dünya hegemonya alanlarındaki taşları yerinden oynattı. Bu taşların yeni dizilişi, dünyanın bundan sonraki dengelerinde, hegemonya düzeylerinde belirleyici olacaktır. Savaşı kazanım hanesine yazacak olan ülke, dünya genelindeki paylaşım savaşında bir adım öne geçecektir. Bu nedenle hem Rusya, hem de ABD, bu savaşı kendi hanelerine yazmak için büyük bir dikkatle çalışıyorlar. Karadeniz'deki NATO ve ABD gemileri ve Ağustos ayına damgasını vuran siyasal hamleler, Gürcistan savaşının sonunun henüz yazılmadığını gösteriyor.

Diğer taraftan bu savaş, İran savaşı olasılığını yokeden değil, tersine daha da güçlendiren bir etki yarattı. Gürcistan savaşıyla aynı günlerde, İran savaşının hazırlıklarına ilişkin haberler basında yer almaya devam etti.

Savaşın şiddetleneneğinin bir başka göstergesi, ABD'deki başkanlık seçimlerinin durumudur. Yeni başkan, kasım ayında seçilecek ve ocak ayında göreve başlayacak. Hangi aday seçilirse seçilsin, göreve başladıktan sonra yeni bir savaşa girişmesi, hem kendi halkı nezdinde hem de dünya dengeleri açısından çok kolay olmaz. Bu nedenle Bush gitmeden önce bir savaşa başlaması ve bu savaşı yeni gelecek olan başkanın kucağına bırakması ihtimali oldukça yüksektir.

Yeni emperyalist paylaşım savaşı bugüne kadar ABD'nin planladığı biçimde yürümedi. Ancak, ABD yenilgiyi kabul edip köşesine çekilebilecek konumda değil. Ne pahasına olursa olsun bütün gücüyle bu savaşa girmek ve kazanmak için her şeyi yapmakla karşı karşıya. Bu nedenle savaş, bu kadar keskin ve kırıp kırana geçiyor. Bundan sonra da şiddeti azalmayacak, daha da artacak.

Rusya, her geçen gün güçlendi, siyaset sahnesindeki ağırlığını artırdı. Çin ise, zorbalıkla ve askeri güçle değil, ekonomik gücüyle, diplomasisiyle, "yumuşak güçle" hegemonya alanlarını sistemli bir biçimde artırdı, dünyaya pazarlarına yayıldı. ABD'nin arka bahçesi, Çin'in sınırsızca at koştuğu bir arenaya döndü. Ortadoğu'dan Afrika'ya, Asya'dan Avrupa'ya kadar girmedeği pazar kalmadı, bu pazarların büyük bölümünde kendi siyasal etkisini de kurdu, ABD karşısında kendi

YEDİVEREN YAYINLARI

Köklerimiz Toprakta
Tarihten Geliyoruz.



Köklerimiz Toprakta Tarihten Geliyoruz

Derleyen: Devrim Zafer
Şehitler Albümü...

Herbiri mücadelenin farklı bir cephe-
sinde şehit düşmüş komünistlerin,
rehber olan yaşamları...



Yol Ayrımı

Derleyen: Osman Fatih

Komünist bir örgütün tarihinde yaşa-
nan tasfiyecilik ve buna karşı ide-
olojik, siyasal, örgütsel olarak gerçek-
leştirilen çıkışın siyasal belgesi...
Tasfiyeciliğin çözümlenmesi...



İlk Kurşun

Derleyen: A. İsmail

12 Eylül'den 17 gün sonra, faşist
cuntaya ilk kurşun olan komünist önder
Osman Yaşar Yoldaşcan'ın
biyografisi... Ölümsüz proletarya
kahramanının öğretici yaşamı...



İnancın Sınandığı Zor Mekanlar; Hücreler

Derleyen: Nevin Berktaş

12 Eylül yıllarında faşist yaptırımlara
ve hücre saldırısına karşı en zor ko-
şullarda bile direnmenin onurunu
anlatan kitap.



Duvarlarınızın Hükümü Yok

Derleyen: Mehmet Fatih Öktülmüş

19 Aralık 2000 tarihindeki cezaevleri
katliamı ve hücre saldırısına karşı
yürütülen büyük ölüm orucu
direnişinin siyasal dersleri...
Tutsakların direniş güncelleri...



Savaş ve Devrimci Duruş

Derleyen: Sezai Ekinci

11 Eylül saldırısıyla birlikte başlayan
yeni emperyalist paylaşım savaşının
ilk aşamasının ekonomik, siyasal ve
sosyal koşullarının çözümlemeleri,
emperyalistlerin hazırlık düzeyleri...



TİKB(B) I. Kongre Belgeleri

Derleyen: İsmail Cüneyt

TİKB(B)'nin yeni emperyalist payla-
şım savaşının öngününde yaptığı ve
örgütsel-siyasal hattını gözden geçi-
rip, program ve tüzüğünü oluşturarak
yeni döneme hazırlandığı
I. Kongre'sinin belgeleri...



Stalin Üzerine Gerçekler

Derleyen: Alman Komünist Partisi

Almanya'da 1970'li yıllarda
yayınlanan ve Stalin'e dönük
karaçalmalara önemli cevaplar veren
kitabın Türkçe baskısı.

Savaş Hazırlıklarında Bir Dönemeç 3 Kasım Seçimleri

Derleyen: Azmi Akan

Türkiye'de bir savaş hükümeti kurul-
ması için yapılan 3 Kasım 2002 se-
çimleri ve Türkiye Devrimci Hareke-
ti'nin "taktik", "devlet" ve "demokrasi"
konusundaki yanlış yaklaşımları.



İşkencede Direnme Savaşı Derleyen: Remzi Basalak

Adressiz Sorgular kitabının devamı...
Son yıllarda işkencede direnme oranı-
nın düşme nedenlerini, yeniden direni-
şi yükseltmenin gereklerini ve şehit
komünistlerin direnişlerini anlatıyor...



İşçi Sınıfı Hareketi ve Görevler Derleyen: Hamit Tekin

İşçi sınıfının tarihsel deneyimlerini ve
gerçek gücünün bu deneyimlerde yat-
tığını anlatan kitap, işçi sınıfı hareke-
tinin tıkanma noktalarını ve
aşma yönünü ortaya koyuyor.



Pişmanlık Yasaları ve İtirafçılığa Karşı Mücadele Derleyen: Osman Akgün

"Topluma kazandırma" adı altında kar-
şımıza çıkartılan pişmanlık yasalarına,
itirafçılık ve hainlik olgusuna yaklaşım,
komünistlerin bu konudaki
tarihsel tutum ve belgeleri.



Yeni Emperyalist Savaşın Ekonomi Politikası Derleyen: Selma Aybal

Savaş ve Devrimci Duruş kitabının
devamı... ABD emperyalizmini yeni
emperyalist savaşa başlamakta iten
ekonomik ve siyasal koşullar ile Irak'ta
derinleşen ABD bataklığı...



Kutup Yıldızı

Derleyen: İsmail Gökhan Edge

Bulunduğu her alanda kitlelerin büyük
sevgisini ve saygısını kazanan, Türki-
ye Devrimci Hareketi'nin direnme ge-
leneğinin oluşmasında tarihsel bir rol
üstlenen, komünist önder Mehmet
Fatih Öktülmüş'ün yaşam öyküsü.



Emperyalist Savaş ve Kürt Sorunu

Derleyen: Nilgün Gök-Eralp Yazar
Komünistlerin ulusal soruna bakışı ve
Kürdistan'a temel yaklaşımlarıyla bir-
likte, emperyalist savaş koşullarında
Kürt hareketinin evrimi...



TİKB(B) 4. Konferans Belgeleri Derleyen: Ataman İnce

TİKB(B)'nin, örgütsel durumunu,
emperyalist paylaşım savaşını ve
Türkiye'nin savaşa karşı konumunu
değerlendirdiği 4. Konferansı.



Brosürlerimiz



Komünistler Ne İçin Savaşıyor?
TİKB(B) Programı ve Tüzüğü
Derleyen: İsmail Cüneyt



Herkes İç, Herkes Çalışma Hakkı
İç güvenliği yasa tasarılarını
iscamakeri kitlelere gündelik!



Yeni İş Yasası, KÖLELİK YASADI!
En temel haklarımızın gaspeden
Yeni İş Yasasına karşı yapılacak soy-
sunulmuş savaşımları yükseltmeliyiz.



Emperyalist Savaş ve Gençlik
Derleyen: Nilgün Gök
Fıyıcılarca rızık, 199 devrimci
değeri yaratılan gençlik, anti-
emperyalist savaşın önünde dur.



Günümüz Örgütülüğümüzdür!
Derleyen: Ulaş Hicabi Küçük
"Yeni çağın çocukları" örgütlülüğü ile
güçleniyor, örgütlülüğü ile örgütleniyor.



Lisansız Gençlik Sorununun ve Örgütlerinin
Derleyen: Yunus Durmaz
Hayata hazırlanmamız tek yoldur, sorunlar
kazanma örgütlü güçle çözümlenir.

12 Eylülde sıkılan İLK KURŞUN

*“Sokaklar kanarken
içten içe kimsesiz
Kentler ağlarken
Ve ihanet tohumlarıyla
Kirlenirken deniz
Yürüyordu soluğu rüzgar bir adam
Her adımı bir geleceği kucaklar gibi
Sonsuz ışıklar taşıyordu ufuklardan...”*

*Bir tek kaya doruklaşmıştı o gün
Al bir mendil sancaklaşmıştı o gün
Elinde yüreği silah bir adam
Halk burcunda bayraklaşmıştı o gün...”*

Osman Yaşar YOLDAŞCAN

